MELOS ÉTOS

Medzinárodný festival súčasnej hudby

Bratislava, 7.-16. november **2001**

VI. MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL SÚČASNEJ HUDBY

člen asociácie European Conference of Promoters of New Music

Bratislava
7. – 16. november 2001

MELOS-ÉTOS 2001

HLAVNÝ USPORIADATEĽ

Hudobné centrum

z poverenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky

V SPOLUPRÁCI

Francúzsky inštitút v Bratislave
Ministerstvo zahraničných vecí
Rakúskej republiky – Veľvyslanectvo Bratislava
Úrad vlády Rakúskej republiky – Sekcia umenia
Goetheho inštitút, Bratislava
ISCM – Slovenská sekcia
Poľský inštitút, Bratislava
Veľvyslanectvo Poľskej republiky, Bratislava
Hudobný fond
Slovenský rozhlas
Pro Helvetia, Schweitzer Kulturstiftung, Zürich
Veľvyslanectvo Švajčiarskej konfederácie, Bratislava
Hudobná a tanečná fakulta VŠMU
Hudobné múzeum SNM
České centrum
Gaudeámus - Holandsko
Nová Scéna
Instytucja Kultury Górnośląski Festival Sztuki Kameralnej

FESTIVAL PODPORILI:

Národná banka Slovenska
Slovenská poisťovňa
Appel Counselling
Sorosovo centrum pre súčasné umenie, Bratislava
Ernst von Siemens Musikstiftung
KulturKontakt Austria
InfoWork

FESTIVALOVÝ VÝBOR

Naďa Hrčková, predseda
Juraj Beneš
Juraj Hatrík
Ján Vladimír Michalko
Iris Szeghy
Ľubica Čekovská

SEKRETARIÁT FESTIVALU
Silvia Šalyová, Martina Kurtová
Michalská 10, 815 36 Bratislava
tel/fax: +421 2 5443 0379

MELOS-ÉTOS 2001

KALENDÁR KONCERTOV

01

streda ■ 7. november ■ 19.30 ..... s. 9
Slovenský rozhlas – Štúdio 1
NISHIMURA
MIKI
MATEJ
GRISEY
MENGJIQI
Krakowska Grupa Perkusyjna

02

štvrtok ■ 8. november ■ 19.30 ..... s. 15
Veľký evanjelický kostol
PARÍK
BERGER
Voci Festose
Moyzesovo kvarteto
Majkút, Ferjenčíková, Štreitová-Popelářová,
Kosorín ml., Henselová, Rewakowicz

03

piatok ■ 9. november ■ 19.30 ..... s. 21
Moyzesova sieň
MUSICA DANUBIANA
HATRÍK
SÁRY
LACHENMANN
KOŠUT
KURTÁG
KAUFMANN
BENEŠ
Higano, Bachová, Ginzeryová, Prochác,
Jurčo, Török, Hlistová, Sovová,
Hatrík, Violončelové sexteto

04

sobota ■ 10. november ■ 17.00 ..... s. 31
Moyzesova sieň
RILEY
GUBLER
MACHAJDÍK
GUBLER
RUDOLF
BAÁN
Arte Quartett

sobota ■ 10. november ■ 19.30 ..... s. 37
Nová scéna
KAUFMANN
STAAR
HARTZELL
FREITAG
Ensemble Wiener Collage
operné predstavenie

05

nedeľa ■ 11. november ■ 17.00 ..... s. 43
Slovenský rozhlas – Štúdio 1
GUILLOU
Guillou, Ferjenčíková

06

nedeľa ■ 11. november ■ 19.30 ..... s. 47
Dóm sv. Martina
PÄRT
Komorní sólisti Bratislava
Camerata Bratislava
Rozehnal, Popovič

07

pondelok ■ 12. November ■ 19.30 .... s. 53
Moyzesova sieň
ČEKOVSKÁ
ZAGAR
TAKEMITSU
PIAZZOLLA
Štátny komorný orchester Žilina
Svárovský,Lupták, Lenko, Buranovský

08

utorok ■ 13. november ■ 17.00 ..... s. 61
Slovenský rozhlas – Štúdio 2
SCELSI
LOMBARDI
GABRYŚ
XENAKIS
FORD
MENCE
KŘENEK
Gabryś, Škutová, Škuta,

09

utorok ■ 13. november ■ 19.30 ..... s. 71
Moyzesova sieň
PUDLÁK
BARTOŇ
GRAHAM
KAGEL
BURIAS
MACMILLAN
Mondschein Ensemble

10

streda ■ 14. november ■ 19.30 ..... s. 79
Moyzesova sieň
RASMUSSEN
ZELJENKA
RIHM
Moyzesovo kvarteto

11

štvrtok ■ 15. november ■ 17.00 ..... s. 85
Hudobná sieň Bratislavského hradu
FUJIKURA
DE MAN
NUMAN
YUASA
ARIZAGA
BOKES
KAGEL
BRUYNÈL
SZEGHY
VAN ONNA
Sparnaay, Sparnaay, Jašková

12

štvrtok ■ 15. november ■ 19.30 ..... s. 94
Moyzesova sieň
ECKERT
FELDMAN
HUBER
LÜTZOW-HOLM
SZEGHY
BÁZLIK
Ensemble SurPlus

13

14

piatok ■ 16. november ■ 19.30 ..... s. 101
Slovenský rozhlas – Štúdio 1
KRAUZE
BENEŠ
MARTIN
Symfonický orchester Slovenského rozhlasu
Rewakowicz, Fogašová, Škutová, Krauze

15

pondelok ■ 12. november ■ 19.30 ... s. 107
Slovenský rozhlas – Štúdio 1
GUILLOU
Paľa, Štreitová-Popelářová, Farkaš,
Ferjenčíková, Kovařík, Jamrich

SPRIEVODNÉ PODUJATIA

7.-10. november 2001
MEDZINÁRODNÉ SYMPÓZIUM
„Posledných 30 rokov: Idey, osobnosti, hodnoty novších hudobných dejín"
Konzultačno-informačné centrum energetiky, Bratislava, Konventná 9

sobota ■ 10. november 9.00
Koncertné štúdio Slovenského rozhlasu – S1
Workshop s Jeanom Guillou

pondelok ■ 12. november 17.00
Koncertné štúdio Slovenského rozhlasu – S1

Milan Paľa, husle
Monika Štreitová-Popelářová, flauta
Martin Farkaš, klavír
Martin Kovařík, organ
Zuzana Ferjenčíková, organ
Dušan Jamrich, recitácia
Guillou

STREDA 7. NOVEMBER

Slovenský rozhlas - Štúdio 1
19.30

01

KRAKOWSKA GRUPA PERKUSYJNA
Jan Pilch umelecký vedúci
Stanisław Welanyk dirigent
Sławomir Mścisz sólista
Jacek Pawelec
Marek Olma
Artur Ciborowski
Wiesław Jamioł
Gertruda Szymańska

AKIRA NISHIMURA:
Keczak
pre šesť hráčov na bicích nástrojoch
(1979)

MINORU MIKI:
Marimba Spirituals (1983/84)

DANIEL MATEJ:
Machaut
(after Ma fin est mon commencement by Guillaume de Machaut)
(2000)

GÉRARD GRISEY:
Tempus ex machina
pre šesť hráčov na bicích nástrojoch
(1979)

MEHDI MENGJIQI:
Shota
pre šesť hráčov na bicích nástrojoch
(1995)

MELOS-ÉTOS 2001

AKIRA NISHIMURA (1953) je japonsko-amerického pôvodu. Narodil sa v Osake. V roku 1982 dokončil štúdiá kompozície a hudobnej teórie na Tokio University of Art. Je laureátom mnohých prestížnych súťaží – prvá cena na 43. Japonskom Hudobnom Konkurze v Tokiu (1974), Grand Prix de Composition na medzinárodnom konkurze kráľovnej Alžbety v Bruseli (1977) či ceny Luigiho Dellapiccolu (Mediolan, 1977). Jeho skladby sa hrali po celom svete v podaní špičkových súborov ako Arditti Quartett, Kronos Quartet, Brooklynská filharmónia (dir. Lukas Foss), Filharmonický orchester v Oslo pod vedením Petra Eötvösa alebo Ensemeble Köln.

Výber z diela: *Heterophony* for String Quartet (1975), *Tritrope* for piano (1978), *Ketiak* for 6 percussionists (1979), *Taqsim* (1982), *Heterophony* for two pianos and orchestra (1987), *Iris of Time* (1987), *The Navel of the* Sun (1989), *Double concerto – Ring of Lights* for violin, piano and orchestra (1991), *Mirror of Star* (1992), *String Quarte No. 2 – Pulse of the Lights* (1992), *Birds Heterophony* (1993).

Jedenásťminútová skladba *Keczak* získala v roku 1979 prvú cenu IMC.*Keczak* pre 6 hráčov na perkusie je minimalistická súhra medzi rôznymi druhmi bicích nástrojov využívajúca populárny tanec „keczak" z Bali, ktorá je založená na indickom epose Râmâyana.

MINORU MIKI pochádza z Tokia. Kompozíciu vyštudoval na tamojšej National University. Patrí medzi staršiu generáciu japonských skladateľov. Jeho diela boli ocenené niekoľkými prestížnymi domácimi cenami ako napríklad Tokuhsima Shinbun-sha, či cena NHK. Vysoko sa hodnotila najmä jedna z jeho prvých skladieb, absolventská *Trinita Sinfonica* z roku 1953. Vo svojej tvorbe využíva tradičné nástroje (koto, bambusová flauta sakuhachi apod.) a postupy starej japonskej hudby. Píše rovnako inštrumentálne diela ako aj opery.

Výber z diela: *Trinita Sinfonica* (1953), *Old Songs of Indochina* (1961), *Choral Poem in Awa* (1962), *Husband the Hen* - opereta v jednom dejstve (1963), *Sextet* pre dychové nástroje a klavír (1965), *Paraphrase*, podľa starej japonskej hudby (1966), *Kikimimi* - hudobná dráma pre deti (1967), *Concerto for marimba and orchestra* (1969), *Barbaric Glees* (1971), *Modern Japanese Marimba Pieces* (1972), *Hote*, pre japonské nástroje (1976), *Ai* pre sakuhači a sláčikový orchester (1978), *An Actor's Revenge,* opera v dvoch dejstvách (1979), *Symphony from Life* (1980), *Requiem Lontano* (1981), *Ballades* pre sólové koto, *Vol. III, „Summer"* (1983), *Marimba Spiritual* (1984), *Koto Concerto No. 5* (1985), *Piano Trio* (1986), *Godzilla is Dancing* pre malý orchester (1988), *Soul for Japanese and Korean ethnic orchestra* (1989), *String Quartet* (1989), *Shizuka & Yoshitsune,* veľká opera v 3 dejstvách (1993), *Folk Symphony „Den Den Den"* (1994).

„*Marimbu spiritual* som začal komponovať v roku 1983 a dokončil na začiatku nasledujúceho roka, s vedomím vtedajšej veľkej biedy a hladu v Afrike. Prvá časť skladby je koncipovaná ako statické requiem a druhá ako živé znovuzrodenie. Rytmické i melodické patterny sú väčšinou dôsledne notované počas celej skladby, ale niektoré party (v prvej časti kovové a drevené perkusie, v druhej bubny s koženou blanou) majú udané iba približné ladenie a tónové výšky. Interpreti majú istú voľnosť, ale musia dbať

na rovnováhu oboch častí. Rytmický pattern, ktorý je použitý v druhej časti, som počul na festivale bicích nástrojov v Tokiu.
Skladba bola napísaná na objednávku súboru NHK, ale hráčka na marimbu Keiko Abe si vyžiadal špeciálne aranžmán pre marimbu. Premiéra bola v Amsterdame v marci 1984 so sólistkou pani Abe a Nieuwe Slagwek Group Amsterdam. Partitúra umožňuje hrať skladbu rovnako celej skupine, ako iba sólistovi".

Minoru Miki

DANIEL MATEJ (1963, Bratislava) študoval hudobnú teóriu (1983-1989) a skladbu u Ivana Paríka na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1987-1992). V roku 1988 bol účastníkom Medzinárodných skladateľských kurzov v Kazimierzi (Luigi Nono, Luc Ferrari), v rokoch 1988-1989 študoval u B. Jolasovej v Paríži a v rokoch 1990-1992 na Koninklijk Conservatorium v Haagu u Luisa Andriessena. V rokoch 1995-1996 bol sídelným skladateľom v rámci umeleckého programu DAAD v Berlíne. Od roku 1996 prednáša dejiny hudby 20. storočia na HTF VŠMU. V rokoch 1994-1999 bol vedúcim dramaturgom a redaktorom vysielania Štúdia novej hudby Rádia Ragtime.
Daniel Matej je spoluzakladateľom prvého medzinárodného festivalu súčasnej hudby na Slovensku – Večery novej hudby v Bratislave (1990) a jeho hlavným dramaturgom. Roku 1987 spolu s ďalšími skladateľmi a interpretmi založil VENI ensemble, ktorý sa venuje interpretácii najnovšej svetovej i domácej postmodernej tvorby. Okrem pravidelného účinkovania v súbore VENI pôsobil v rôznych hudobných zoskupeniach, ktoré taktiež sčasti založil spolu so svojimi generačnými druhmi – skladateľmi a interpretmi (Požoň sentimentál, VAPORI DEL CUORE, appendix CONSORT atď.).
Hudba Daniela Mateja zaznieva na koncertoch a festivaloch novej hudby doma i v zahraničí. Jeho tvorba sa svojimi východiskami i spôsobom realizácie vymyká akejkoľvek kategorizácii. Spájanie osobnej inšpirácie a najrozmanitejších hudobných prvkov do nového, kvázi recyklovaného tvaru, odmietanie tradičných kompozičných princípov ho radia medzi autorov, pre ktorých je prvok „náhody" a v tomto zmysle tvorivej slobody, základným vodiacim princípom. Svoju hudbu píše prevažne pre komorné zoskupenia rôzneho obsadenia.

Výber z diela: *Lament* pre soprán, hoboj, klarinet, basklarinet, klavír (bez klaviristu) a mg. pás (1988), *A tak ti dávam všetok svoj smútok, lebo viem, že mu porozumieš...* pre dva klavíry (1988), *In the End...* pre flautu a husle/klarinet a violončelo/basklarinet a kontrabas (1989) *Good Night, My Sweet Dreams!* pre kontrabas, vibrafón a dva veľké bubny (1989), *Musica Aeterna* pre komorný súbor (1989), *383 - Music for Two* pre hlas a komorný súbor (1990), *Gloria* pre hlasy a komorný súbor (1991), *(„Nikabrik" or „Trumpkin"?)* pre flautu a klavír (1991), *Possible Stories (...and other stories)* pre variabilné obsadenie (1994) *Always* pre 2 klavíry (1994), *I tried them and they were all rotten* pre klavír (1995), *Make love, not art! (Lucy's Diamonds Are Forever)* pre komorný súbor (1995), *Rock me, Baby! No 2* pre hračkársku gitaru a mg.pás (1995), *(Three) Songs and Refrains (Memories of You 2)* pre komorný súbor ad lib. (1995), *SATIollagE,* EA (1995), *Luminina*, zvuková inštalácia (1997), *Ha-lu-je-la (Lullaby)* pre komorný súbor a mg (1996), *(Another Two) Lullabies* pre komorný súbor a mg (1997), *Schneller, Weiter, Höher*

pre komorný súbor (1996), *MIKA* pre pikolu (1996), *jaune, bleue, rouge* pre komorný súbor (1997), *(When I'am) FIFTY for piano (Lullaby)* pre klavír a hlas (1997), *Toccata sopra due toccate di Claudio Monteverdi* pre dva zbory, komorný súbor a CD-player (1999), *Wenn wir in höchsten Nöten sein...* pre sláčikové trio (1999), *Dying Old* (offertorium) pre 6 (barokových) nástrojov a el. gitaru (2000), *Vingt Regards (after Vingt regards sur l'enfant Jesus by Olivier Messiaen)* zvuková inštalácia (2000), *SHARP(on B-A-C-H)* pre mg. pás (2000).

„Ma fin est mon commencement
et mon commencement et ma fin.
Et teneure vraiment.
Mes tiers chans trois fois seulement
Se retrograde et einsi fin"

Guillaume de Machaut

Môj koniec je mojím začiatkom
a môj začiatok mojím koncom.
I pravým obsahom.
Môj tretí spev sa len trikrát
vráti a (tak) je koniec.

Guillaume de Machaut

„Prvýkrát som objavil detské gitary pred niekoľkými rokmi v Amsterdame počas príjemného večera s Davidom Drammom. Po návrate do Berlína, môjho prechodného bydliska, som nakúpil množstvo týchto nástrojov a začal ich používať v sérii skladieb s názvom (alebo podtitulom) *Rock me, baby! No...* Počas posledných pár rokov som „prepisoval" diela starých majstrov (Bach, Ives, Monteverdi, Mozart), všetkých tých, ktorí mali pre mňa osobne hlbokú hudobnú alebo osobnú dôležitosť. Niektoré z týchto skladieb preto jednoducho nesú názov podľa mena toho-ktorého skladateľa. *Machaut...*, ktorý zaznie na tomto koncerte je re-mixom krásnej zrkadlovej piesne Guillaume de Machauta z perspektívy nášho súčasného hi-tech sveta.
Z rozličných dôvodov by som sa rád poďakoval Peterovi Adriaanszovi, Richardovi Ayresovi, Clarence Barlowovej, Nicovi Collinsovi, Davidovi Drammovi, Hilary Jefferyovej a celému Slagwerkgoepu".

Daniel Matej

GÉRARD GRISEY (1946, Belfort – 1998, Paríž) začal študovať hudbu na konzervatóriu v nemeckom Trossingene (1963-65) a pokračoval na parížskom Conservatoire National Supérieur de Musique v triede Oliviera Messiaena (1968-72). Paralelne navštevoval aj hodiny Henryho Dutilleux na École Normal de Musique. Grisey chodil aj na darmstadtské kurzy v roku 1972, kde vtedy prednášali renomovaní skladatelia ako Ligeti, Stockhausen a Xenakis. Konzervatórium ukončil s najvyšším ocenením vo všetkých predmetoch. Potom navštevoval prednášky z akustiky na Faculté des Sciences de Paris. V rokoch 1972-74 pobýval ako štipendista Villa de Medici v Ríme. V osemdesiatych rokoch popri komponovaní učil na kalifornskej Berklee School of Music, na parížskom konzervatóriu a viedol mnohé skladateľské kurzy vo Francúzsku (Avignon, Lyon, Paríž), Nemecku (Darmstadt, Freiburg) a iných európskych krajinách.

Výber z diela: *Echanges* pre preparovaný klavír a kontrabas (1968), *Initiation* pre trombón, kontrabas a barytón (1970), *D'eau et de pierre* pre dve skupiny nástrojov (1972), *Périodes* pre siedmych interpretov, *Prologue* pre alt a live electronic (1976), *Tempus ex machina* pre šiestich hráčov na perkusie (1979), *Transitoires* pre veľký orchester (1981), *Les Chants de l'Amour* pre 12 hlasov prirodzených a jeden syntetický (1984), *Talea* pre husle, violončelo, flautu, klarinet a klavír (1986), *Le Temps et l'Ecume* pre 4 hráčov na perkusie, 2 syntetizátory a komorný orchester (1989), *Le Noir de l'Etoile* pre 6 perkusionistov obklopujúcich publikum, mg.pás a in situ retransmisiu astronomických signálov (1990), *Anubis et Nout* pre dva saxofóny (1990), *Lilene Paradoxe (Hommage à Pierro della Francesca)* pre dva ženské hlasy a veľký orchester v dvoch skupinách (1994), *Vortex temporum I, II, III* pre klavír a päť nástrojov (1995), *Stele piece* pre dvoch hráčov na perkusie (1995), *Quatre chants pour franchier le seuil* pre komorný orchester (1998).

MEHDI MENGJIQI (1958) je pôvodom z Albánska, ale dlhé roky žije v Krakove. Kompozíciu študoval u Zbigniewa Bujarského a Krzystofa Pendereckého. Podľa vlastných slov je preňho balkánska tradičná hudba „voľnou inšpiráciou". Typickým prvkom jeho skladieb je príklon k detailnej práci s metrorytmikou a inštrumentáriom bicích nástrojov. Z jeho diel si špeciálnu zmienku zaslúžia dve: *Valle* pre súbor perkusií a *Albaneza* pre perkusie a magnetofónový pás.

Shota bola napísaná v roku 1995 a je asi najtypickejšou Mengjiqiho skladbou pre perkusie. Východiskom sú tu rytmické a melodické štruktúry rovnomenného albánskeho tanca, ktorý tancujú iba muži. Rytmický prvok dominuje prvej časti. Skladateľ využíva nástroje charakteristické pre tradičnú balkánsku hudbu (napr. darbuka) alebo skúša hľadať podobné zvuky pomocou novodobých bicích nástrojov (kotly, veľký bubon). Stredná časť – veľmi lyrická a postavená na klasických harmoniách, širokých melodických líniách a jemných pastelových farbách – tvorí kontrast. Záverečná, obsahovo najzávažnejšia časť začína energickým rytmom darbuky. Ostatné nástroje majú predpísané zložité rytmické vzorce, smerujúce k tanečnému tutti. Po krátkej, dynamickej improvizácii so sprievodom dvoch marímb, prichádza extatické finále v unisone.
Skladba bola napísaná na objednávku Bavorského rozhlasu a venovaná Stanisławovi Welanykovi. Krakowska Grupa Perkusyjna ju predviedla v svetovej premiére na festivale Musica Viva 1995 v Mníchove.

KRAKOWSKA GRUPA PERKUSYJNA (Cracow percussion group) patrí medzi popredné európske súbory špecializované na hudbu pre bicie nástroje. Existuje od roku 1984, kedy sa z iniciatívy Jana Pilcha dali dohromady učitelia, absolventi a študenti Krakovskej Hudobnej Akadémie, s cieľom predvádzať hudbu 20. storočia. Súbor od svojho vzniku premiéroval mnohé pôvodné diela skladateľov ako Alejandro Iglesias Rossi, Boguslaw Schäffer, Hanna Kulenta, Krystyna Moszumańska, Nancy van der Vate, Kyu-Yung-Chin a v repertoári má väčšinu ťažiskových skladieb autorov 20. storočia. Podieľal sa napríklad na vzniku série televíznych programov nazvaných *Hudba a ticho*, ktorý vznikol v poľsko-francúzskej koprodukcii, kde predviedol diela Andriessena, Xenakisa, Pendereckého a Liebermanna. Súbor niekoľkokrát účinkoval na prestížnych domácich festivaloch (Varšavská Jeseň, Poznaňská Jar, festival hudby krakovských skladateľov) a prehliadkach Novej hudby v zahraničí (Mníchov, Berlín, Amsterdam, Praha). Na festivale Melos-Étos už účinkoval, do Bratislavy sa vracia po desiatich rokoch s novým repertoárom. Jednotliví členovia súboru sú aktívni aj ako sólisti či hráči v mnohých poľských a zahraničných orchestroch nielen klasickej hudby, ale aj jazzu.

ŠTVRTOK
8. NOVEMBER

Veľký evanjelický kostol
19.30

02

VOCI FESTOSE
MOYZESOVO KVARTETO
Martin Majkút zbormajster
Zuzana Ferjenčíková organ
Monika Štreitová-Popelářová flauta
Peter Kosorín ml. timpany
Mária Henselová mezzosoprán
Roman Rewakowicz dirigent

IVAN PARÍK:
Missa Brevis (1956-57, rev. 2001)
premiéra

ROMAN BERGER:
Korczak in memoriam (2000)

MELOS-ÉTOS 2001

IVAN PARÍK (1936) absolvoval konzervatórium v Bratislave v odboroch dirigovanie (u Kornela Schimpla) a kompozícia (u Andreja Očenáša). Roku 1962 ukončil štúdium kompozície u Alexandra Moyzesa na Vysokej škole múzických umení v Bratislave; v rokoch 1959-68 pracoval vo funkcii dramaturga hudobného vysielania v Čs. televízii a následne prešiel na VŠMU, kde ako asistent prednášal hudobnú výchovu a estetiku na katedre tanečnej tvorby. Po dvadsiatich rokoch pôsobenia v tejto inštitúcii sa roku 1990 stal prorektorom a profesorom, roku 1995 rektorom.

I. Parík sa už v začiatkoch svojej tvorby prezentoval ako majster miniatúry a fragmentu. Sklon k detailu, intímnosť výpovede, prvky rafinovanej zvukovosti i akcentovanie inštrumentálnych žánrov možno nájsť najmä v skladateľovej komornej tvorbe. Záujem o detail a jeho vlastnosti súvisí so záľubou vo výtvarnom umení a podmieňuje formovanie hudobného materiálu seriálnou technikou, aleatorikou, zdôraznením farebnosti. Uplatnil sa aj na poli elektroakustickej kompozície, vytvoril množstvo scénických hudieb a venoval sa hudobnoteoretickej práci. Intelektuálnosť a popritom subjektívnosť Paríkovho hudobného myslenia vnáša do kontextu tvorby jeho generácie osobitú črtu.

Výber z diela: *Dve piesne na texty starých japonských básnikov* (1959), *Tri kusy* pre klavír (1960), *Citácie*, cyklus pre miešaný zbor (1964), *Hudba k vernisáži* pre sólovú flautu (1968), *Hommage à William Croft* pre mg. pás (1969), *Fragmenty*, hudba k baletu (1970), *Medzi horami*, miešaný zbor (1973), *Sonáta pre klarinet* (1974), *Epitaf II* pre flautu a gitaru (1976), *Čas odchodov*, dve piesne pre soprán (tenor) a klavír (1978), *Hudba pre dychy, kontrabasy a bicie nástroje* (1979), *Hudba pre Miloša Urbáska*, sláčikové kvarteto (1981), *Musica pastoralis* pre veľký orchester (1984), *Quadrofónia* pre štyri violončelá (1987), *Dve árie na fragmenty textu Stabat Mater* pre vyšší hlas a orchester (1989), *Ako sa pije zo studničky*, hudba k básni M. Rúfusa (1990), *Ária* pre tenor a orchester (1990), *Concerto grosso* pre mg. pás (1990), *Listy priateľke*, 5 drobných skladieb pre klavír (1992)

„*Missa brevis*, dieťa chcené i nechcené. Jej pôvodný text (pre tri hlasy) bol napísaný na rozmedzí rokov 1956-57, keď som bol mladučkým spevákom v dómskom zbore, ponajprv som tam s Dušanom Martinčekom ťahal mechy, pripomínam si nespočet nádherných ľudí, čo tam dirigovali, hrali i spievali (nech je vzdaná úcta pani Bernhauerovej, Chovancovej, pánom Dobruckému, Čemusovi, ale i vtedy začínajúcemu Alexandrovi Albrechtovi a Štefanovi Némethovi – a mnohým iným). Keď už bol Šanibáči nie práve pri silách a chorý, bol som prakticky posledným dómskym dirigentom a tak aj táto omša vznikla. Už však, žiaľ, nemohla byť – vzhľadom na politické pomery – nikdy predvedená. Po rokoch som rukopis našiel v stohu mojich papierov a tak som ho trochu zadaptoval. Až vtedy som si uvedomil, ako aj skladateľ v mojom veku toho ešte iba málo dokáže a doslova som sa potýkal s prepisom trojhlasu na štvorhlas. Vznikla tak však prakticky nie iba renovovaná, skôr nová skladba. Takto ju po prvýkrát odovzdávam verejnosti dúfajúc, že aj časti zvyškov „hriechov mladosti" budú prijaté s porozumením".

Ivan Parík

ROMAN BERGER (1930, Cieszyn, Poľsko) začal svoje profesionálne vzdelanie hrou na klavíri na Vysokej hudobnej škole v Katoviciach, v jeho štúdiu pokračoval na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1956). V roku 1965 ukončil na VŠMU aj štúdium

kompozície v triede Dezidera Kardoša. R. Berger bol pedagogicky činný na Konzervatóriu v Bratislave, pôsobil v Čs. televízii, vo Zväze slovenských skladateľov a externe ako pedagóg na Katedre hudobnej teórie na VŠMU. Dlhé roky bol vedeckým pracovníkom Umenovedného ústavu SAV. Na návrh medzinárodného kuratória univerzitných profesorov mu udelila Viedenská univerzita roku 1988 Herderovu cenu za udržiavanie a rozvíjanie európskych kultúrnych tradícií (za kompozičnú a teoretickú činnosť). Vyšli mu knižne dve zbierky esejí: *Hudba a pravda* a *Dráma hudby.*

Výber z diela: *Suita v starom slohu* pre sláčiky, bicie a klávesové nástroje (1963), *Transformácie* pre orchester (1965), *Elégia in memoriam J. Rúčka* pre mg. pás (1969), *Konvergencie I, II, III* pre sólové sláčikové nástroje (1969, 1970, 1975), *III. sonáta „da camera" pre klavír (in memoriam F. Kafenda)* (1971), *Epitaf Kopernikovi* pre mg. pás (1973), *Memento po smrti M. Filipa* pre orchester (1974), *Litánia k stromom*, mužský zbor na text H. Jasiczeka – pamiatka zavražděným v Životiciach (1975), *De Profundis* pre bas, klavír a violončelo na text T. Rózewicza (1980), *Exodus II (s motívom M. Kabeláča)* pre organ (1981), *Sonáta pre husle a klavír (s motívom K. Szymanowského)* (1983), *Exodus-finále* pre organ (1987), *Adagio pre Jana Branneho* pre husle a klavír (1987), *November music I* pre klavír (1989), *Adagio II Pokánie* pre husle a klavír (1989-90) – diplom čs. kritiky (1990), *Wiegenlied* pre soprán a klavír na text E. Gutjahrovej (1991), *Torzo*, scény III a V z nedokončenej opery *An der schönen blauen Donau* (1994), *Requiem da camera* pre klavírne kvinteto (1998).

„Skladbu *Korczak in memoriam* som skomponoval na objednávku festivalu Kraków 2000 – Zamatová opona. Súbor skladieb niekoľkých východoeurópskych autorov mal pôvodne reflektovať posledné slová Krista na kríži, čo bolo neskôr zmenené na vzťah diela k citátu alebo idei básnického, literárneho alebo filozofického dieľa podľa voľby autora. Janusz Korczak, u nás pomerne málo známy lekár, pedagóg, mysliteľ, literát ma od dávna fascinoval nie iba hĺbkou svojich vízií, ale najmä tým, že svojim posledným „dielom" – činom, sa stal stelesnením vrcholnej kresťanskej idei – lásky k blížnemu. Ako Žid, Mudr. J. Korczak – pred vojnou tvorca útulku pre siroty – sa ocitol neskôr so svojimi chránencami vo varšavskom gete. Keď pred likvidáciou geta jeho priatelia zorganizovali pre neho záchranu, odmietol ju a dobrovoľne išiel s deťmi do plynovej komory. Prišlo mi na um, že pôvodná idea skladby – „aby sa vzťahovala k posledným slovám Krista" – priam privoláva tohto muža, ktorým svojím ojedinelým rozhodnutím uskutočnil jednu z kľúčových direktív Ježiša: „čokoľvek by ste učinili jednému z tých najmenších, mne ste učinili". Korczak-Žid ju uskutočnil v miere, ktorá je pre „normálneho kresťana" takmer nepredstaviteľná.
V komentári k premiére skladby (25. 10. 2000) som pripomenul názor pápeža Jána Pavla II, podľa ktorého „... aj v dnešnej strašnej dobe má človek právo spievať, ak jeho spev vyjadruje protest, nárek alebo nádej". Keď pripustíme, že všetko čo sa deje v globálnej dedine – deje sa medzi „Nebom a Peklom", potom to platí aj pre oblasť zvuku. Potom napríklad organ a timpan nie sú iba nástroje, ktoré sa líšia len akustickými charakteristikami, ale prvý umožňuje akési „volanie k Nebesiam" a druhý evokuje akúsi „pekelnú" ingerenciu do Poriadku Života. Najmä, ak organ rozvíja nad nami „kvintový kruh" a timpan nás chce zahlušiť „tritónom", intervalom označovaným od stredoveku pojmom *diabolus in musica*. Medzi týmito symbolickými protipólmi sa rodí alebo stráca *musica humana*: naivné *Kinderszenen* a detská pesnička *Kolo sa nám polá-*

malo sú opakovane „bombardované", až kým nedôjde k definitívnej katastrofe – *Dies irae*. Východiskom mal byť Bachov chorál *O Kopf voll Blut und Wunden* (akýže už iný?). Lenže: sme ešte schopní tento chorál „dospievať"? Máme ešte na viac ako na opakovanie začiatku?"

Roman Berger

VOCI FESTOSE vznikli pod vedením Martina Majkúta ako festivalový zbor pri príležitosti festivalu *Dni starej hudby 1998* v Bratislave. Ohlas u publika a potešenie interpretov z vystúpenia spôsobili, že pôvodne príležitostný zbor žije odvtedy vlastným umeleckým životom. VOCI FESTOSE spolupracuje s významnými dirigentmi - odborníkmi na autentickú interpretáciu a renomovanými orchestrami (Musica Aeterna, Solamente Naturali, Albrecht Collegium, Collegium Marianum). Významná je predovšetkým spolupráca s pražským súborom Collegium Marianum, ktorej priamym výsledkom boli koncerty na Pražskom hrade, festivale Moravský podzim (Brno), Valtickom festivale a Medzinárodnom hudobnom festivale Petra Dvorského. VOCI FESTOSE tvoria speváci, ktorí sa rozhodli zúročiť svoje predchádzajúce skúsenosti so starou hudbou a vytvoriť tak novú interpretačnú kvalitu. Nevyhýbajú sa však ani konfrontácii so súčasnou hudbou. Cieľom súboru je mať a rozdávať radosť z hudby.

Martin Majkút je absolventom Konzervatória v Bratislave v odboroch orchestrálne dirigovanie v triede Z. Bíleka a klavírna hra v triede K. Toperczera na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v odbore orchestrálne dirigovanie u B. Režuchu. V roku 1998 získal titul Bakalár zborového dirigovania, ktoré študoval u E. Šarayovej. V roku 1999 sa zúčastnil na medzinárodnej dirigentskej súťaži G. Fitelberga v Katowiciach. Ako dirigent úspešne spolupracoval s viacerými renomovanými orchestrami (Slovenská filharmónia, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Štátna filharmónia Košice, Sliezska filharmónia, Symfonický orchester VŠMU, orchester Komornej opery a súbor pre starú hudbu Musica Aeterna). V súčasnosti pôsobí ako stážista v Slovenskej filharmónii a zároveň ako doktorand na VŠMU pod vedením O. Lenárda.
Prvé zborové skúsenosti nadobudol M. Majkút na mieste asistenta dirigenta v mládežníckom zbore Echo. Bol aj zbormajstrom speváckych zborov Camerata Bratislava a Musica Vocalis. Súbor Voci Festose vedie od jeho vzniku. Spolupracoval s významnými dirigentmi ako napríklad A. Parrot, S. Stubbs, S. Standage, P. van Heyghen a M. L. Teissedre.

Zuzana Ferjenčíková absolvovala Konzervatórium Jána Levoslava Bellu v Banskej Bystrici, od roku 1996 študuje na Hudobnej a tanečnej fakulte Vysokej školy múzických umení v Bratislave odbory hra na organe a evanjelická cirkevná hudba v triede Jána Vladimíra Michalka (zborové dirigovanie u Ladislava Holáska). Na organovej súťaži v Opave v novembri 1996 získala 1. cenu (v organovej improvizácii) a 2. cenu (v organovej interpretácii). Na medzinárodnej súťaži Brno 1997 obsadila v improvizácii 1. miesto a získala titul laureáta. V apríli 1997 na koncerte, ktorý nahrával Slovenský rozhlas, uviedla v kompletnom prevedení závažné dielo Johanna Sebastiana Bacha *Orgelbüchlein*. V lete 1998 sa úspešne zúčastnila na letnej organovej akadémii v Bundle (Anglicko). V roku 1998 absolvovala organové recitály vo Veľkej Británii, Rakúsku a Poľsku. Na koncerte v rámci Európskej konferencie o evanjelickej cirkevnej hudbe v Bratislave v septembri 1998 predviedla *Exodus – Finale* Romana Bergera (okrem Jána Vladimíra Michalka jediná interpretka tohto diela). Od roku 1998 vyučuje na Štátnom konzervatóriu v Bratislave organovú improvizáciu. Štúdium hry na organe ukončila v máji 2000, kedy na diplomovom koncerte uviedla podstatnú časť Bachovej zbierky *Dritter Teil der Clavierübung*.

Monika Štreitová-Popelářová študovala hru na flautu na Janáčkovom konzervatóriu v Ostrave. Potom absolvovala VŠMU v Bratislave a následne pokračuje na postgraduálnom štúdiu so zameraním na interpretáciu súčasnej hudby u prof. M. Jurkoviča. V roku 2000 získala štipendium a zúčastnila sa Darmstadtských kurzov v triede C. Levina. Zúčastnila sa aj workshopu interpretácie súčasnej hudby v Debrecíne pod vedením I. Matuza. Od začiatku štúdií bola v kontakte so skladateľmi (I. Parík, V. Bokes, P. Bachratá, J. Sixta, P. Kotík). Premiérovala množstvo skladieb na rôznych festivaloch súčasnej hudby ako International Music Colloquiums, Nová Slovenská Hudba, Melos-Étos, Music Without Limits apod. Niekoľkokrát získala štipendium Českého, ale aj Slovenského Hudobného fondu. Spolupracuje s televíziou a rozhlasom, pre ktoré nahrala niekoľko nahrávok, z ktorých niektoré sa objavili aj na jej profilovom CD. V roku 1999 boli o nej natočené dva filmové dokumenty. Účinkuje v rôznych projektoch sólovo alebo ako členka inštrumentálnych súborov v rôznych európskych krajinách. V roku 2000 nahrala s varhaníkom Markem Vráblem CD *Brána naděje* a o rok neskôr participovala na CD súboru Societa Rigata *Seven through five*.

Peter Kosorín ml. pochádza z hudobníckej rodiny. Navštevoval ZUŠ v odbore hry na klavíri a neskôr i na bicích nástrojoch. Absolvoval Konzervatórium v Bratislave (u prof. Ondreja Štefaňára). Vo februári 1999 získal vo svojej kategórii prvé miesto na Interpretačnej súťaži v hre na bicích nástrojoch v Brne.

Mária Henselová absolvovala štúdium spevu na Bratislavskom konzervatóriu v triede prof. Zlatice Livorovej. V rámci špecializácie absolvovala v roku 1991 interpretačný kurz barokovej hudby pod vedením Jamesa Griffitha. V roku 1992 využila možnosť navštevovať interpretačný kurz pod pedagogickým vedením Jeleny Obrazcovovej a v roku 1993 interpretačné kurzy v Berne u Brigit Fasbänder. V rámci špecializácie interpretácie piesňovej a cirkevnej literatúry v roku 1994 absolvovala ročný kurz na cirkevnom konzervatóriu Doc. Anny Hrušovskej. Od roku 1998 je poslucháčkou Vysokej školy múzických umení v Bratislave v triede Mgr. Zlatice Livorovej. Ako sólistka účinkovala na viacerých domácich i zahraničných pódiách (Česká republika, Maďarsko, Rakúsko, Taliansko a Švajčiarsko). Spolupracovala s viacerými hudobnými telesami, napríklad so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu, Slovenským komorným orchestrom, s orchestrom Musica Bohemica a inými. Okrem nahrávky pre Slovenský rozhlas nahrala tiež niekoľko CD komornej tvorby a súčasných slovenských skladateľov. V roku 2000 absolvovala mesačné koncertné turné po Španielsku.

Roman Rewakowicz vyštudoval orchestrálne dirigovanie, hudobnú teóriu a skladbu na Chopinovej akadémii vo Varšave. Úzko spolupracuje so symfonickými orchestrami v Poľsku a Ukrajine (napríklad *Sinfonia Varsovia*, *Národný symfonický orchester Ukrajiny*, *Symfonický orchester varšavského rozhlasu* apod.). Nedávno sa pod jeho taktovkou uskutočnil koncert so štyrmi premiérovými dielami autorov z Litvy, Ukrajiny, Českej a Slovenskej republiky, ktorý bol súčasťou kultúrneho projektu *Krakov 2000 – európske mesto kultúry*. Ako sám študovaný skladateľ, Rewakowicz venuje špeciálnu pozornosť súčasnej hudbe. Je spoluzakladateľom a spoluorganizátorom medzinárodného festivalu súčasnej hudby *Kontrasty*, ktorý sa pravidelne koná v ukrajinskom meste Ľvov od roku 1995. Rewakowicz sa na festivale podieľa ako dirigent, premiérujúci skladby tamojších autorov ako Juri Laniuk, Igor Sčerbakov či Poliaka Edwarda Sielického. Jeho zásluhou na Ukrajine po prvýkrát zaznelo aj mnoho kompozícií osobností hudby 20. storočia ako Lutoslawski, Penderecki či Pärt. Od roku 1983 bol umeleckým vedúcim a dirigentom mužského zboru *Žuravli*, ktorý úspešne koncertoval v Spojených štátoch amerických, Kanade a európskych krajinách. Viedol aj komorný zbor *Irmos*, interpretujúci ortodoxnú chrámovú hudbu v jej najstaršej tradícii.

MOYZESOVE KVARTETO —> s. 83

PIATOK 9. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

03

MUSICA DANUBIANA
Nao Higano soprán
Helga Bachová soprán
Enikő Ginzeryová cimbal
Eugen Prochác violončelo
Róbert Jurčo akordeón
František Török husle
Kristína Hlistová husle
Ivana Sovová husle
Juraj Hatrík klavír

VIOLONČELOVÉ SEXTETO
(Eugen Prochác, Jozef Podhoranský, Ján Slávik, Kristína Lešická, Katarína Kleimanová, Csaba Rácz)

JURAJ HATRÍK:
Dievča a strom, tri baladické prelúdia pre 2 huslí s vokálno-klavírnymi incipitmi (1999)
1. Túžba (*Sostenuto e pensieroso*)
2. Posadlosť (*Unquieto molto e veloce*)
3. Žiaľ (*Andante grazioso, un poco fiacco e triste*)

LÁSZLÓ SÁRY:
Hommage à Philip Glass
pre violončelo (1977)

HELMUT LACHENMANN:
Pression pre violončelo (1969)

MICHAL KOŠUT:
Imprese
pre soprán a cimbal (2000/2001)

P R E S T Á V K A

GYÖRGY KURTÁG:
Egy tély alkony emlekere op. 8
(In Memory of a Winter Sunset)
4 fragmenty pre soprán, cimbal a husle (1969)
text: Pál Gyulás

DIETER KAUFMANN:
Grand Jeu
pre akordeón a elektroniku (1993)

JURAJ BENEŠ:
Going To
pre šesť violončiel (1994)
p r e m i é r a

JURAJ HATRÍK (1941, Orkucany) je absolventom Vysokej školy múzických umení v Bratislave u Alexandra Moyzesa (1963). V rokoch 1965-1968 absolvoval ašpirantské štúdium kompozície a hudobnej psychológie. Pôsobil ako pedagóg na konzervatóriách v Košiciach a v Bratislave, neskôr na katedre hudobnej teórie VŠMU. V rokoch 1971-1990 pracoval ako odborný pracovník Slovenského hudobného fondu, od roku 1991 pôsobí opäť na VŠMU ako docent, od roku 1997 ako profesor skladby. Za svoje kompozície získal ocenenia doma i v zahraničí (Cena mesta Piešťan, Cena J. L. Bellu, Cena mesta Skopje).

„Základnou vlastnosťou štýlotvorných východísk a individuálneho vývoja Juraja Hatríka je chápanie hudby ako primárne výrazového a sémanticky postihnuteľného umenia. Autorovo intelektuálne a citové zázemie je charakterizované intenzívnym vzťahom k literatúre, najmä k poézii, k dramatickým žánrom i k filozoficko-estetickým problémom umeleckej tvorby a jej vnímania. Jeho opusy zreteľne usilujú o humanistické posolstvo. Sémantickou pointou Hatríkových výpovedí je protirečenie, konflikt, kontrast, prejavujúci sa v kontrapozícii kladných a záporných čŕt, života a smrti, dobra a zla, lásky a nenávisti, ale i prostoty a komplikovanosti, snovej fantázie a reality. Táto symbolická konfrontácia sa premieta i do kompozičného procesu a štrukturálno-technických prostriedkov.
Vo vývoji skladateľa dochádza k rôznej miere prieniku tradičnejších elementov a postupov so súdobejšími. Primárnou vrstvou kompozičnej štruktúry je melodická línia. Ďalším hierarchickým činiteľom je harmónia, inovovaná modálnymi vzťahmi. Tektonika celku sa nezrieka tradičných kontrastov a profilu uzavretého dynamického oblúka."

Ľubomír Chalupka

Dielo (výber): *Canto responsoriale per due cori e timpani* (1965), *Introspekcia* na latinské texty pre sólový soprán a komorný orchester (1967), *Dvojportrét* pre orchester (1970), *Sonáta-ciaccona pre klavír* (1971), *Da capo al fine (Spev o ľudskom živote)*, poéma pre veľký orchester (1972-73), *Denník Táni Savičevovej*, monodráma pre soprán a dychové kvinteto (1976), *Fragmenty z denníka* pre ženský zbor (1977), *Šťastný princ*, hudobno-scénická kompozícia na motívy O. Wildea (1978), *1. symfónia 'Sans Souci'* (1979), *Ponorená hudba* pre soprán, sólové husle a 12 sláčikových nástrojov (1982), *Vox memoriae — Hlas pamäti*, cyklus pre 4 inštrumentalistov (1983), *Moment musical avec J. S. Bach*, komorná kantáta pre soprán a komorný súbor (1985), *2. symfónia „Victor"* pre zbor, tenor a orchester (1987), *Diptych* pre klavírne trio (1988), *Adamove deti*, tragifraška pre 8 spevákov, klaviristu a komorný orchester na texty slovenských ľudových prísloví a porekadiel (1991), *Schola ridicula*, kantáta pre detský zbor a orchester (1991), *Partita giocosa* pre akordeón (1992), *Stratené deti*, hudba pre bas a sláčikové kvarteto na poéziu Gregoryho Orra (1993), *Deväť malých prelúdií pre klavír* (1993), *Rozprávky pre Barborku* I.-III. pre klavír (1994). *Notetto di studi facili per fisarmonica* (1994), *An die Musik*, sonáta-depeša Schubertovi pre husle, klarinet, violončelo a klavír (1994), *Svetlo, sonata-cantata per alto, viola da gamba e cembalo* (1996), *Sonáta-depeša* pre komorný súbor (1997), *Klzisko 1951*, mizanscéna II pre komorný súbor (1998), *Requiem za Irisku* pre herca a komorný súbor (1998), *Spievaj, klavír!* (1998), *Bájky o levovi*, spevohra pre deti na motívy Ezopových bájok pre detský zbor, sóla, pantomímu a klavír + ľahko ovládateľné nástroje (1999), *„Liebe, Sinn und Not"* („Kde láskou, zmyslom, núdzou..."), *sonata per contrabasso in memoriam R. M. Rilke anche E. Meister* (1999), *„Dievča a strom"*, 3 baladické prelúdiá pre 2 huslí, uvádzané vokálno-klavírnymi incipitmi (1999).

„Zárodok tejto skladby driemal vo mne roky... Fascinujúca šarišská ľudová pieseň ma svojou hĺbkou ponúkala k analýze a spracovaniu. Len náhodou sa vec narodila v tejto podobe: dievčenské husľové duo mojich študentiek z VŠMU ma vyzvalo a ja som pocítil, že dávny snový obraz vo mne ožíva práve v tomto rúchu. Dva husľové hlasy – dve zelené ratolesti na „mŕtvom pni" nehrajúceho klavíra, v ktorom to len občas zapraská, zaúpie: o čom a prečo, vedia len tie dva prelínajúce sa hlasy. Aj ony uzreli svetlo sveta len preto, že z diaľky, z nenávratna znie a plače tá pieseň: sen i nočná mora..."

Juraj Hatrík

LÁSZLÓ SÁRY (1940) študoval kompozíciu u E. Szervánszkeho na Hudobnej Akadémii v Budapešti, absolvoval v r. 1966. V roku 1970 spolu s L. Vidovszkym, Z. Jeneyom a ďalšími založil Budapeštianske štúdio novej hudby, ktorého členom je dlhé roky. K činnosti štúdia prispel aj ako interpret, pričom účinkoval aj v skladbách svojich kolegov. V týchto dvoch úlohách sa predstavil aj v mnohých európskych krajinách. V r. 1972 navštívil Darmstadt, kde sa oboznámil s hudbou a názormi Ch. Wolffa, ktoré mali veľký vplyv na jeho ďalšiu tvorbu, najmä s ohľadom na štýl amerického minimalizmu. V r. 1984 získal Erkelovu cenu.

Výber z diela: *Tri madrigaly* pre 5 hlasov alebo komorný zbor (1966), *Catacoustics* pre 2 klavíry (1967), *Incanto* pre 5 saxofónov (1969), *Canzone solemne* pre orchester (1970), *Sonanti No. 3* pre cimbal (1971), *Image* pre klarinet, violončelo a klavír (1972), *Flowers of Heaven* pre 1-4 klavíry (1973), *Variations on 14 pitches* pre soprán a klavír na slová J. Cagea (1974), *Snail Play* pre 6 hlasov (1975), *Diana`s Farewell* pre 8 huslí a 8 viol (1976), *Music for 24 strings and 24 winds (Hommage à Szervánszky)* (1977), *Pebble Playing in a Pot* pre jedného alebo štyroch hráčov (1978), *Polyrhytmia* pre 100 zvonov a 10 účinkujúcich (1979), *Journey towards Ixtlan* pre 4, 6, 8 alebo 12 nástrojov (1980), *In memoriam Igor Stravinsky* pre 24 dychových nástrojov (1981), *Pentagram* pre 5 skupín bicích nástrojov a preparovaný klavír (1982), *Hölderlin`s Tower* pre komorný súbor (1985), *Polyphonie* pre 18 sláčikových a 10 dychových nástrojov (1986), *Double Infinity* pre dva cimbaly (1986), *And the Sun?* pre sláčikové kvarteto (1986), *Souvenir* pre klavír a pískanie (1987).

HELMUT LACHENMANN (1935, Stuttgart) študoval hru na klavíri u J. Uhdeho a teoretické predmety u J. N. Davida na Vysokej hudobnej škole vo svojom rodisku. Roku 1957 sa po prvýkrát zúčastnil na letných kurzoch v Darmstadte, v rokoch 1958-60 študoval kompozíciu u Luigiho Nona v Benátkach, kde roku 1962 v rámci Biennale zazneli aj po prvýkrát jeho diela. V rokoch 1963-64 sa zúčastnil na Stockhausenových kurzoch pre novú hudbu v Kolíne. Bol pedagogicky činný na vysokých hudobných školách v Ulme, Stuttgarte, Ludwigsburgu, Hannoveri, Baseli, prechodne aj v Brazílii a v Dominikánskej republike, niekoľko rokov na Medzinárodných letných kompozičných kurzoch v Darmstadte. Jeho diela pravidelne zaznievajú na najprestížnejších festivaloch pre súčasnú hudbu. Od roku 1981 má opäť profesúru v Stuttgarte. Je nositeľom radu pôct a vyznamenaní, členom viacerých akadémií.

Keď sa začala hrávať v prvej polovici 60. rokov Lachenmannova hudba, najskôr na Benátskom Biennále a v Darmstadte, jeho diela sa dali zaradiť do estetiky post-weber-

novského serializmu, zmiešaného s vplyvom „pointilistickej" techniky Luigiho Nona. Na sklonku dekády však autor začal hľadať nové riešenia problémov hudobného jazyka. V skladbách z tohto obdobia (medzi ktoré patrí aj *Pression*) začal pracovať s novým zvukovým svetom s pomocou nekonvenčného využívania nástrojovej techniky. Na pozadí jeho snáh však stále bolo cítiť tlak tradície. Diela, ktoré pochádzajú z jeho posledného tvorivého obdobia, prezrádzajú opätovnú prítomnosť post-serialistického jazyka ako východiska pri štrukturovaní hudobného materiálu.

Výber z diela: *Päť variácií na tému F. Schuberta* (1957), *Souvenir* pre 41 nástrojov (1959), *Fünf Strophen* pre 9 nástrojov (1961), *Echo Andante* pre klavír (1962), *Wiegenmusik* pre klavír (1963), *Introversion I, II* pre 6 nástrojov (1963, 1964), *Sláčikové trio* (1965), *Trio Fluido* pr B klarinet, violu a bicie nástroje (1966), *Intérieur I* pre jedného hráča na bicích nástrojoch (1966), *Notturno (Musik für Julia)* pre malý orchester s violončelovým sólom (1966-68), *Consolation I* pre 12 hlasov (1967), *temA* pre flautu, mezzosoprán a violončelo (1968), *Air*, hudba pre veľký orchester a sólové bicie nástroje (1968-69/1994), *Pression* pre jedného violončelistu (1969), *Kontrakadenz* pre veľký orchester a mg. pás (1970-71), *Fassade* pre veľký orchester a mg. pás (1973), *Salut für Caudwell* pre 2 gitaristov (1977), *Guero* pre klavír (1978-88), *Ein Kinderspiel*, 7 malých skladieb pre klavír (1980), *Mouvement (vor der Estarrung)* pre komorný orchester (1984), *Ausklang* pre klavír a orchester (1984-85), *Allegro sostenuto* pre klarinet, violončelo a klavír (1986-88), *Tableau* pre orchester (1988/89), *2. sláčikové kvarteto „Reigen seliger Geister"* (1989), *„... zwei Gefühle...", Musik mit Leonardo* pre súbor a dvoch recitátorov (1992), *Das Mädchen mit den Schwefelhölzern*, opera (1997).

„Pri výbere týchto skladieb zohrali svoju úlohu dva zdanlivo nesúvisiace fakty. V prípade Lachenmanna to bolo krátke zoznámenie sa s jeho tvobou pred mnohými rokmi, vďaka istej objednávke. U maďarského autora ma zase zaujal názov skladby – šípil som možnosť trochu si „zaminimalizovať". Pri návrhu festivalu Melos-Étos som vôbec nemyslel na eventuálnu súvislosť práve týchto dvoch skladieb, či ich nejaký hlbší vzájomný vťah. On možno ani neexistuje, aj keď pre mňa má symboliku priam do neba volajúcu. *Pression* od Helmuta Lachenmanna by som rád v budúcnosti predviedol aj na divadelnej pôde (pretože do tejto sféry by sa viac hodil). Aj keď podľa Johna Cagea je hudbou všetko čo znie, bojím sa pomenovať tento „stück" skladbou. Je to proste *Pression*. Dovolil som si pristupovať k tomuto opusu s maximálnym možným zmyslom pre humor. Oprávňuje ma k tomu i priezvisko skladateľa, ktoré je synonymom zdravého nemeckého humoru. Ale nabok irónium: opačný, myslím tým prevážnelý, hlboké súvislosti hľadajúci prístup by mi pripadal absurdný. Tak asi hŕstke Američanov koncom 60. rokov musela pripadať celá uzatvárajúca sa epocha „avantgardy". Nové slovo minimalizmus je skutočne sviežim slovom. Niekomu možno bude práve druhá skladba pripadať absurdná, ale tak už to v živote chodí. Nie každý je schopný priniesť tak silné idey ako Steve Reich alebo Philip Glass. Pre mňa je však sympatické, že pri totálnej redukcii tématického materiálu sa autor odvážil zveriť túto niť „klasickému", „neefektnému", de facto jednohlasnému sólovému nástroju. *Hommage à Philip Glass* ma privádza do dusného, farebného lesa, kde znie veľa hudby... p.s. (o niekoľko týždňov neskôr) Ten humor u Lachenmanna neodvolávam, iba malá poznámka: je to silná skladba".

Eugen Prochác

GYÖRGY KURTÁG (1926, Lugos/Lugoj, Rumunsko) začal svoje hudobné štúdiá roku 1940 hrou na klavíri u Magdy Kardosovej a kompozíciu u Maxa Eisikovitsa v Temešvári. Po ukončení vojny sa presťahoval do Budapešti v nádeji, že sa stane žiakom Bélu Bartóka (s rovnakým cieľom prišiel do Budapešti, takisto z Rumunska, iba o niečo starší György Ligeti, s ktorým Györgya Kurtága odvtedy spája pevné priateľstvo). Túto nádej zmarila správa o úmrtí Bélu Bartóka. Kurtág potom študoval od roku 1946 na Vysokej hudobnej škole Ferenca Liszta v Budapešti v triedach Sándora Veressa, Ferenca Farkasa, Pála Kadosu a Leó Weinera; roku 1951 absolvoval v odboroch klavír a komorná hudba. Svoje hudobné vzdelanie si doplnil v Paríži v rokoch 1957-1958, kde boli dôležité jeho kontakty s psychologičkou Mariannou Steinovou a najmä návšteva kurzov pod vedením Oliviera Messiaena a Dariusa Milhauda. Po inšpiratívnom stretnutí s Karlheinzom Stockhausenom v Kolíne sa Kurtág vrátil do Budapešti, kde žije dodnes. Pôsobil ako korepetítor Národnej filharmónie (1960-68) a v rokoch 1967-1993 bol profesorom klavíra, neskôr komornej hudby na Vysokej hudobnej škole v Budapešti. Ako držiteľ DAAD štipendia žil rok v Berlíne, v rokoch 1993-1995 bol sídelným skladateľom Berlínskeho filharmonického orchestra, v sezóne 1995/96 v tej istej funkcii vo viedenskom Konzerthause. Roku 1996 sa stal čestným profesorom na Kráľovskom konzervatóriu v Den Haagu a na dva roky čestným hosťom Concertgebouw orchestra, Nizozemskej opery a ďalších dôležitých hudobných inštitúcií v Holandsku. György Kurtág je nositeľom radu domácich a medzinárodných ocenení (Erkelova a Kossuthova cena, Officier des Arts et des Lettres, člen Bayrische Akademie der Schönen Künste, Akademie der Künste Berlin, Herderova cena, Rakúska štátna cena pre európskeho skladateľa, Siemens-Musikpreis atď.).

Rozhodujúci vplyv na formovanie hudobného jazyka Györgya Kurtága mali Webern a Bartók. Ťažisko jeho tvorby spočíva v komornej hudbe, v miniatúre, vo fragmente, ktoré neraz spája do veľkých celkov. Roku 1995 sa zúčastnil sa spoločnom projekte 15 skladateľov (L. Berio, F. Cerha, P.H. Dittrich, M. Kopelent, Gy. Kurtág, J. Harbison, A. Nordheim, B. Rands, M.-A. Dalbavie, J. Weir, K. Penderecki, W. Rihm, A. Schnittke/G. Roždestvenskij, J. Yuasa) na kompozícii *Rekviem zmierenia*, ktorého premiéru v Stuttgarte uviedli pod taktovkou Helmuta Rillinga za spoluúčinkovania Israel Philharmonic Orchestra a Gächinger Kantorei.

Dielo (výber): *Violový koncert* (1954), *Sláčikové kvarteto* op. 1 (1959), *Dychové trio* op. 2 (1959), *Osem klavírnych skladieb* op. 3 (1960), *Osem duet* pre husle a cimbal op. 4 (1961), *Jelek* pre sólovú violu op. 5 (1961), *The Sayings of Péter Bornemisza* op. 7 pre soprán a klavír (1963-68), *In Memory of a Winter Sunset*, štyri fragmenty pre soprán, husle a cymbal (1969), *Štyri capricciá* pre soprán a komorný súbor na básne I. Bálinta op. 9 (1972), *Hry* pre klavír, 4 knihy (1973-76), *Štyri piesne na básne Jánosa Pilinszkého* pre bas/basbarytón a komorný súbor op. 11 (1975), *S. K. Remembrance Noise*, 7 piesní pre soprán a husle na básne D. Tandoriho op. 12 (1975), *Messages of the late Miss R. V. Troussova* op. 17 pre soprán a komorný súbor na básne R. Dalosovej (1976-80), *Hommage à Mihály András* pre sláčikové kvarteto op. 13 (1977), *Herdecker Eurythmie* pre flautu/husle/hlas a tenorovú lýru op. 14 (1979), *The Little Predicament* pre pikolu, trombón a gitaru op. 15b (1978), *Tre pezzi* op. 14e pre husle a klavír (1979), *Bagately* pre flautu, klavír a kontrabas op. 14d (1981), *Omaggio a Luigi Nono* pre zbor a cappella op. 16 (1979), *Scény z románu*, piesne pre soprán, husle, kontrabas a cymbal na básne Rimma Dalos op. 19 (1981-82), *Fragmenty Attilu Józsefa* pre sólový soprán op. 20 (1981), *Sedem piesní* pre soprán a cymbal na básne Amy Károlyi a Kobayashi Issa op. 22 (1981), *Osem zborov* op. 23 (1981/82-84), *Kafka-*

Fragmente pre soprán a husle op. 24 (1985-86), *Three Old Inscriptions* pre soprán a husle op. 25 (1986), *Requiem po drugu* pre soprán a klavír op. 26 (1986-87), *...quasi una Fantasia...* op. 27 (č. 1 pre klavír a skupiny nástrojov 1987-88, č. 2 pre klavír, violončelo a komorné súbory 1989-90), *Officium breve* pre sláčikové kvarteto op. 28 (1988-89), *3 in memoriam* pre klavír pre 1-2-3 ruky (1988-90), *Ligatura-Message to Frances-Marie (The Answered Unanswered Question*, 3 verzie pre rôzne obsadenia op. 31b (1989), *Náhrobok pre Stephana* pre gitaru a skupiny nástrojov op. 15c (1989), *Ligature e Versetti* pre organ (1990), *Hommage à R. Sch.* pre klarinet, violu a klavír op. 15d (1990), *Samuel Beckett: What is the Word* op. 30b pre sólový alt, hlasy, klavír a komorný súbor v priestore (1991), *Transkripcie od Machauta až po J. S. Bacha* pre klavír (dueto a 6 rúk a pre 2 klavíry (1974-91), *Životopis* op. 32 pre 2 klavíry a 2 basetové rohy (1992), *Pohľad späť* - staré a nové pre 4 hráčov, *Hommage à Stockhausen*, komponovaný program diel a transkripcií skladateľových diel pre trúbku, kontrabas a klávesové nástroje (1993), *Tre pezzi* op. 14e *per violino e pianoforte* (1993), *Hry* – 2. séria pre klavír (1975-1993), *Piesne clivé a smutné*, 6 zborov s nástrojmi (1980-94), *Friedrich Hölderlin: An...*, op. 29 (1993-95), *Stele* op. 33 pre veľký orchester, *Messages for Orchestra* op. 34 (1991-work in progress; o.i.: *Aus der Ferne*, *Lagebericht*, *List Péterovi Eötvösovi*, *Nápis na hrobe v Cornwall*, *Človek kvet - Zoltánovi Kocsisovi* - Kurtágov príspevok - *Epilóg* - do *Rekviem zmierenia* (1995), pre miešaný zbor a nástroje,...*a solemn air...*), *Hölderlin Gesänge* pre barytón op. 35 (work in progress, 1993-1995), *Samuel Beckett* pre barytónové sólo op. 36, *Einige Sätze aus den Sudelbüchern Georg Christoph Lichtenbergs* pre sopránové sólo op. 37 (1996), *Tre pezzi per clarinetto e cimbalo* op. 38, *Tre altri pezzi per clarinetto e cimbalo* op. 38a, *Signs, Games and Messages* pre sláčiky (work in progress 1989-1996), *Scenes* pre flautu op. 39 (1999) .

MICHAL KOŠUT (1954) študoval skladbu na Janáčkovej Akadémie múzických umení v Brne, v triede profesora Ctirada Kohoutka. Je autorom asi 40 komorných, orchestrálnych, hudobno-dramatických i elektroakustických kompozíci, ktoré boli predvedené v mnohých krajinách Európy, v USA a v Japonsku. V posledných rokoch sa intenzívne zaoberal tvorbou pre televíziu. Košutov hudobný jazyk sa vyznačuje bohato chromatizovanou diatonikou, pričom kladie veľký dôraz na prehľadnosť formy.

Výber z diela: *Zpěv labutě* pre hoboj a klavír (1974), *Lety vodních ptáků* pre orchester (1974), *Hovory k sobě* pre soprán, barytón, recitátora, syntetizátor a orchester (1977), *Země slunce a vína* pre husle, violu, kontrabas, bicie nástroje a organ (1978), *Svět Jana Zrzavého* pre klavír (1979), *Jan Santini Aichel* pre orchester (1979), *Slečna čarodějka*, opera (1980), *Pocta Albertu Schweitzerovi* pre organ (1982), *Portrét básníka* pre orchester (1982), *Pocta mistrům* pre dychové kvinteto a kontrabas (1982), *Trio* pre husle a klavír (1995)

„Skladba *Imprese* vznikla na prelome rokov 2000 a 2001. Bola vyprovokovaná záujmom oboch interpretiek. Jej melodicko-harmonická štruktúra kombinuje modalitu a serialitu, rytmus vychádza z permutačných modelov. Dôraz je kladený na farebnú zložku - odtiaľ i názov. Vedľa koncertnej varianty pre hlas a nástroj chcem vytvorit aj variantu pre akustickú zložku a elektroniku".

Michal Košut

DIETER KAUFMANN —> s. 39

JURAJ BENEŠ —> s. 104

Nao Higano pochádza z Tokia. V Japonsku študovala na katedre spevu na univerzite v Seitoku, ktorú absolvovala roku 1989. V štúdiu pokračovala na Vysokej škole múzických umení v Bratislave v triede Hany Štolfovej-Bandovej (1990-95). Umelkyňa vystupuje na vokálnych koncertoch v európskych krajinách a v Japonsku, spolupracuje s významnými súbormi ako Cappella Istropolitana alebo s Komornou operou v Bratislave či s Operou Štátneho divadla Košice (La Traviata). Sústavne sa venuje i koncertnému spevu, pričom jej repertoár siaha od baroka po súčasnosť. Zvláštnu pozornosť venuje slovenskému vokálnemu
repertoáru: premiérovo uviedla *Malú vodnú hudbu* (1994) a *Ave maris stella* (1995) od Jozefa Malovca a v jej podaní po prvýkrát zazneli v japonských kocertných sieňach piesne Jána Levoslava Bellu, Viliama Figuša-Bystrého a Mikuláša Schneidera-Trnavského. V Slovenskom rozhlase realizovala nahrávky európskej a japonskej hudby.

Helga Bachová v roku 2001 ukončila štúdium operného a koncertného spevu na VŠMU v Bratislave v triede Mgr.art. Z. Livorovej. Už počas štúdia sa aktívne venovala koncertnej činnosti. Spolupracovala so súbormi – Musica Aeterna, Musica Florea (CZ), Slovenský komorný orchester, Collegium Musicum (CZ), Košický filharmonický orchester, Janáčkov komorný orchester, Camerata Bratislava, Voci Festose a i. Jej doménou je interpretácia diel z obdobia baroka a klasicizmu. Vo veľkej miere sa zaujíma aj o tvorbu súčasných skladateľov. Spolupracovala s dirigentmi – J. Toll, S. Stubbs, Peter van Heyghen a iní. Od sezóny 1999 hosťuje v SND.

Eugen Prochác sa hre na violončelo venuje od deviatich rokov pod vedením J. Fazekaša, u ktorého absolvoval aj štúdium na bratislavskom konzervatóriu (1977-83). Na AMU v Prahe študoval u J. Chuchra. V roku 1985 sa zúčastnil interpretačných kurzov v juhoslovanskom Grožnjane. E. Porchác je dvojnásobným víťazom súťaže Slovenských konzervatórií. Popri koncertovaní vyučuje na VŠMU a založil festival v Banskej Štiavnici.

Enikő Ginzeryová študovala hru na cimbale na Konzervatóriu v Bratislave v triede Ľudmily Dadákovej (1989-1996), hudobnú teóriu na VŠMU v Bratislave (1995-96) a hru na cimbale na Hudobnej akadémii F. Lizsta v Budapešti u profesorky Ilony Gerencsér Szeverényi (1995-2000). V rokoch 1997, 1998 a 1999 sa zúčastnila Medzinárodného interpretačného kurzu Bélu Bartóka v Szombathely pod vedením Györga Kurtága a Gábora Csaloga, v roku 1997 Medzinárodnej letnej akadémie pre starú hudbu s Emiliom Morenom a Anneke Boeke rovnako v Szombathely. V roku 1997 sa stala víťazkou Medzinárodnej cimbalovej súťaže vo Valašskom Meziříčí (Česká republika). Už počas štúdií intenzívne koncertovala po celom Slovensku a európskych krajinách. Na medzinárodnom mládežníckom festivale v Plovdive (Bulharsko) získala ocenenie Najlepší zahraničný účastník a v roku 1999 vystúpila s recitálom na Medzinárodnom festivale Bélu Bartóka v Szombathely. Enikö Ginzeryová sa zameriava predovšetkým na súčasnú tvorbu pre sólový cimbal. Pravidelne premiéruje diela domácich i zahraničných autorov a viacerí skladatelia jej venovali svoje skladby (Ilja Zeljenka *Toccata*, Chiel Meijering *Popcorn*, Michal Košut *Imprese*). Nahráva pre Slovenský rozhlas a je koncertne činná v oblasti sólovej i komornej hudby.

Róbert Jurčo študoval hru na akordeón u prof. M. Košnára na konzervatóriu v Žiline. V štúdiu pokračoval na VŠMU (doc. R. Kákoni). Je viacnásobným laureátom domácich aj zahraničných súťaží – Slovenská interpretačná súťaž (1987), Akordeónová súťaž Hořovice (1988), CMA Portugalsko (1986), Castelfidardo. Spolupracoval so súborom pre súčasnú hudbu VENI. Okrem interpretáci súčasnej hudby sa venuje aj jazzu a iným žánrom, v ktorých sa objavuje akordeón.

František Török je II. huslistom Moyzesovho kvarteta.

Kristína Hlistová študovala hru na husliach na konzervatóriu v Žiline u profesorky M. Balážovej. Počas štúdia sa venovala komornej hre v rôznych telesách – klavírne trio, husľové duo – a tiež orchestrálnej hre. V štúdiu ďalej pokračovala na VŠMU v Bratislave v triede doc. Anny Hölblingovej. Niekoľkokrát sa zúčastnila medzinárodného festivalu North London Festival, kde v roku 1998 získala tretie miesto v kategórii komornej hry. V súčasnosti je študentkou piateho ročníka VŠMU.

Ivana Sovová študovala hru na husliach na konzervatóriu v Žiline u profesorky H. Hrochovej. V tomto období sa viackrát zúčastnila medzinárodnej Kocianovej husľovej súťaže a súťaže slovenských konzervatórií. V štúdiu ďalej pokračovala na VŠMU v Bratislave pod vedením doc. Anny Hölblingovej. Počas štúdia sa venovala sólovej i komornej hre v rôznych zoskupeniach. V roku 1998 sa zúčastnila medzinárodného festivalu North London Festival, kde získala ocenenie – 3. miesto – v kategórii komornej hry. Štúdium na VŠMU ukončila v roku 2001. V súčasnosti pôsobí ako členka komorného súboru Musica Aeterna.

Juraj Hatrík —> s. 23

VIOLONČELOVÉ SEXTETO vzniklo pri príležitostným spojením troch známych slovenských hráčov na violončelo (Eugen Prochác, Jozef Podhoranský a Ján Slávik), ktorí sú súčasne pedagógmi, spoločne s ich troma žiakmi (Kristína Lešická, Katarína Kleimanová, Czaba Rácz).

SOBOTA
10. NOVEMBER

Moyzesova sieň
17.00

04

ARTE QUARTETT
Beat Hoffstetter soprán, saxofón
Aasha Armbruster altsaxofón
Alain Dobler tenorsaxofón
Beat Kappeler barytónsax

TERRY RILEY:
Chanting the Light of Foresight (1987)

RICO GUBLER:
Klarste Durchsicht (1996)

PETER MACHAJDÍK:
Wrieskalotkipaoxq (1996)

RICO GUBLER:
Loudspeakers (1997

RÓBERT RUDOLF:
Hamro for 4 (1997)

JOSEF BAÁN:
Mirrors (1997)

MELOS-ÉTOS 2001

TERRY RILEY (1935, Colfax, USA) sa označuje za jedného z pionierov amerického minimalizmu. Ako prvý začal pracovať s repetitívnosťou motívov, ktorá bola skôr charakteristická pre mimoeurópsku, než pre západnú hudbu. Na klavír sa začal učiť hrať najskôr sám, potom istý čas bral súkromné hodiny. V 50. rokoch študoval kompozíciu v San Franciscu a na bostonskej Berklee School of Music, spoločne s ďalším novátorom minimalizmu La Monte Youngom. Pod vplyvom jazzového saxofonistu a skladateľa Johna Coltranea a Johna Cagea začal experimentovať s improvizáciou a avantgardnou hudbou – v roku 1960 napísal prvú významnejšiu skladbu *Mescalin Mix* v duchu musique concréte. Čoskoro začal éru rozsiahlych sólových recitálov, pravidelne hrával na harmónium od desiatej večer až do brieždenia. V roku 1963 vzniklo *Music for the Gift*, jedno z prvých diel vôbec, kde je hudba generovaná výlučne pomocou kazetových slučiek (loops) a delay efektu. Prvé dielo, ktoré Rileymu získalo ohlas v širšom meradle, bolo dnes už legendárne *In C* (1964). Tesne previazané a tvrdohlavo sa opakujúce patterny zmenili spôsob myslenia v západnej hudbe a hlboko ovplyvnili skladateľov ako Steve Reich, Philip Glass a John Adams, ale napríklad aj mnohé rockové skupiny. Riley sa venuje najmä tvorbe pre menšie obsadenia – na konte má o.i. 9 sláčikových kvartet (jeho dôverné priateľstvo s primariusom Kronos quartetu Davidom Harringtonom vzniklo pred tridsiatimi rokmi). Nevyba sa však ani písaniu pre orchester. Jeho novátorská sedemčasťová skladba *Jade Palace* vznikla na objednávku Carnegie Hall pri príležitosti osláv jej storočnice a premiérovo ju tu uviedol St. Louis Symphony Orchestra pod vedením Leonarda Slatkina. Čitatelia amerických mienkotvorných časopisov The Newsweek a Time vybrali nahrávku Rileyho skladby *Cadenza on the Night Plain* za jednu z desiatich najlepších roka v oblasti vážnej hudby. Album *Salome Dances for Peace* bol nominovaný na Grammy. London Sunday Times Rileyho zvolili za jednu z tisíc osobností, ktoré formovali 20. storočie.

Výber z diela: *Mescalin Mix* pre kazetový magnetofón (1960), *Music for the Gift* (scénická hudba), pre dva kazetové magnetofóny s nahrávkou Cheta Bakera hrajúceho *So What* od Milesa Davisa (1963), *In C* pre akékoľvek nástroje (1964), *Olson III* pre akékoľvek nástroje a hlasy (1966), *Sunrise of the Planetary Dream Collectro* pre sláčikové kvarteto (1980), *G-Song* pre sláčikové kvarteto (1980), *Cadenza on the Night Plain* pre sláčikové kvarteto (1983), *Salome dances for Peace* pre sláčikové kvarteto (1985-87), *The Room of Remembrance* pre Zeitgeist ensemble (1987), *Chanting the Light of Foresight* pre saxofónové kvarteto (1987), *Jade Palace* pre veľký orchester so syntetizátormi (1990), *Cactus Rosary* pre zmiešané nástroje (1990), *June Buddhas* pre zbor a orchester (1991), *Wolfli Portraits* pre flautu, klarinet, klavír, perkusie (2), husle a violončelo (1992), *Ritmos and Melos* pre husle, klavír a perkusie (1993), *The Saint Adolf Ring*, dvojhodinová nenotovaná komorná opera pre presne určených interpretov (1993), *The Heaven Ladder* pre klavír(y) (1994), *Night Music* pre klavír (1996), *Remember This...* pre 10 nástrojov a hlas (vyžaduje si účasť T. Rileyho ako vokálneho sólistu) (1997), *Vieux Chateaux* pre gitaru, basu a elektrickú violu (1998), *Deep Chandi* pre sláčikový orchester, tanečníka a mg. pás (1998), Banana *Humberto*, koncert pre klavír a elektro-akustický súbor (1998), *Josephine the Mouse Singer*, digitálna partitúra ku divadelnej hre M. McClureho (2000), *Y Bolanzero* pre 20 gitár (2001).

RICO GUBLER (1972) pochádza zo Švajčiarska. Študoval saxofón na hudobnej akadémii v Bazileji, neskôr na konzervatóriu v Zürichu, kde získal aj učiteľský diplom. Kompozíciu začal študovať najskôr v Bazileji (Balz Trümpy), neskôr vo Florencii (Salvatore Sciarrino) a zúčastnil sa skladateľských kurzov Heinza Holligera. Pracoval v elektronických štúdiách na hudobnej akadémii v Bazileji a vo Švajčiarskom Centre pre počítačovú hudbu. Špecializuje sa na súčasnú hudbu, voľnú improvizáciu a live-electronic performances. Za svoju tvorbu získal cenu Nadácie Ernsta Göhnera v rokoch 1997 a 1998, cenu v oblasti kultúry udeľovanú kantónom Zürich. V roku 1997 bol sídelným skladateľom v Arc in Romainmôtier. Gubler sa ako skladateľ zúčastnil projektov pre Klangforum Wien, Ensemble varianti Stuttgart, Nouvel Ensmeble Contemporain, Jerusalem Contemporary Players rovnako ako spolupracoval s renomovanými telesami ako orchestre Darmstadtskej opery, Mníchovský komorný orchester či komorný orchester z Neuchâtel. Ako saxofonista účinkoval v mnohých komorných zoskupeniach. Je zakladateľom a umeleckým riaditeľom koncertnej série Musica moderna v švajčiarskom Wädenswile.

PETER MACHAJDÍK (nar. 1961 v Bratislave) je v kompozícii autodidakt. Jeho skladby boli uvedené na medzinárodných hudobných festivaloch v takmer všetkých krajinách Európy, v USA a v Chile. Za svoju tvorbu obdržal štipendiá a ceny od Berliner Künstlerprogramm des DAAD, Künstlerhäuser Worpswede, nadácii Kulturfonds, Kulturkontakt a Fondazione Luigiho Russola. Interpretmi Machajdíkových diel sú špičkoví umelci ako napr. klarinetisti Guido Arbonelli a Michael Davenport, hobojista Piet Van Bockstal, spevák „rozšírených hlasových techník" David Moss, akordeonista Boris Lenko, flautistka Natália Pšeničnikova, a mnohí ďalší.

Výber z diela: *...and the earth will delight*, počítačová hudba (1988), *Wrieskalotkipaoxq* pre saxofónové kvarteto (1997), *Water and Stone* pre flautu a mg. pás (1997), *...ako zem* pre klavír (1997), *Five Mirrors* pre akordeón (1997), *Peroket* pre basový klarinet (1997–2000), *Enjoy* pre zmiešaný zbor a cappella (1997–2000), *Echaconn, after Henry Purcell* pre flautu, husle a čembalo (1998), *Seven Songs* pre soprán a violončelo (1998–2000), *Sláva ti* pre zmiešaný for zbor, flautu, trubicové zvony a violončelo (1999), *Polia* pre klavír (1999), *Kirin* pre hoboj (alebo violončelo) (1999-2000), *Lasea* pre sláčikový orchester (2000), *sláčikové kvarteto č. 1 – "Enjoy"* (2000), *Solstice* pre harfu a violončelo (2000), *Mondo* pre klarinet, fagot, lesný roh, klavír a violončelo (2001), *In eo sunt* pre kontratenor, dva tenory a bass (alebo miešaný zbor a cappella) (2001).

„Skladba *Wrieskalotkipaoxq* pre saxofónové kvarteto bola napísaná v roku 1996 a premiérovaná ARTE Quartett-om v septembri nasledujúceho roka na festivale „Fra angeli e vampiri" vo švajčiarskom Lugane.
Rieka sa môže stať morom, ale more sa nikdy nemôže stať jej časťou. Ak rieka náhodou obklopila nejakú vodnú hladinu a predstiera, ze učinila more časťou samej seba, vieme ihneď, že tomu tak nie je, že jej prúd stále ešte hľadá kľud vo veľkom oceáne, ktorý nepozná hraníc".

Peter Machajdík

RÓBERT RUDOLF (1963, Bratislava) bol počas štúdia na gymnáziu súkromným žiakom J.Hatríka. V rokoch 1981-1984 študoval na Konzervatóriu v Bratislave kompozíciu u J.Pošpíšila, v rokoch 1984-1991 bol poslucháčom VŠMU v Bratislave v kompozičnej triede I.Hrušovského. V r.1984 sa zúčastnil Medzinárodného letného hudobného seminára v Darmstadte, neskôr absolvoval 8. letný kurz mladých skladateľov elektroakustickej hudby v Poľsku. V štúdiách pokračoval v triede Josihisu Tairu na Ecole Normale de Musique v Paríži, kde v roku 1990 ukončil štúdium kompozície. V r.1989 absolvoval študijnú stáž v elektroakustickom štúdiu EMS v Štokholme. Na prelome rokov 1990-1991 študoval v Strasburgu na Universite des Sciences Humaines muzikológiu a elektroakustickú skladbu (Francois-Bernard Mâche), kompozíciu na Conservatoire National de Region de Boulogne v triede Michaela Zbaru. R. Rudolf obdržal za svoju tvorbu Prix de Residence na 16. Medzinárodnej elektroakustickej súťaži vo Francúzsku (1988), čestné uznanie na súťaži elektroakustickej hudby v talianskom Varese, obe za skladbu *Niečo povedať*.

Výber z diela: *Solo pour Alex*, pre sólovú violu (1985), *Niečo povedať*, elektroakustická skladba pre trúbku a mg. pás (1987), *Mithuna P.M.*, skladba pre 2 lesné rohy, 3 trúbky in C, basovú trúbku in B, 2 trombóny, eufónium, tubu a bicie (1988), *Trombomania*, pre 3 trombóny (1989), *Koncert pre trúbku, trombón, marimbu, bicie a sláčiky* (1989), *Scar*, elektroakustická skladba pre soprán a mg. pás (1991), *Just Kosto* pre bicie a harfu (1991), *Concerto per tromba, trombone, percussione e archi* (1991), *Kaa*, pre flautu sólo (1992), *Waa*, pre flautu a mg. pás (1995), *Scar II*, pre bas a mg. pás (1995).

JOSEF BAÁN (1964, Dunajská Streda). V rokoch 1979 – 1983 študoval kompozíciu (Juraj Pospíšil), dirigovanie (Václav Daněk) a klavír (Juraj Mašinda) na Konzervatóriu v Bratislave. Počas rokov 1983 – 1988 pokračoval v štúdiu dirigovania na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (Ladislav Slovák). Na začiatku deväťdesiatych rokov dospel k rozhodnutiu venovať sa plne kompozícii a odišiel do Paríža (1990 – 1992 štúdium elektroakustickej kompozície na Conservatoire National de Region de Boulogne-Billancourt vo Francúzsku u Michela Zbara), 1991 – 1993 štúdium kompozície na Kráľovskom Konzervatóriu v Haagu, Holandsko, u Luisa Andriessena, od 1992 študoval na Conservatoire National Superieur de Musique de Paris a od roku 1998 štúdium etnomuzikológie na Universite Paris VIII.

Výber z diela: *String Quartet* (1991–92), *Microdances* pre sláčikové kvarteto (1992), *Trio* pre husle, klavír, violončelo (1993), *Chaine* pre veľký dychový orchester (1994), *5 + 1* pre dychový kvintet a klavír (1994), *Tears and Drops* pre flautu, klavír, violončelo (1994-95), *D. S. Groove* pre veľký dychový orchester (1996), *Yodel for Thirty* pre 30 nástrojov (1996), *La Poseuse*, hudba ku krátkometrážnemu filmu (1997), *Mirrors* pre saxofónový kvartet (1997), *Fanfares de Metz* pre dychové nástroje a bicie (1997), *Cache-cache* pre saxofón a čembalo (1998), *Prayer* pre 12 nástrojov (2000), *For kids* pre súbor klarinetov (2000).

„Formácia saxofónového kvarteta ma lákala svojou symetriou, jednoduchý hudobný materiál si podávajú nástroje alebo skupiny 2 nástrojov v rôznych kombináciách. V čase písania som bol fascinovaný efektom echa a pokúsil som sa ho začleniť do štvor-

hlasej polyfónie. Skladba ma 2 časti a bola napísaná na objednávku „arte" kvarteta zo Švajčiarska, ktorú ju premiérovalo v septembri 1997 v Lugane".

Jozef Baán

ARTE QUARTETT vznikol v roku 1993 spojením štyroch mladých hráčov na saxofóny zo Švajčiarska. Všetci hudobníci mali množstvo skúseností s interpretáciou súčasnej hudby a nové teleso si založili s cieľom venovať sa najmä kvartetovej, či pre kvarteto aranžovanej tvorbe. Úzko spolupracujú so skladateľmi, ktorí špeciálne pre nich skomponovali nové diela – napríklad Urs Leimgruber, Terry Riley, Tim Berne, Fred Frith a Pierre Favre

SOBOTA
10. NOVEMBER

Nová scéna
19.30

05

ENSEMBLE WIENER COLLAGE

DIETER KAUFMANN, RENÉ STAAR,
EUGENE HARTZELL, ERIK FREITAG
Da Capo al Capone (1999)
operné predstavenie

OVERTÚRA
Paganihilismo (Dieter Kaufmann)
– akusmatická variácia na 3 fragmenty zo
Sauret-Cadenz k *1. husľovému koncertu*
N. Paganiniho pre sólové husle
a osemkanálovú zvukovú inštaláciu.

SCÉNY pre dvoch speváko v,
2 rozprávačov a 7 inštrumentalistov
The Fortunes Of War
(hudba: René Staar, text: Amy Leverenz)
5 scén zo života a "diela" Al Caponeho
What a life
Times have changed
Que bravo ragazzo
Valentine's day editorial
Service is my motto

Kto to hovorí, že zločin sa nevypláca?
(hudba a text: Eugene Hartzell)
5 kusov z newyorského podsvetia
trio 1 (predstavenie)
scéna Dutcha Schultza
scéna Charlieho Beckera
scéna Alberta Anastasiu
trio 2 (finále).

V hodine smrti Alfonsa Alfreda Schmidta
(hudba: Erik Freitag, text: Martin Amanshauser)
trpká tragikomická groteska

FILM
Cinema Criminale – Cinema Paradiso
(r. Ulrich Kaufmann)

Dieter Kaufmann vytvoril z troch umeleckých diel scénickú koláž na spôsob tzv. Rorschachovho psychotestu: v rôznych časových a priestorových rovinách spievajú a hrajú tí istí herci ktorý majú podnietiť publikum, aby podstúpilo osobnostný text „afektivity, inteligencie a kontaktu". Sám Kaufmann skomponoval v *Paganihilismo* overtúru, pri ktorej vstupuje na javisko Capone 19. storočia, hrajúc na husle. Predstavenie je však multimediálne: mladý filmár Ulrich Kaufmann vytvoril rad filmových spotov, herci z ktorých zasahujú v pravom slova zmysle do deja a takto vpašujú viacnásobného filmového hrdinu Caponeho aj do jeho bratislavského operného debutu.

DIETER KAUFMANN (1941, Viedeň) vyrástol v Korutánsku a študoval vo Viedni a v Paríži hudobnú výchovu, nemeckú filológiu, dejiny umenia, violončelo, kompozíciu (u Karla Schiskeho, Gottfrieda von Einem, Oliviera Messiaena a René Leibowitza) a elektroakustickú hudbu (u Pierra Schaeffera a Francoisa Bayla v Groupe de Recherches Musicales vo Francúzskom rozhlase). Od roku 1970 vyučuje Kaufmann elektroakustickú hudbu na viedenskej Univerzite hudby a dramatických umení. V súčasnosti vedie vo Viedni dva majstrovské kurzy: kompozíciu (od roku 1990) a elektroakustickú kompozíciu (od roku 1997). V rokoch 1983-1988 bol prezidentom rakúskej sekcie ISCM, v rokoch 1988-90 prezidentom spoločnosti pre elektroakustickú hudbu v Rakúsku (GEM). Roku 1975 založil K&K EXPERIMENTALSTUDIO so svojou manželkou, Gundou Königovou. Ich hudobno-divadelný súbor absolvoval početné zahraničné zájazdy. Kaufmann napísal diela rôznych hudobných žánrov: komornú a symfonickú hudbu, vokálnu hudbu, hudobné divadlo (4 opery a množstvo multimediálnych skladieb), elektroakustickú a live-elektronickú hudbu, ako aj úžitkovo-umelecké skladby. V priebehu rokov mu udelili množstvo národných i medzinárodných ocenení. Pracuje aj ako režisér a dirigent.

„*Paganihilismo* je kus virtuóznej hudby, vytrhnutej z pôvodného hudobno-historického a sociálneho kontextu a presadenej do časových a frekvenčných podmienok dneška. Už Paganini experimentoval s pomerom medzi ladením a rozladením, keď sólový part *Koncertu Es dur* zapísal v D dur a hral na nástroji, ktorý bol naladený o poltón vyššie. Počas kadencie nahrádza orchester (zbožne, obdivne, alebo aj škodoradostne načúvajúci) samotný huslista, až päťstodvanásťnásobne klonovaný, ktorý sám seba doháňa takpovediac do umeleckého šialenstva delením celého tónu, resp. oktávy na osem dielov či osemnásobným roztahovaním a stláčaním časového priebehu, pričom sa však z uvedeného stavu vráti vždy v poriadku a bez následkov. Je to akýsi boj proti veterným mlynom končiaceho sa storočia: elektrifikovaný umelec uprostred siete, ktorú sám utkal".

Dieter Kaufmann

RENÉ STAAR (nar. 1951 v Grazi), huslista, skladateľ, dirigent. Študoval vo Viedni, Helsinkách a Zürichu (u Nathana Milsteina), postgraduálne kompozíciu u Romana Haubenstocka-Ramatiho. Ako sólista účinkoval v krajinách Európy i v USA. V rokoch 1981–1986 žil ako skladateľ a interpret v slobodnom povolaní v Ženeve. Roku 1987 založil spolu s Erikom Freitagom a Eugene Hartzellom súbor „Ensemble Wiener Collage", v ktorom pôsobí ako umelecký vedúci. Od roku 1991 je členom Viedenských filharmonikov, pričom zároveň vyučuje na hudobných vysokých školách vo Viedni i v Grazi. Jeho skladby sa uvádzajú v Európe, USA i Japonsku. Za skladbu *Just an Accident?* získal roku 1986 Cenu Ernsta Křeneka.

Fortunes of War, scény zo života Ala Caponea, sú prvým Staarovým hudobnodramatickým dielom. Na základe obsiahleho libreta Amy Leverenzovej vzniklo päť scén, doplnených časťou nazvanou Prelúdiá a štyroma interlúdiami. Tento útvar autor označuje ako miniverziu vznikajúceho "work in progress". Miniatúrny nie je len rozsah diela, ale aj obsadenie: dvaja speváci, dvaja recitátori a sedemčlenný inštrumentálny ansámbel. To, že dielo sa má dať zapracovať spolu s troma ďalšími na spôsob "puzzle" do jednej koláže, priviedlo skladateľa k myšlienke zjednocujúcich harmonických spojitostí medzi jednotlivými časťami. Hlavným tvorivým podnetom mu bola ambivalencia medzi bytím a zdaním, medzi Caponeom ako dobrým občanom a milovníkom opery na jednej strane a jeho ilegálnymi kriminálnymi výčinmi na strane druhej.

EUGENE HARTZELL (nar. 1932 v Cincinnati v Ohiu)
Kto tvrdí, že spáchať zločin sa nevypláca. Jednou zo zvláštností tohto diela je, že traja kriminálnici, ktorí ho spoluvytvárajú, si na svoje vyjadrenia zvolili nemčinu (text je teda pôvodný, žiaden „preklad z američtiny"). Že Dutch, Charlie a Albert okrem toho využívajú viazaný spôsob vyjadrovania – najčastejšie päťstopý jamb – ešte zvyšuje obskúrnosť celej záležitosti. To, že „literárny jazyk" tu pôsobí beznádejne triviálne, je prirodzené, keďže ani jeden z nich nemá poriadne vzdelanie.
Objavuje sa tu motív sĺz („lagrimae"), chromaticky klesajúci passacagliový model, známy už od čias baroka, ale aj tarantela, rôzne valčíky, názvuky na viedenské pesničky, ale aj identifikačný motív z písmen A-l-B-E-rt A-n-A-Es-tasia. To všetko v tej najjednoduchšej faktúre.

ERIK FREITAG (nar. 1940 vo Viedni) v 60. rokoch pôsobil ako huslista v Švédskom rozhlasovom symfonickom orchestri a v Štokholmskej filharmónii a od roku 1970 žije vo Viedni. Roku 1996 bol „composer in residence" na Severozápadnej univerzite v Michigane. Jeho tvorba zahŕňa orchestrálne, komorné i vokálne skladby, jednou z nich je kompozícia *V hodine smrti Alfonsa Alfreda Schmidta.*

Ide o fiktívny príbeh vychýreného viedenského chirurga Alfonsa Alfreda Schmidta, ktorý zbohatol vďaka ilegálnym obchodom s obličkami. Počas príjemného posedenia pri víne ho jeho dcéry obvinia zo sexuálneho zneužívania a scéna sa skončí jeho smrťou. Dráma o čiernom veltlíne, plných bruchách a troch chlapíkoch v džínsach, z ktorej sa dozviete, že aj redkvičky vedia plakať.

Darček na rozlúčku

Rok 1999 priniesol storočné jubileum Al Caponeho, a ja by som dvadsiate storočie označil, isteže zjednodušujúco, ako *JEHO* storočie. Bolo strašné: spomeňme si iba na svetové vojny, na holocaust, Hirošimu, Kóreu, Vietnam, náboženský fundamentalizmus, nové etnické konflikty, Černobyľ, ekologické katastrofy, apartheid, xenofóbiu, Bosnu, Kosovo, a opäť genocídu a nový pravicový extrémizmus...
Aj keď sa to javí ako prehnané, ako neprístojné zjednodušenie (čo je jedno z mála privilégií – popri privilégiu zveličovať – ktoré nám, umelcom, ešte ostali), predsa by som chcel zhrnúť všetky korene a príčiny tohto nešťastného vývoja v novom pojme: „*CAPONIZMUS*".

Spoločenské štruktúry a hodnotové predstavy, ktoré sa vyvíjali a tradovali po stáročia, humánne a humanizované pravidlá hry, podľa ktorých funguje civilizácia – to všetko je jedným šmahom zrušené. Zo dňa na deň sa začína jazdiť vpravo, všetko beží zdanlivo bez zmeny, ale s opačnými znamienkami ďalej ... Rodičia Al Caponeho prišli na prelome 19. a 20. storočia z Neapola do New Yorku, z provincie do svetovej metropoly, z katolíckej krajiny mafiózov a camorry do kapitalistického sveta neobmedzených možností.

Už Bertolt Brecht a Kurt Weill svojím spôsobom vyrozprávali Caponeho príbeh vo *Vzostupe a páde mesta Mahagonny*. Lotte Lenya napísala roku 1928: „Do *Mahagonny* vplynulo všetko to, čo sme čítali a počuli o Amerike 20. rokov – gangsterské filmy, novinové správy o procese so Saccom a Vanzettim, floridský boom, klebety o celebritách ako boli Aimee Semple McPherson, Jimmy Walker, Al Capone, Peaches Browning a Ponzi". V jednej veci sa *Mahagonny* rozhodne zhoduje s Caponeho realitou: *PENIAZE* robia neplatnými všetky staré hodnoty a štruktúry! Každý, kto ich má, môže vládnuť. Privatizáciou moci, teda konkrétne: prevzatím štátnej, komunálnej a policajnej moci sa mení funkcia etických hodnôt, ktoré sa pod vplyvom finančnej prevahy jednotlivca menia v nástroj jeho osobnej nadvlády. Al Caponemu sa to podarilo najprv v jednej štvrti Chicaga, neskôr, na vrchole svojej moci, bol prakticky chicagským „starostom" a úplne kontroloval pašovanie alkoholu v USA vrátane jeho dodávok z Kanady a Európy. (Len mimochodom: Al Capone zriadil vo „svojich" častiach mesta aj sociálne zariadenia, vývarovne pre chudobných a pod. ...)

Alain Finkelkraut poukázal vo svojej eseji *Porážka myslenia* na lavínovitú premenu našej spoločenskej existencie v zmysle privatizácie moci a globalizácie. Multinárodné koncerny vládnu v Bruseli našim vládam a na konci 20. storočia sme sa dočkali už aj toho, že NATO bombarduje Juhosláviu a svet sa prizerá a dokonca tlieska! To je globalizované lúpežné rytierstvo, spätné poštátnenie mafiánskeho mravného kódexu, jedno z neskorých víťazstiev Al Caponeho.

Dieter Kaufmann (1999)

ENSEMBLE WIENER COLLAGE (EWC) bol založený v roku 1987 skladateľmi Erikom Freitagom, Eugenom Hartzellom a René Staarom s cieľom predvádzania nových kompozičných možností prostredníctvom kompetentnej interpretácie. Viac ako 70 diel od 50 skladateľov bolo uvedených v rámci rôznych projektov na rôznych rakúskych, ale aj zahraničných festivaloch. René Staar, skladateľ, huslista a dirigent, vedie súbor tak umelecky ako aj organizačne. Od roku 1998 má súbor vlastný cyklus v centre Arnolda Schönberga vo Viedni (tvorba autorov II. viedenskej školy tvorí svojrázny protipól k dielam v repertoári súboru). V sezóne 1999-2000 hosťoval EWC po prvýkrát v Kolínskej filharmónii a na festivale Musica Nova v Sofii.

NEDEĽA
11. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
- Štúdio 1
17.00

06

JEAN GUILLOU organ, klavír
ZUZANA FERJENČÍKOVÁ organ

JEAN GUILLOU:
Colloque č.2, op. 11
pre klavír a organ (1964)

HYPERION or the Rhetoric of the Fire op. 45
pre organ (1988)
1-Fire the Messenger
2-The Fire of Silence
3-Phlogistic of the Soul
4-AGNI – IGNIS: Fire of Exaltation

Colloque č.5, op. 19
pre klavír a organ

Improvizácia na dané témy

MELOS-ÉTOS 2001

JEAN GUILLOU (1930, Angers, Francúzsko). Už v 12 rokoch sa stal hlavným organistom v kostole svätého Sergeja. Pod vedením Marcela Dupré vyštudoval kompozíciu na parížskom konzervatóriu. V roku 1955 bol menovaný za profesora kompozície a organovej hry v Instituto di musica sacra v Lisabone, dva roky pedagogickej činnosti doplňal klavírnymi a organovými recitálmi. V roku 1960 sa usadil v západnom Berlíne – bolo to práve Nemecko, ktoré mu umožnilo presadiť sa ako skladateľovi dielami *Sinfonietta*, *Fantázia*, *Toccata a 18 variácií* pre organ, ako aj prvými *Kolokviami* pre komorný orchester.
Počas Berlínskeho festivalu v roku 1966 bola v novopostavenej sále Berlínskych filharmonikov v premiére odohraná skladba *Pour le Tombeau de Colbert*, zložená na počesť organu a chrámu svätého Eustacha, v ktorom Guillou pôsobil od roku 1963. Od tohto roku, kedy sa definitívne usadil vo Francúzsku, Guillou pokračoval v skladateľskej, interpretačnej a pedagogickej činnosti: od roku 1970 vedie majstrovské kurzy interpretácie a improvizácie v Zürichu, v roku ho 1982 American Guild of Organists vyhlásil za „Medzinárodného interpreta roka". Ako významný súčasný skladateľ (spomedzi jeho diel spomeňme symfóniu *Judith* pre mezzosoprán a veľký orchester, *Iniciačnú symfóniu*, alebo organové koncerty: *Scény z detstva* pre organ, *Hyperion*) sa Guillou zaujíma o prepojenie organu s inými hudobnými nástrojmi – príkladom uveďme jeho koncerty pre organ a orchester, diela pre organ a klavír, organ a violončelo, klarinet a organ a pod.
Jean Guillou, ktorého kniha *Organ, Spomienka a Budúcnosť* (L'Orgue, Souvenir et Avenir) vyšla už v treťom vydaní, je takisto výrobcom-inovátorom organu. Je predovšetkým autorom koncepcie nástrojov v Alpe d'Huez, organu Chant d'oiseaux (Vtáčí spev) v Bruseli, organov v Neapolskom konzervatóriu a v Tonhalle v Zürichu. V blízkej budúcnosti Guillou pripravuje nahrávku kompletného organového dielo J. S. Bacha pri príležitosti 250. výročia smrti tohto veľkého skladateľa.

Výber z diela: *Sinfonietta* pre organ (1958), *Inventions* pre organ a orchester (1960), *Concerto heroique* pre organ a orchester (1963), *Colloque No. 2* pre klavír a organ (1964), *Colloque No. 3* pre čembalo, hoboj, čelestu, vibrafón, xylofón, timpany, perkusie, 4 violončelá a 2 kontrabasy (1964), *Concerto No. 3* pre organ a sláčikový orchester (1965), *Concerto for Piano No. 1* (1969), *Judith*, symfónia pre mezzosoprán a orchester (1970), *Jeux d'orgue* pre organ (1978), *Concerto for violin and organ* (1982), *Piano Concerto No. 2* (1986), *Hyperion ou La rethorique du feu* pre organ (1988), *Fantaisie concertante* pre violončelo a organ (1991), *Missa interupta* pre soprán, miešaný zbor, organ, dychové kvinteto a perkusie (1995), *Fête* pre husle a organ (1995), transkripcie cudzích diel pre organ – Bach (*Musikalisches Opfer*), Musorgský (*Obrázky z výstavy*), Prokofiev (*Toccata*), Liszt (*Fantázia a fúga na B-A-C-H*).

„Výraz „kolokvium" (sympózium) používam s odkazom na Erazma Rotterdamského, samozrejme na Platóna, či bližšie k súčasnosti, Paula Valéryho. Namiesto osôb hovoriacich k sebe navzájom, sa tu konfrontujú hudobné nástroje. Mojich šesť *Kolokvií* je určených pre neobvyklé nástrojové kombinácie. Štyri využívajú tak rôzne nástroje ako klavír, organ a perkusie: tak veľa protichodných dôležitostí, každá s vlastným charakterom, pevne nastavená na svoje idey, hoci súčasne s istým vzájomným vplyvom. Napríklad klavír komunikuje svojou perkusívnou silou s organom a organ prepožičiava klavíru svoju prenikajúcu jemnosť a zvukový rozsah.
V *Kolokviu č. 5*, klavír a organ, takmer po špičkách, nastupujú spolu ale bez poznania jeden druhého, váhavo, pomaly, ako dvaja ľudia, ktorí sa hľadajú a súčasne vyhýbajú

jeden druhému. Popritom však komentujú návrhy a postoje partnera v presvedčivých (a niekedy protichodných) epizódach. Konečne, vďaka briliantnej živej pantomíme sa spoja skôr, než sa náhle vráti otváracia figúra celej skladby. Pantomíma sa následne znovuobjaví, aby sformovala záver tejto konfrontácie a rétorického súboja".

Jean Guillou

Hyperion
1. *Oheň posol, postupujúci: Živý, Pohyblivý*
2. *Ohne ticha: Oheň utajený, zaliečavý*
3. *Flogistika duše: Oheň subtílny, Oheň prenikavého ducha*
4. *AGNI – IGNIS: Oheň exaltácie*

„Témou *Hyperionu* je oheň. V strede mojich úvah o tejto téme a početných mýtoch, ktoré o ňom vytvorené, sa nachádza myšlienka „Ľudského ohňa" – na jej základe som sa rozhodol skomponovať hudbu venovanú Titánovi Hyperiónovi, hrdinovi živého ohňa, korého si už Hölderlin vybral za svojho sprievodcu. Tento druh hudobnej Balady sa snaží objasniť rozličné fázy alebo „Mutácie" ohňa nie podľa toho, ako sa oheň prejavuje vo fyzickej realite, ale podľa toho, ako bol vnímaný ľudským duchom v jednotlivých civilizáciach, ale aj v interpretáciách a špekuláciách Gastona Bachelarda.
Prvá veta opisujúca *Oheň-posol* (Feu messager) sa začína v allegre, rytmickými impulzmi vyjadrenými vždy v opačných číslach, po ktorých rýchlo stúpa jasot píšťal (horizontálne trúbky), z ktorých sa ďalej rozvinie a zmení na akýsi veľký Recitatív.
Veta *Ohne ticha*, čiže „Snenie plameňov" (Reverie du Feu) sa preslávila spevom, postaveným na pravidelnom harmonickom skandovaní, ktoré napokon vyústi do trblietavého harmonického chvenia.
Flogistika duše má komplikovanejšie rozvedenie: ak tu použijem pojem (ktorý sa už nepoužíva/nie je v móde/ nie je bežný) – materializácia ohňa, je to kvôli dvojitej metafore, ktorá z neho vyzdvihuje abstrakciu. Opisuje sa tým zároveň *Oheň subtílny*, *Oheň poznania* a „Oheň pohltenia – ponorenia sa do vnútra", vzájomne sa prekrývajúcich sekvencií, ktoré sa stanú slovami v „Rétorike ohňa".
Na konci tejto časti je bez jediného prerušenia vložená posledná veta AGNI-IGNIS, ktorá predstavuje triumf výrazu a dynamiky horúčosti.
Jean Guillou

Zuzana Ferjenčíková —> s. 19

NEDEĽA
11. NOVEMBER

Dóm sv. Martina
19.30

07

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA
CAMERATA BRATISLAVA
Jan Rozehnal zbormajster
Anton Popovič dirigent

ARVO PÄRT:
Trisagion
pre sláčiky (1992/94)

...which was the son of...
pre zbor a cappella (2000)

Orient & Occident
pre sláčiky (1999/2000)

The Woman with the Alabaster Box
pre zbor a cappella (1997)

Tribute to Caesar
pre zbor a cappella (1997)

Cecilia, vergine romana
pre sláčikový orchester a zbor (2000)

MELOS-ÉTOS 2001

ARVO PÄRT (1935, Paide, Estónsko) študoval kompozíciu pod vedením Heino Ellera na tallinskom konzervatóriu a pracoval ako zvukový režisér v estónskom rozhlase. Roku 1980 emigroval do Viedne, o rok neskôr obdržal DAAD štipendium a presťahoval sa do Berlína, kde žije dodnes. Za svoju tvorbu získal mnohé ocenenia, napríklad Grand Cultural Award of the Estonian Association v Štokholme (1983) a podporu mnohých kultúrnych inštitúcií. Je prvým estónskym skladateľom, ktorý získal svetový ohlas. Tvorbu Arvo Pärta možno začleniť do troch období. Prvé je seriálne obdobie, v druhom najskôr experimentoval o.i. s technikami koláže a následne sa na osem rokov odmlčal. Študoval gregoriánsky chorál, hudbu Guillaume de Machauta, Josquina de Prés a ďalších renesančných skladateľov, ale i hudbu ruskej ortodoxnej cirkvi. Tieto podnety vyústili do radikálnej štýlovej transformácie tretieho obdobia. „Poznal som, že stačí, keď sa krásne zahrá jediný tón. Tento jediný tón, ticho alebo mlčanie ma upokojujú. Pracujem len s niekoľkými prvkami – s jedným hlasom, s dvoma hlasmi. Staviam z najjednoduchšieho materiálu, z trojzvuku, z určitej tonality. Tri tóny trojzvuku sú ako zvony. Tak som to nazval *tintinnabuli*" – komentuje skladateľ svoj kompozičný prístup od konca sedemdesiatych rokov.

„Stojac takmer osamelo medzi súčasnými skladateľmi, Arvo Pärt napísal najväčšiu časť svojej hudby pre ľudské hlasy sólo alebo pre hlasy v sprievode nástrojov. Po *Crede* (1968) zavrhol serializmus a hľadal spôsob, akým môže byť tonalita využitá pri tvorbe novej hudby. Prišiel na to, že trojzvuk je jadrom zvuku, schopným vyjadriť celú skladbu. V jeho štýle *tintinnabuli* je každá nota dôležitá. Lineárny pohyb od jednej noty k ďalšej a ich vertikálne usporiadanie sú časťou technického procesu, ktorý sa od diela k dielu v detaile obmieňa, ale je vždy identifikovateľný v každej skladbe, ktorú Pärt napísal po roku 1976. Už prvý pohľad na jeho partitúry ukazuje, že sú tam dva typy melodickej línie: jeden pohybujúci sa prevažne krokom a obyčajne krúžiaci okolo centrálneho tónu (ktorým je často, nie však nevyhnutne tónika), druhý kolíše medzi molovým a durovým trojzvukom. V skutočnosti je medzi oboma typmi daný presný vzťah, takže kráčajúca melodická línia (ďalej M hlas) vždy determinuje trojzvukovú alebo „tintinnabulujúcu" zložku (ďalej T hlas). Tieto vzájomne prepojené úlohy je možné charakterizovať aj ako subjektívny hlas (M) a objektívny hlas (T), kde dynamické a meniace sa M je podporované, a v istom zmysle chránené statickým, pevným T. A keďže T je fixným prvkom v Pärtovej hudbe, musíme sa opýtať, ako sa potom líšia jeho jednotlivé diela navzájom. Odpoveď vychádza z princípu M-hlasu, ktorý je vo vokálnej hudbe determinovaný textom. V každom prípade sú to práve slová, ktoré najviac ovplyvňujú výsledný hudobný tvar vo všetkých detailoch.
Pärtova hudba predstavuje istý problém pri predvádzaní, ktorý spočíva v jednoduchosti tónov. Každá hudba rezonuje najsilnejšie, keď hudobníci ladia, ale táto základná požiadavka je špeciálne dôležitá pre Pärtovu hudbu, zameranú na jej *tintinnabuli* trojzvuk. Keď je správne naladený, všetky jej zložky sa správnym spôsobom rozvibrujú a alikvótne tóny (dávajúce hudbe jemné nuansy) dosiahnu maximálny efekt. Ak sú naladené oktávy, kvinty a kvarty, zvyšok nasleduje tiež. Hlasy používajú minimálne vibráto a uvádzajú hudbu s veľkou priezračnosťou, ale bez straty expresívnosti farby, frázovania a dynamickej pestrosti. Uvažujúc o prirodzenej povahe *tintinnabuli* – ako preznieva prostredím – voľba priestoru s vhodnou akustikou je tiež dôležitá pre predvádzanie Pärtovej hudby. Hudobníci i publikum objavia, ako sa akustický priestor stane súčasťou skladby alebo nástrojom samým osebe, na ktorom sa dá hrať".

(Paul Hillier, krátené)

Výber z diela: hudba k cca 50 filmom, 3 symfónie (1963, 1966, 1971), *Perpetum mobile* pre orchester (1963), *Pro et contra*, koncert pre violončelo a orchester (1966), *Credo* pre klavír, miešaný zbor a orchester (1968), *Tabula rasa* pre 2 huslí, sláčikový orchester a preparovaný klavír (1977), *Fratres*, 8 verzií pre rôzne inštrumentálne súbory (1977-91), *Arbos*, 3 verzie pre inštrumentálne súbory (1977-86), *Cantate Domino canticum novum, Spiegel im Spiegel* pre husle a klavír (1979), *Cantus in memory of Benjamin Britten* pre sláčikové nástroje a zvony (1980), *Passio Domini nostri Jesu Christi secundum Joannem* pre tenor, bas, kvarteto sólistov, zbor, inštrumentálne kvarteto a organ (1982), *Wenn Bach Bienen gezüchtet hätte*, verzia pre rôzne súbory (1976/84), *Stabat Mater* pre soprán, alt, tenor, hsle, violu a violončelo (1985), *Te Deum* pre tri zbory, klavír, mg. pás a sláčikové nástroje (1984/85/86), *Magnificat* pre zbor a cappella (1989), *Festina lente* pre sláčikový orchester a harfu ad lib. (1988/90), *Miserere* pre sólové hlasy, zbor, inštrumentálny súbor a organ (1989/90), *Annum per annum* pre organ (1983/90), *Beatus Petronius* pre 2 zbory a 2 organy (1990), *Berliner Messe* pre zbor/sólistov a organ/sláčikový orchester (1990/91), *Silouans Song* pre sláčikový orchester (1991), *Missa syllabica* pre hlasy a nástroje (1977/96), *Adagio* pre husle a klavír (1992), *...And One of the Pharisees...* pre 3 spevákov (1992), *The Introductory Prayers* pre sláčikový orchester (1992), *Trisagion* pre sláčiky (1992/94), *Concerto piccolo über B-A-C-H* pre sláčiky, hoboj, čembalo a klavír (1964/94), *Mein Weg hat Gipfel und Wellentäler* pre organ/sláčikový orchester (1990/94), *Memento* pre a cappella zbor (1994), *Darf Ich...* pre sólové husle, trubicové zvony in cis (ad lib.) a sláčiky (1995), *Psalom* pre sláčikové kvarteto/sláčikový orchester (1985/1991/1993/ /1995), *I am the True Vine* pre a capella zbor (1996), *Mozart-Adagio* pre husle, violončelo a klavír (1992/97), *Kanon Pokajanen* pre zbor a cappella (1997), *Tribute to Caesar* zbor a cappella (1997), *The Woman and the Alabaster Box* pre zbor a capella (1997), *Orient&Occident* pre sláčiky (1999/2000), *...Which Was the Son of...* a cappella (2000), *Cecilia, vergine romana* pre sláčikový orchester a zbor (2000).

Kľúčové miesto v Pärtovej tvorbe patrí duchovnej hudbe. Sem možno zaradiť aj kompozíciu *Trisagion*, ktorú pri príležitosti 500. výročia založenia venoval obci proroka Eliáša vo fínskom Ilomasi. Trisagion sú modlitebné skupiny obvykle otvárajúce cirkevné obrady. Grécke slovo "Trisagion" znamená trikrát svätý a slúži ako označenie vzývania "Svätý Bože, Svätý najmocnejší, Svätý nesmrteľný", ktoré sa uplatňuje v slávnosti eucharistie v rámci hodinovej liturgie ortodoxnej cirkvi. Poukazuje na trojjedinosť Boha ako otca, syna a ducha svätého. Slovo – ako formu tvoriaca sila – tu ako v takmer všetkých Pärtových duchovných skladbách hrá dôležitú rolu. "Slová píšu hudbu," povedal Pärt v roku 1991 a v partitúre *Trisagionu* možno nájsť tento odkaz: "Všetky parametre (počet slabík, prízvuk, interpunkcia atď.) priloženého textu sú pre kompozíciu dôležité. Prostredníctvom logiky frázovania je tak text súčasťou partitúry." V kompozícii sa vyskytujú skryté odkazy na modlitebné texty. Text ostáva pre poslucháča nevyslovený (ide o čisto inštrumentálnu skladbu), no v partitúre je napísaný a vyjadrujú ho parametre frázovania a rytmická štruktúra hudby. Liturgický text je uvedený v ruštine pod notami. Poslucháč môže prostredníctvom dikcie hudby počuť a aj pochopiť čosi z ducha textu. *Trisagion* pre sláčikový orchester vznikol pre v roku 1992 a v roku 1995 prešiel dvoma úpravami.

KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA, ktorí vznikli v roku 1990 z iniciatívy poslucháčov VŠMU a Konzervatória v Bratislave, sa čoskoro po svojom vzniku etablovali ako jeden z popredných súborov tohto typu na Slovensku. Sú pravidelným hosťom významných domácich hudobných festivalov (BHS, Melos-Étos, Večery Novej Hudby) i koncertných pódií v zahraničí (Japonsko, Španielsko, Nemecko, Rakúsko). Interpretačný profil KSB spoluvytvárali popredné dirigentské osobnosti (napr. Jean-Paul Penin, Daniel Gazon, Jack Martin Händler), ale i predstavitelia mladej slovenskej dirigentskej generácie (Anton Popovič, Mário Košík) a umeleckí vedúci súboru (Jindřich Pazdera, Jozef Kopelman). V repertoári dominujú diela klasikov a romantikov, významné miesto má však aj tvorba 20. storočia (Satie,Górecki, Schnittke, Godár, Krajčí, Krák, Rajter, Zagar). KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA realizovali nahrávky pre Slovenský a Rakúsky rozhlas (ORF), a spolupracujú s domácimi i zahraničnými hudobnými vydavateľstvami.

Komorný zbor **CAMERATA BRATISLAVA** vznikol v roku 1993 z členov profesionálnych zborov, ktorých spájal záujme o interpretáciu starej hudby, ale i tvorby 20. storočia. Vo svojej krátkej histórii teleso absolvovalo rad zaujímavých projektov s významnými dirigentmi – špecialistami v oblasti interpretácie starej hudby (John Toll, Andrew Parrott, Frieder Bernius, Martin Gester, Jan Kleinbussink atď.). Zbor uviedol diela G. F. Händela (*Dixit Dominus*), H. Purcella (*Dido a Aenas*), J. Blowa, S. Capricorna, J. S. Bacha (o.i. *Jánove Pašie*), J. Tavernera, H. I. F. Bibera (*Requiem*), A. Pärta (*Jánove pašie*). Pre firmu Discover nahral diela spišského polyfonika Z. Zarewutia a pre Slovart Records omše a duchovné kompozície K. Haranta, J. Handla-Gallusa a zborovú tvorbu Jána Šimbrackého. Okrem pravidelného účinkovania na popredných domácich pódiách koncertovala Camerata Bratislava v Českej republike a v Rakúsku.

Jan Rozehnal študoval hru na flaute na kroměřížskom konzervatóriu, v rokoch 1976-82 dirigovanie orchestra a zboru na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. V rokoch 1983-84 bol na stáži v Českej Filharmónii, súčasne pôsobil ako dirigent v Juhočeskej opere v Českých Budějoviciach. V rokoch 1985-1990 bol zbormajstrom v Štátnej Filharmónii v Brne, s ktorým sa úspešne zúčastňoval o.i. na početných domácich súťažiach a zahraničných súťažiach. Pravidelne spolupracoval so Speváckym združením moravských učiteľov a hosťuje na čele Pražského filharmonického zboru a Pražského komorného zboru. Od roku 1990 je hlavným zbormajstrom Slovenského filharmonického zboru, ktorý pod jeho vedením pravidelne spolupracuje s prvotriednymi európskymi orchestrami a dirigentmi (o.i. Berlínsky filharmonický orchester, Viedenskí filharmonici, Claudio Abbado, James Conlon, Georg Solti atď.) a hosťuje na najvýznamnejších koncertných pódiách a operných scénach (Paríž, Viedeň, Berlín a mnohé ďalšie). Roku 1993 Jan Rozehnal založil vokálny súbor Camerata Bratislava, s ktorým sa prednostne venuje interpretácii starej a súčasnej hudby.

Anton Popovič je prototypom univerzálneho hudobníka. Študoval na Konzervatóriu v Bratislave hru na trúbke a na bicích nástrojoch, neskôr na VŠMU v Bratislave dirigovanie. Absolvoval dlhodobý študijný pobyt na Kráľovskom konzervatóriu v holadnskom Haagu, kde navštevoval kurzy dirigovania, kompozície (L. Andriessen) a kurzy zamerané na interpretačnú prax starej hudby. Niekoľko rokov bol členom sekcie bicích nástrojov Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu v Bratislave. Je aktívny ako skladateľ i ako aranžér (napríklad hudba k muzikálu *Kabaret* pre divadlo Astorka). Predstavil sa na čele Symfonického orchestra Slovenského rozhlasu, Komorných sólistov Bratislava (KSB), orchestra opery SND v Bratislave, Symfonického orchestra VŠMU, VENI ensemble a i. V Haagu na jednom z koncertov Kráľovského konzervatória uviedol dielo *Stvorenie sveta* D. Milhauda. Od sezóny 1995/96 diriguje KSB doma i v zahraničí, so súborom Musica Aeterna a zborom Camerata Bratislava účinkoval v rámci cyklu koncertov starej hudby Slovenskej Filharmónie a na festivale Dni starej hudby v Bratislave.

PONDELOK
12. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

08

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA
Leoš Svárovský dirigent
Jozef Lupták violončelo
Boris Lenko bandoneón
Daniel Buranovský klavír, čelesta

ĽUBICA ČEKOVSKÁ:
Fractal (1999)

PETER ZAGAR:
Rondo pre violončelo a komorný orchester
p r e m é r a

TORU TAKEMITSU:
How Slow the Wind (1991)

ASTOR PIAZZOLLA:
Koncert pre bandoneón, sláčikový orchester a bicie nástroje

MELOS-ÉTOS 2001

ĽUBICA ČEKOVSKÁ (nar. 1975) v Humennom. Po ukončení Gymnázia bola prijatá na VŠMU, na odbor teória hudby. Už počas štúdia prejavila záujem o štúdium skladby a po treťom ročníku teórie hudby sa stala študentom skladby v triede profesora D. Martinčeka. V tom čase sa zúčastnila niekoľkých medzinárodných kompozičných kurzov, napr. v Kostelci u Černího lesa (CZ) (Martinček), v Radziejowiciach v Poľsku (Hamel, Patterson, Penderecki, Iglesias – Rossi). V roku 1998 získala od Royal Academy of Music v Londýne dva plné štipendia a taktiež štipendium ISH Foundation of Her Majesty Queen Mother na dvojročné postgraduálne štúdium skladby v triede prof. P.Pattersona. Jej skladby odozneli na mnohých festivaloch súčasnej hudby, ako napr. v Park Lane Group v Queen Elizabeth Hall v Londýne, Russian Festival UK, New Century Prospectes UK, Spitafield Festival UK, David Oistrach Festival v Pärnu - Estónsko, Arvo Pärt Festival UK, Týždeň Novej slovenskej tvorby, BBC Radio 3, Estónsky rozhlas Tallin 2, Slovenský rozhlas. V roku 1999 dostala objednávku od Royal Academy of Music napísať skladbu pre veľký symfonický orchester R.A.M. za spolupráce s vynikajúcim estónskym dirigentom Nehme Järvi a asistentom Edwardom Gardnerom. Skladba *Turbulencia* mala premiéru v rámci Arvo Pärt Festivalu v Londýne, za prítomnosti skladateľa. Spolupracovala so špičkovým anglickým telesom BBC Singers, s Christianom Lindbergom (švédsky trombonista), Sarah Walker (anglická mezzosopranistka), a zúčastnila sa na seminároch skladby u osobností ako Sir Harrison Birtwistle, Robert Saxton, Michael Finnissy, Steven Montague, Thomas Ades... Počas štúdia získala niekoľko ocenení ako napr. Cuthberth Nunn Composition Prize za skladbu *Fragment a Elégia* pre solo bajan, Manson Bequest Prize, Leverhume Award, Mosco Carner Award, Elsie Owen Prize.
Od septembra 2000, sa stala asistentkou na katedre teórie hudby VŠMU, a tento školský rok odborným asistentom na katedre kompozície. V súčasnosti pracuje na skladbe pre portugalský Modern Sinfonietta Ensemble v Lisabone.

Výber z diela: „*Fractal* je asi 10 minútová skladba pre komorný orchester. Neustále sa objavujúci melodicky fragment postavený na súslednosti dvoch párov malých sekúnd? *Fractal* ako určitá konštrukčná jednotka, fragment – je transformovaný do všetkých možných polôh a je súčasne i obligátnou inšpiráciou pre každý nástroj. Nástrojové skupiny sú na dlhších či kratších úsekoch harmonicky, melodicky a metricky samostatne, neskôr sa ich plochy začnú prelínať a vzájomne komunikovať, čo sa akoby náhodne opakuje až kým hudobný tok postupne nevygraduje a nezastaví sa na jedinom, asketickom, vydržanom sekundovom akorde (klavír a sláčiky). Klavír má dve funkcie: niekedy slúži ako bicí a inokedy melodický nástroj. Svetová premiéra skladby odznela pod taktovkou anglického dirigenta, skladateľa Simona Bainbridgea a uviedol ju komorný orchester Royal Academy of Music, Manson Ensemble, na Londýnskom Spitafield Festival.
Dielo malo v minulom roku aj estónsku premiéru v rámci David Oistrach Festivale v Pärnu, odoznel v podaní 20th Century Orchestra, pod vedením mladého estónskeho dirigenta Rauna Tagela".

Vanda Procházková

PETER ZAGAR (1961, Bratislava) študoval kompozíciu súkromne u Víťazoslava Kubičku, na Vysokej škole múzických umení bol žiakom Ivana Hrušovského (absolvoval roku 1986). Zúčastnil sa na štipendijnom pobyte v elektroakustickom štúdiu

GRAME v Lyone. V rokoch 1987-1992 pracoval ako hudobný režisér v Slovenskom rozhlase, v rokoch 1992-1993 pôsobil ako redaktor v Slovenskej filharmónii. V rokoch 1994-1997 pôsobil v slobodnom povolaní, spolupracoval s viacerými súbormi súčasnej hudby (VENI ensemble, VAPORI del CUORE) a súčasného tanca. Od roku 1997 je doktorandom kompozície na VŠMU, je členom súbru Požoň sentimentál, spolupracuje s divadlom Stoka a so skupinou Ali Ibn Rachid. Je nositeľom Ceny Slovenskej muzikologickej asociácie a Ceny Dosky'98 a ceny J. L. Bellu za rok 1999. V rokoch 1999-2000 bol na štipendijnom pobyte v rámci programu ArtsLink vo Filadelfii. Od septembra roku 2000 pôsobí ako vedúci oddelenia edičnej činnosti Hudobného centra v Bratislave.

„Hudobný jazyk Zagarových skladieb charakterizuje snaha o syntézu tradičných kompozičných ideálov a novodobej výpovednej hodnoty. Svoje kompozičné východiská, ktoré často pochádzajú z diel starších štýlových období, podrobuje transformáciám, pričom výsledkom uplatnenia tejto 'dvojitej logiky' býva dielo, ktoré možno chápať ak novodobý komentár k jestvujúcej stabilizovanej kultúrnej hodnote. Toto východisko môže tvoriť minimalistický tvar, brahmsovský koncept komornej hudby či tradičná podoba kresťanskej hudobnej kultúry. Zagarove skladby pritom nestavajú do popredia princípy polyštylistiky, ale skôr syntetický zámer premosťujúci pôvodne rozporné východiská."

Vladimír Godár

Výber z diela: *Poetická suita* pre klavír (1983), *Snívali sa mi ruky tvoje...* pre soprán, flautu a klavír (1984), *Rapsódia* pre klavír (1985), *Ouvertura giocosa* pre veľký sláčikový orchester (1986), *Koncert pre komorný orchester* (1986), *Biela cestička* pre soprán a klavír (1987), *Ešte veľa škvŕn a prázdnoty...* pre sláčikové kvarteto (1988), *Hudba pre 2 flauty. 2 klarinety, 2 fagoty, sláčiky a mg. pás* (1988), *Pre flautu a basovú gitaru* (1988), *Pán valčík* pre detský zbor (1988), *Stabat mater* pre 5 hlasov/miešaný zbor (1988), *Hudba k pašiám* pre miešaný zbor a organ (1990), *Hudba k videu* pre komorný súbor (1990), *Som bez náruče* pre tenor, sláčikové trio a bicie nástroje (1991), *Narodil sa Kristus Pán*, slovenské koledy pre sóla, miešaný zbor a komorný súbor, *Trio* pre violu, violončelo a klavír (1993), *Štyri kusy pre sláčiky* (1993), *Bozkali sa a plakali...* (1994), *Sláčikové kvarteto* (1995), *Une poire supplémentaire* pre klavír (1995), *Pater noster* pre miešaný zbor a organ (1995), *Krajina obyčají* pre komorný súbor (1995), *Kvinteto* pre komorný súbor (1996/1998), *Though I closed myself as fingers*, hudba ku choreografii (1996), *Decembrová suita* pre komorný súbor (1997), *Dve skladby pre akordeón* (1997), *Apokalypsis Iohannis* pre sóla, zbor a sláčikový orchester (1997), *Psalm 131* pre miešaný zbor (1998), *Dies irae* pre sláčikový orchester a čembalo (1998), *Tanec* pre sláčikový orchester (1999), *Dve sakrálne piesne* pre detský a ženský zbor a komorný súbor (1999), *Malomeštiakova svadba* (1999), *Blumentálsky tanec č. 1 a č. 2* (2000), *Prelúdium* pre organ (2000), *Vážna hudba* pre flautu, husle, akordeón a klavír (2000), *Love in a Life* pre miešaný zbor (2000), *Svadba*, hudba k hre B. Brechta (2001), *Smútočný spev* pre akordeón (2001).

TORU TAKEMITSU (1930 – 1996) študoval kompozíciu u Yasuji Kiyose, ale v podstate je kompozičným samoukom, ktorý vyrastal skôr na európskej ako japonskej hudobnej tradícii. Roku 1951 začal organizovať experimentálne workshopy v spolu-

práci so skladateľmi, maliarmi, interpretmi a básnikmi. Jeho *Requiem pre sláčiky*, ktoré vzniklo na objednávku Tokyo Symphony Orchestra mu prinieslo prvú vlnu uznania v Japonsku. Takemitsu je laureátom niekoľkých kompozičných súťaží v Japonsku, nositeľom japonských a medzinárodných cien, m. i. opakovane ceny Medzinárodnej kompozičnej tribúny UNESCO za svoje dielo *Coral Island* - 1963 a *Textures* - 1965. Ďalšie ocenenia, vyznamenania, čestné členstvá, pozície sídelného skladateľa, čestné občianstva a osobné festivaly sú dokumentom faktu, že Toru Takemitsu patrí k vedúcim svetovým skladateľským osobnostiam. Osobitosť jeho hudobného jazyka, ktorý nie je zaraditeľný do nijakých štýlových kategórií a vyhýba sa extrémne avantgardným postupom, má svoje korene v osobnej slobode nenapodobniteľného umelca, hľadajúceho subtílnu rovnováhu farby a textúry a realizujúceho svoje myšlienky a predstavy v hudobných formách plných spontánnosti, alúzií a fantázie.

Dielo (výber): *Tableau noir* pre orchester (1958), *In an Autumn Garden* pre gagaku orchester (1973), *Dreamtime* pre orchester (1981), *A Way a Lone* pre sláčikový orchester (1981), *Star Isle* pre orchester (1982), *Orion and Pleiades* pre violončelo a orchester (1984), *riverrun* pre klavír a orchester (1984), *Dream/Window* pre orchester (1985), *The Sea is Still* pre mg.pás (1986), *Nostalgia* na pamiatku Andreja Tarkovského (1987), *Twill by Twilight* na pamiatku Mortona Feldmana (1988), *Tree Line* pre komorný orchester (1988), *Visions* pre orchester (1990), *My Way of Life* na pamiatku Michaela Vynera pre barytón, zbor a orchester (1990), *From me flows what you call Time* pre piatich hráčov na bicích nástrojoch a orchester (1990), *Fantasma/Cantos* pre klarinet a orchester (1991), *Family Tree* pre rozprávača a orchester (1992), *Archipelago S* pre 21 hráčov (1993), *Between Tides* pre husle, violončelo a klavír (1993), *Spirit Garden* pre orchester (1994), *Paths* pre sólovú trúbku (in memoriam Witold Lutoslawski) (1994), *Spectral Canticle* pre husle, gitaru a orchester (1995), *Two Cine Pastrali* suita z filmových hudieb pre orchester (1996); hudby k filmom.

ASTOR PIAZZOLLA (1921-1992) bol skladateľom, hráčom na bandoneon (gombíková harmonika) a vedúcim legendárneho súboru Nuevo Tango quintet. Narodil sa v Argentíne, ale väčšinu svojho života pobýval v Spojených štátoch amerických. Študoval kompozíciu u argentínskeho skladateľa Alberta Ginasteru a neskôr vo Francúzsku u chýrnej pedagogičky Nadji Boulanger (plus dirigovanie u Hermanna Scherchena). Piazzolla bol hlboko zakorenený v tradičnom argentínskom tangu rovnako ako v modernej hudbe. Viac než ktokoľvek iný sa zaslúžil o znovuzrodenie tanga, do ktorého priniesol prvky jazzu a skladobnej prekomponovanosti. So svojím súborom nahral množstvo vynikajúcich albumov, ktoré v súčasnosti vychádzajú v početných reedíciách na CD.

ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA vznikol roku 1974. Orchester vystúpil na viacerých európskych festivaloch (Salzburger Festspiele, Wiener Festwochen, Haydn-Festival Bonaguil, BHS, Pražská jar, Festa Pro Musica v Assisi, Hudba v starom Krakove...) a koncertoval takmer vo všetkých štátoch Európy, v Tunise, Japonsku a USA. Ťažiskom repertoáru tohto telesa je hudba klasicizmu a baroka, ale orchester interpretuje aj diela raného romantizmu a autorov 20. storočia, nevynímajúc netradičné projekty z oblasti jazzu a populárnej hudby. V posledných rokoch orchester spolupracoval na predvedení operných diel G. Verdiho a G. Rossiniho. Šéfdirigentom ŠKO je od roku 1995 český dirigent Leoš Svárovský.

Leoš Svárovský študoval pôvodne hru na flaute na pražskom konzervatóriu. V roku 1981 získal diplom na súťaži v rámci festivalu Pražská Jar a ako sólista vystúpil vo viacerých európskych krajinách, v Kanade a v USA. V roku 1987 ukončil štúdium dirigovania na pražskej AMU v triede V. Neumanna. Od roku 1985 pôsobil v Národnom divadle v Prahe ako asistent Zdeňka Košlera, ako dirigent pražskej Komornej opery, neskôr sa stal šéfdirigentom Štátnej filharmónie Brno. Roku 1991 asistoval Sirovi George Soltimu na letnom festivale v Salzburgu. Svárovský spolupracoval napríklad s Ankarským symfonickým orchestrom, Mníchovským rozhlasovým orchestrom, Sukovým komorným orchestrom a od februára 1995 je šéfdirigentom Štátneho komorného orchestra Žilina.

Jozef Lupták (1969) študoval na konzervatóriu (Karol Filipovič) a na Vysokej škole múzických umení (Jozef Podhoranský) v Bratislave. Počas štúdií sa zúčasnil na niekoľkých majstrovských kurzoch (D. Šafran, A. Pairisot, R. Cohen, I. Monighetti, A. May, T. Tutsumi), zúčastnil sa na kurzoch v Banff Center of the Arts (Kanada), kde spolupracoval o. i. s E. Brunnerom, E. Meyerom, G. Hoebigom a s Colorado Quartetom, a realizoval nahrávku sláčikového kvarteta *Signpost in a Strange Land* Philipa Radcliffa. Na kurzoch v Banffe sa opäť zúčastnil ako člen VENI kvarteta roku 1995. Jozef Lupták je víťazom, resp. laureátom niekoľkých súťaží – o. i. Súťaže slovenských konzervatórií (1986), medzinárodných súťaží v Murcii a v Liezene, účinkoval na festivaloch a koncertoch v niekoľkých európskych krajinách a v Kanade. Je vyhľadávaným komorným hráčom: s triom Mélange sa zúčastnil na veľkom juhoamerickom zájazde (1993), je členom VENI kvarteta a spoluzakladateľom komorného súboru Opera aperta. Ako sólista hosťoval s významnými slovenskými symfonickými a komornými orchestrami (Slovenský komorný orchester, Slovenská filharmónia, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu, Mladí bratislavskí sólisti) i v zahraničí (Česká štátna filharmónia Brno). Realizoval početné nahrávky pre Slovenský rozhlas, televíziu, Rakúsky rozhlas, Hessenský rozhlas, pre vydavateľstvo OPUS, Slovart a ď. V školskom roku 1996-1997 bol žiakom Roberta Cohena na Royal Academy of Music v Londýne. Od roku 1997 pedagogicky pôsobí na konzervatóriu v Banskej Bystrici. J. Ľupták je zakladateľom a dramaturgom festivalu komornej hudby Konvergencie v Bratislave.

Boris Lenko študoval hru na akordeóne na Konzervatóriu v Žiline (A. Pittner) a na VŠMU v Bratislave (M. Szökeová). Od roku 1989 pôsobí na VŠMU v Bratislave ako pedagóg. Je viacnásobným laureátom domácich súťaží. V roku 1987 získal 1. cenu na súťaži Grand Prix vo Francúzsku v kategórii sólovej a komornej hry (duo s Ľ. Žovicom). V súčasnosti sa aktívne venuje najmä interpretácii hudby 20. storočia komponovanej pre akordeón. Je členom malomestského komorného orchestra Požoň sentimentál, spolupracuje so súbormi VENI, Vapori del Cuore a ďalšími. S R. Kákonim vytvoril akordeónové duo. Ako sólový hráč sa predstavil vo viacerých európskych krajinách. V roku 2001 založil súbor ALEA, s ktorým sa venuje interpretácii hudby Astora Piazzollu.

Daniel Buranovský sa narodil sa v roku 1964 v Banskej Bystrici v rodine operného dirigenta. Ako štvorročný dostal prvé lekcie v hre na klavíri. Ďalšie štúdium absolvoval na Konzervatóriu v Žiline u prof. Antona Kállaya a v roku 1989 ukončil s vyznamenaním štúdium na VŠMU v Bratislave v triede prof. Miloslava Starostu. Za vynikajúce študijné výsledky a umeleckú činnosť

dostal Cenu ministra školstva Slovenskej republiky. Už počas štúdií sa zúčastňoval na viacerých domácich súťažiach, kde pravidelne získaval ocenenia. Tak začala aj jeho koncertná činnosť, vystupoval na mnohých podujatiach, samostatných klavírnych recitáloch a komorných koncertoch doma i v zahraničí. Zúčastnil sa interpretačných kurzov v Španielsku a študijného pobytu na Sibeliovej akadémii v Helsinkách. Vystupoval na viacerých medzinárodných hudobných festivaloch, napríklad BHS, Melos-Étos, Hornosliezsky festival v Katowiciach, Stredoeurópsky hudobný festival v Žiline (kde získal Cenu kritiky spolu s barytonistom Martinom Babjakom), na Festivale českej hudby v Bonne. Ako sólista spolupracoval s orchestrami: Štátny komorný orchester Žilina, Štátna filharmónia Košice, Symfonický orchester Slovenského rozhlasu v Bratislave, Orchester Jána Cikkera v Banskej Bystrici, Orchester Beethovenovej haly v Bonne, Orchester Hyosung Univerzity Taegu. Vystupoval v mnohých európskych krajinách, ale i v USA, Argentíne, Vietname a v Južnej Kórei. Je vyhľadávaný aj ako komorný partner, spolupracuje so sólistami Slovenskej národnej opery, napr. s laureátom Pavarottiho súťaže Martinom Babjakom. Spolupracuje aj s mladým mimoriadne nadaným huslistom Daliborom Karvayom, ktorý v súčasnosti študuje na viedenskom konzervatóriu. V súčasnosti D. Buranovský vyučuje hru na klavíri na VŠMU v Bratislave, kde zároveň ukončil doktorandské štúdium. V rokoch 1999 až 2000 pôsobil ako hosťujúci profesor na Catholic University of Taegu Hyosung v Južnej Kórei. Nahráva pre Slovenský rozhlas, je koncertne činný v oblasti sólovej i komornej hudby. V roku 1998 nahral CD s baladami Fryderyka Chopina.

UTOROK
13. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
- Štúdio 2
17.00

09

Aleksander Gabryś kontrabas
Eleonóra Škutová klavír
Mikuláš Škuta klavír

GIACINTO SCELSI
C'est bien la nuit (1973)

LUCA LOMBARDI
Essay (1979)

RYSZARD GABRYŚ
An die Freude

IANNIS XENAKIS
Theraps (1975/76)

RONALD FORD
High Rise

SELGA MENCE
The Songs (1998)

ERNST KŘENEK
Tape and Double (1969/1970)

MELOS-ÉTOS 2001

GIACINTO SCELSI (1905, La Spezia - 1988, Rím) vyrastal v šľachtickom prostredí, ktoré mu umožnilo získať primerane kvalitné vzdelanie. No hudbe, voči ktorej veľmi skoro prejavoval náklonnosť i mimoriadny talent, sa začal profesionálne venovať pomerne neskoro, ak odhliadneme od základov náuky o harmónii, ktoré získal od Giacinta Sallustia a od príležitostných podnetov, napríklad Ottorina Respighiho či Alfreda Casellu. Po študijnom pobyte v Ženeve u Egona Koehlera, kde sa intenzívne zaoberal tvorbou Alexandra Skriabina, študoval Scelsi v rokoch 1935-1936 kompozíciu u Schönbergovho žiaka a prívrženca Walthera Kleina vo Viedni. Roku 1937 sa usadil v Ríme, kde s Gofreddom Petrassim organizoval koncerty s anvantgardnou hudbou. V 40. rokoch čelil závažným zdravotným i osobným krízam, no zároveň veľa cestoval, najmä do Afriky a na Ďaleký východ, ale dlhšie pobýval aj v Paríži, Londýne i vo Švajčiarsku: tu bol v rokoch 1943-1945 spolupracovníkom časopisu *Suisse Contemporaine*. Roku 1952 sa definitívne vrátil do Ríma a začiatkom 60. rokov sa pridal k skupine Nuova consonanza, ktorá sa grupovala okolo Franca Evangelistiho a udržiaval živé a mnohostranné kontakty k významným súčasníkom, maliarom, skladateľom, spisovateľom. V rokoch 1949-1987 vydal šesť básnických zbierok vo francúzštine a jednu autobiografickú poviedku v talianskom jazyku.
V osobe Giacinta Scelsiho dostala európska hudba 20. storočia naslovovzatého outsidera do vienka: už samotný spôsob fixovania kompozície je bezprecedentný, keď zápis nevykonával sám, ale na základe presne stanovených zásad prostredníctvom druhej osoby. Scelsiho zaujímala priestorovosť jednotlivého zvuku, hľadal jeho hĺbku. „Kompozícia" (pojem, ktorý zamietal) pre neho znamenala skôr kontempláciu jedného zvuku, či komplexu zukov, ktorého rozmer, hustotu, či intenzitu možno zmeniť popri zachovaní jeho jednoty, bez ohľadu na vzájomné relácie. Pre neho bol zvuk predovšetkým „hlboký" a hudobná konštrukcia mala byť ilustráciou tejto hĺbky. Takmer všetka Scelsiho hudba od konca 50. rokov používa obmedzený materiál, zaoberá sa jednou alebo dvoma základnými výškami pomocou neprerušovaných variácií rytmických, dynamických figúr a použitím štvrťtónov.

Dielo (výber): *Rotative*, symfonická poéma pre 3 klavíry, dychové a bicie nástroje (1929), *40 Prelúdií* pre klavír (1930-40), 5 sláčikových kvartet (1944, 1961, 1963, 1964, 1984), *Suita č. 8 (Bot-ba)*, *Tibetské rituály, modlitby a tance* (1952), *Pwyll* pre flautu (1954), *Coeloconath* pre violu (1955), *Ixor* pre B-klarinet (1956), *Yamaon* pre bas a 5 nástrojov (altsaxofón, barytón-saxofón, kontrafagot, kontrabas a bicie nástroje) (1954-58), *Tre canti sacri* (1958), *I presagi* pre 9 nástrojov (1958), *Kya* pre sólový B klarinet a 7 nástrojov (anglický roh, lesný roh, basklarinet, trúbka, trombón, viola a violončelo) (1959), *Quatro pezzi su una nota sola* pre komorný orchester (1959), *Wo-ma* pre bas (1960), *Hurqualia* pre orchester s elektricky zosilnenými nástrojmi (1960), *Aion (4 epizódy jedného dňa Brahmu* pre orchester (1961), *Taigu (5 invokácií)* pre soprán (1962), *Canti del Capricorno* pre ženský hlas (1962-72), *Khoom* pre soprán a 7 inštrumentalistov (2 husle, viola, violončelo, lesný roh a 2 bicie nástroje) (1962), *Chukrum* pre sláčikový orchester (1963), *Yliam* pre ženský zbor (1964), *Anahit (lyrická poéma venovaná Venuši)* pre sólové husle a 18 nástrojov (1965), *Ko-lho* pre flautu a klarinet (1966), *Uaxuctum* pre miešaný zbor, orchester a Martenotove vlny (1966), *Ohoi (Tvorivé princípy)* pre 16 sláčikov (1966), *Ckckc* pre soprán s mandolínou (1967), *Tkrdg* pre 6-hlasný mužský zbor, elektrickú gitaru a bicie nástroje (1968), *Okanagon* pre harfu, tom-tomy a kontrabas (1968), *Konx-om-pax* pre miešaný zbor, organ a orchester (1969), *Pranam I* pre

soprán, 12 inštrumentalistov a mg. pás (1972), *Pranam II* pre 9 inštrumentalistov (1973), *Sauh (Dve liturgie)* pre soprán a mg. pás (1973), *Manto (per quattro)* pre hlas, flautu, trombón a violončelo (1974), *Pfhat („Un éclat... et le ciel s'ouvrit")* pre miešaný zbor, veľký orchester, organ a obedáčik (1974), *Et maintenant c'est ŕ vous de jouer* pre violončelo a kontrabas (1974), *In Nomine Lucis* pre organ (1974).

LUCA LOMBARDI (1945, Rím) začal študovať kompozíciu na Konzervatóriu v Pesare. V rokoch 1968-1972 žil v Kolíne, kde sa na kurzoch novej hudby dostal do pravidelného kontaktu so Stockhausenom, Pousseurom, Kagelom a Rzewskim. V štúdiu kompozície pokračoval na tamojšej Hochschule für Musik (u Zimmermana). Pod týmito vplyvmi, začal experimentovať so serializmom. Pracoval na rozvíjaní vlastného štýlu s cieľom dosiahnuť maximálnu slobodu a spontánnosť výrazu v rámci danom rigoróznou konštrukciou. Ekonomické narábanie s hudobným materiálom a časté využívanie variačnej techniky sú typické črty jeho poetiky. Lombardi vyštudoval aj Hudobnú vedu na Univerzite v Ríme, diplomovú prácu písal o Hannsovi Eislerovi. Jeho hudbou sa detailne zaoberal, čo ho postupne priviedlo k reakcii k na avantgardistický nezáujem o prítomnosť komunikácie rozvíjaním „exkluzívnych" kompozičných metód. Lombardi si vytvoril „inkluzívny" hudobný jazyk so širšími výrazovými možnosťami a štylistickou pluralitou – snaha o polyštýlovosť ho priviedla k používaniu montáží na báze populárneho hudobného materiálu a juxtapozícii rôznych textových fragmentov. Vo svojich ďalších dielach pokračoval v integrácii princípov tonálneho a modálneho myslenia. Od osemdesiatych rokov sa k osobitému miešaniu rôznych štýlových prvkov pridal aj spoločenský rozmer – záujem o problém napätia medzi jednotlivcom a spoločnosťou, vzťahy medzi históriou a ľudskou existenciou.

(Marinella Ramazzotti, krátené)

Výber z diela: 2 symfónie (1974/75, 1981), *Proporzioni* pre 4 pozauny (1968/68), *Non requiescat, musica in memoria di Hanns Eisler* pre komorný orchester (1973), *Gespräch über Bäume* pre rôzne kombinácie nástrojov (1976), *Variácie* pre orchester (1977), *Klawierduo* (1978/79), *Majakowski* pre bas miešaný zbor a 7 nástrojov (1979/1980), *Mythenasche* (A. Betz) pre soprán, zbor a komorný orchester (1980-81), *Orphelia-Fragmente (H. Müller: Die Hamletmaschine)* pre hlas a klavír (1982), *Sisyphos II* pre 14 nástrojov (1984), *Faust „Un travestimento"*, hudobné divadlo podľa E. Sanguinetiho (1986-1990), *String quartet No. 1 „Quartett vom armen Mann"* (1991-92), *Bagatelles sans et avec tonalite* pre 2 klavíry (1992), *A chi fa notte il giomo* pre kontrabas (1993), *Jahrwechsel* pre komorný súbor (1993-94), *Yedid Nefesh (Canti di amore e di assenza)* aranžmán pre hlas, flautu, klarinet, perkusie, gitaru, klavír, violu a husle (1996), *Dmitri oder Der Künstler und die Macht*, hudobné divadlo o 13 scénach (H.-K. Jungheinrich) (1994-1999).

RYSZARD GABRYŚ (1942, Goleszow, Poľsko) študoval hudobnú teóriu (Jan Gawlas) a kompozíciu (Boleslaw Szabielski) na Vysokej škole hudobnej v Katoviciach. V štúdiu oboch odborov pokračoval najskôr v Lausanne v rokoch 1969-1970 a neskôr na Konzervatóriu P. I. Čajkovského v Moskve (1978). V Rusku sa dostal do kontaktu s E. Denisovom, S. Gubajdulinou a A. Šnitkem. Od roku 1965 pedagóg Vysokej hudobnej školy v Katoviciach a od roku 1973 je zviazaný aj s Sliezskou Univerzitou (Cieszyn). Už od študentských čias spolupracuje s katovickým rozhlasom na rôznych reláciách. Pôsobil aj ako hudobný poradca v známom štúdiu animovaných filmov v Bielsko-Bialej

a publicista-redaktor v rôznych poľských periodikách (nielen) o hudbe.
Gabryšovou doménou je komorná tvorba, vychádzajúca rovnako z poľského folklóru (najmä v oblasti Beskýd) ako aj z nových technológií – na začiatku 70. rokov zorganizoval sériu multimediálnych happeningov (*Ja, Szentmichalyi-Baleastadar*, metaopera podľa S. I. Witkiewicza, 1972), v posledných desiatich rokoch sa spolu so synom Alexandrom venuje počítačovej hudbe a video-artu.

Výber z diela: *Kształty* pre klarinet a klavír (1962), *Śpiewy lacińskie* pre 6 hlasov, sláčiky, perkusie a organ (1965), *Kantatinę wernisażowa* (1973), *Mala muzykę filharmoniczną* pre vokálno-inštrumentálny súbor (1975), *Szumi dolina – Jan Sztwiertnia in memoriam* pre miešaný zbor, *Tema senza variationi (dla Juliana Gembaelskiego* pre organ (1982), *Muzyka z Istebnego* pre zbor sólistov (1983), *East music* (1989), *Aleksandryny* pre kontrabasistu (1994), *Nietzsche-Lieder* pre mužský hlas a nástroje (1994).

IANNIS XENAKIS (1922–2001) sa narodil v Rumunsku ako syn gréckych rodičov, ktorí sa s ním po desiatich rokoch vrátili presťahovali späť do Grécka. Jeho štúdium architektúry na Athens Polytechnic prerušila II. svetová vojna. Za aktívnu účasť v odboji (koncom vojny bol ťažko ranený), ho odsúdili na smrť, preto emigroval a usadil sa v Paríži a prijal francúzske občianstvo. V kompozícii bol žiakom Dariusa Milhauda a Arthura Honeggera na Ecole Normale de Musique, Oliviera Messiaena na Conservatoire National Supérieur de Musique; neskôr študoval u Hermanna Scherchena v Švajčiarsku.
V Paríži sa stretol s Le Corbusierom, s ktorým dlhé roky úzko spolupracoval ako stavebný inžinier a architekt: projektovali Phillips pavilón, svetovú výstavu v Bruseli (1958), kláštor v La Tourette a ďalšie svetoznáme budovy. Ich spoločná architektonická revolúcia sa odrazila aj na Xenakisovej hudobnej revolúcii, ktorá výrazne ovplyvnila povojnový hudobný život. Už roku 1954 vystúpil proti serializmu, pretože chcel rozšíriť horizonty pôsobenia hudby. Tento postoj viedol k rozporu so súčasníkmi-skladateľmi: Messianen, Scherchen a Varèse ho však naďalej podporovali. Xenakis zaviedol termín „stochastická" hudba, pre hudbu založenú na teórii pravdepodobnosti a využívajúcu pri tvorbe zvuku teóriu náhodných operácií. Predpovedal aplikáciu počítačov v hudbe a už roku 1957 rad svojich skladieb vytvoril na báze programu. Pomocou matematických pojmov a funkcií modeloval výšku, trvanie, farbu, vytvoril nové hudobné entity na báze logiky. Zaviedol pojem množiny do huby. Vymyslel a realizoval multimediálne show so svetlom a zvukom v architektonickom priestore a v prírode, kde uvádzal svoje polytopické kompozície (napr. na svetovej výstave v Montreali v roku 1967, na zrúcaninách Persepolisu v Iráne v roku 1971, v zrúcaninách Mykén v roku 1978, k otvoreniu Centre George Pompidou v Paríži tiež v roku 1978). Xenakis prejavil svoju spätosť s byzantskou hudbou: zhudobnil rad klasických gréckych tragédií. Napísal množstvo teoretických článkov a pojednaní objasňujúcich jeho postoje a názory. V posledných rokoch života sa však už stránil hovoriť o svojich systémoch a metódach, jeho sústredenejší prístup k hudbe sa prejavil v jej novej kvalite.

Výber z diela: *Metastasis* pre orchester (1954), *Pithoprakta* pre orchester (1956), *Achorripsis* pre 21 nástrojov (1957), *Concret PH* pre mg. pás (1958), *Syrmos* pre 18 alebo 36 sláčikových nástrojov (1959), *Orient-Occident* pre mg. pás (1960), *Herma* pre klavír (1961), *ST/4* pre sláčikové kvarteto (1962), *Polla ta Dhina* pre detský

zbor a orchester (1962), *Eonta* pre klavír a plechové nástroje (1964), *Orresteia*, scénická hudba pre 2 zbory a komorný orchester (1965-66), *Terretektorh* pre orchester (1966), *Polytope de Montréal*, audiovizuálne predstavenie s hudbou pre 4 orchestre (1967), *Nomos Gamma* pre orchester (1967-68), *Anaktoria* pre inštrumentálny súbor (1969), *Hibiki Hana Ma* pre 12 mg. pásov (1969-70), *Charisma* pre klarinet a violončelo (1971), *Linaia Agon* pre inštrumentálny súbor a dychové nástroje (1972), *Cendreés* pre zbor a orchester (1973), *Gmeeoorh* pre organ (1974), *Phlegra* pre 11 dychových nástrojov (1975), *Kottos* pre violončelo (1976), *Jonchaies* pre orchester (1977), *Le légende d'Eer* pre 1600 svetelných bleskov, laserové lúče, 400 zrkadiel a sedemstopý magnetofón (1977), *Pléiades* pre 6 hráčov na perkusie (1978), *Serment-Orkos* pre zbor a cappella (1981), *Mists* pre klavír (1981), *Pour la Paix* pre miešaný zbor, mg. pás a recitátorov (1982), *Tetras* pre sláčikové kvarteto (1983), *Naama* pre amplifikované čembalo (1984), *Akea* pre klavír asláčikové kvarteto (1986), *Horos* pre orchester (1986), *Keqrops* pre klavír a orchester (1986), *XAS* pre saxofónové kvarteto (1987). *Traceés* pre veľký orchester (1987), *Waarg* pre 13 hudobníkov (1988), *Rebonds* pre bicie nástroje (1988), *Echange* pre basklarinet a 13 hudobníkov (1989), *Oophaa* pre čembalo a bicie nástroje (1989), *Tetora* pre sláčikové kvarteto (1990), *Knepphas* pre miešaný zbor (1990), *Kyania* pre orchester (1990), *Dox-Orkh* pre husle a orchester (1991), *Paille in the wind* pre violončelo a klavír (1992), *Les Bacchantes d'Euripide* pre barytón, ženský zbor a inštrumentálny súbor (1993), *Dämmerschein* pre orchester (1993-94), *Mnamas Xapis Witoldowi Lutoslawskiemu* pre 2 trúbky a 2 lesné rohy (1994), *Koiranoi* pre orchester (1994), *Ergma* pre sláčikové kvarteto (1994), *Ioolkos* pre orchester (1995), *Ittidra* pre sláčikové sexteto (1995), *Rascobeck* pre violončelo a kontrabas (1996), *Zythos* pre 7 hudobníkov (1996), *Sea-Change* pre orchester (1997), *O-Mega* pre sólové perkusie a 13 nástrojov (1997).

RONALD FORD (1959, Kansas City) študoval v rokoch 1978-83 na Duke University klavír a kompozíciu (a neskôr aj počítače). Potom sa presťahoval do Holandska, kde v žije dodnes. V rokoch 1981-82 študoval hudobnú teóriu a elektronickú hudbu na Sweelinck Conservatorium u Roberta Heppenera (kompozícia) a u Jana Huyzinga (klavír). Jeho *Štyri piesne na texty Dylana Thomasa* boli ocenená na medzinárodnom festivale Gaudeamus v roku 1986.

SELGA MENCE (1953) absolvovala Litovskú hudobnú akadémiu, kde študovala kompozíciu u Paulsa Dambisa. V súčasnosti tam pracuje ako odborná asistentka. Jej diela boli ocenené na niekoľkých súťažiach litovských skladateľov. Moderná textúra jej hudby je popretkávaná folkloristickými prvkami. Zameriava sa o experimentovanie so zvukom a farbou, rovnako ako s improvizačnými medzihrami charakteristickými pre aleatoriku. Selga Mence píše hudbu rôznych žánrov: inštrumentálne miniatúry a cyklické formy pre rôzne komorné nástrojové kombinácie, vokálnu a orchestrálnu hudbu.

Skladba *The Songs* je štvorčasťová cyklus pre dva klavíry. Bola inšpirovaná duom Antry a Normundsa Viksne (Selga Mence uprednostňuje prácu v úzkom kontakte s interprpetmi). Isté hudobné napätie a vnútorný nepokoj sú vyrovnávané meditatívnymi pasážami. Hraním rukami po strunách, využívajúc flažolety a ďalšie techniky typické pre preparovanie klavíra, pridáva sa timbrová farebnosť. Názvy jednotlivých piesní vnášajú do hudby viac poézie a súčasne konkrétnosti. Napriek tomu, skladateľka povoľuje predvádzanie piesní v rozličnom poradí.

Výber z diela: *Contrasts* pre flautu a violončelo (1990), *Legends* pre orchester (1991), *The bell of the Past Summer* pre orchester (1991), *Sonata-fantasy* pre saxofón a klavír (1996), *Signs* pre violončelo a klavír (1998), *The Songs* pre 2 klavíry (1998), rôzne úpravy litovských ľudových piesní.

ERNST KŘENEK (1900-1991) sa narodil vo Viedni ako syn českého dôstojníka. V hudbe bol žiakom Franza Schrekera na viedenskej hudobnej akadémii, neskôr pokračoval v štúdiách na štátnej vysokej hudobnej škole v Berlíne (1920-23), kam nasledoval svojho profesora. Pod vplyvom priateľstva s radikálnymi kruhmi berlínskej mládeže opustil školu bez diplomu a čoskoro získal povesť *enfant terrible* novej hudby. V roku 1919 študoval filozofiu na Viedenskej Univerzite a v roku 1924 získal štipendium Reinhardtovej nadácie a strávil dva roky v Švajčiarsku. Cestoval po Európe – v Paríži sa skontaktoval so Stravinským, Honeggerom a Milhaudom. V roku 1925 sa stal asistentom Paula Bekkera v opere v Kasseli, o dva roky neskôr sa ocitol na rovnakom poste vo Wiesbadene. V tom čase bol už dosť známy ako skladateľ vďaka *II. symfónii*, ale bola to predovšetkým opera *Johnny spielt auf* (premiéra 1927), ktorá mu získala široký ohlas a finančnú nezávislosť. Dielo spôsobilo senzáciu po celej Európe a stalo sa bestsellerom konca 20. rokov, hoci bolo ako „jazz opera" obvinené avantgardnými kruhmi zo zrady ideálov novej hudby a konzervatívnymi kritikmi odsúdené ako manifest kultúrneho bolševizmu. V roku 1928 sa Křenek vrátil do Viedni, kde sa začal venovať aj publikačnej činnosti a spriatelil sa s Albanom Bergom, Antonom Webernom a Karlom Krausem. S nástupom nacistov k moci sa však jeho diela dostali na zoznam a skladateľ bol diskriminovaný. V roku 1937 sa prvýkrát dostal do Spojených štátov a o rok neskôr sa tam usídlil natrvalo (občianstvo získal v roku 1945). V Amerike začal učiť a venovať sa opäť literárnej činnosti – jeho texty boli venované predovšetkým problematike novej hudby, špeciálne dvanásťtónovej technike.

Počas svojho úctyhodného života napísal okolo 240 skladieb. Dajú sa rozdeliť do dvoch paralelných skupín. Na jednej strane to boli diela v rámci daných žánrov (hudobná dráma, piesne, sláčikové kvartetá, klavírne sonáty), a potom diela skomponované po roku 1950, ktoré sa nedajú zaradiť do tradičných foriem. Křenek tvoril s prihliadnutím na minulosť, stavajúc svoje diela na hudbe „ktorá už existuje". Napríklad, keď v roku 1955 napísal dodekafonickú operu *Pallas Athene Weeps*, nebola založená na striktných princípoch serializmu, pretože považoval túto techniku za nekompatibilnú s formou opery. Podobne, keď o dva roky neskôr písal vokálne dielo v seriálnom duchu, uvoľnil hroziacu striktnú disciplínu vedenia jednotlivých hlasov. Mnoho kritikov ho (podobne ako Stravinského) obviňovalo z pričastej zmeny štýlov, no Křenkovým cieľom nebola snaha o umeleckú módnosť, ale túžba byť skladateľom v duchu svojej doby. Napísal mnoho scénických hudieb – jeho povestné jednoaktovky vytvorili vlastný žáner, tzv. „Zeitoper", operu ktorej dej pojednáva o súčasných a lokálnych problémoch a veciach. Ako však bolo preňho typické, neobmedzil sa len na jeden žáner a tak napríklad už v roku 1922 (dávno pred Brechtovými experimentami) napísal epickú hudobnú drámu *De Zwinburg*, či koketoval s expresionistickou operou (spolupráca s Oskarom Kokoschkom). Aj keď nebol Schönbergovým žiakom a bol generačne mladší ako Webern a Berg, začal komponovať v dodekafonickom duchu, hoci samotnú techniku si osvojoval len postupne. Urobil tak v duchu uspokojenia umeleckej potreby a estetickej zvedavosti, ktorú zdieľal s novinárom Krausem – inak veľkým kritikom atonálnej hudby. V 50. rokoch Křenka príbuznosť s nastupujúcou európ-

skou avantgardou povzbudila k experimentom s elektronickou hudbou. Nebol motivovaný len fascináciou každou novým dielom, ale utkvelou potrebou plne preniknúť k výrazovým možnostiam hudby tak v intelektuálnom, ako aj v čisto umeleckom zmysle. Rovnaké záujmy potvrdzujú aj jeho diela z posledného obdobia – nájdeme v nich vedľa seba rôzne techniky, citáty a odkazy (aj na vlastné staršie skladby).

Claudia Maurer Zenck, krátené

Výber z diela: 5 symfónií (1921, 1922, 1922, 1947, 1949), 4 klavírne koncerty (1923, 1937, 1946, 1950), 2 husľové koncerty, 2 violončelové koncerty, 8 sláčikových kvartet (1921-1961), 7 klavírnych sonár (1919-1988), 2 husľové sonáty a sonáty pre rôzne nástroje, omše, motetá pre zbor alebo a cappella, piesne na texty Rilkeho, Goetheho, K. Krauseho, F. Kafku, kantáty a oratóriá a ďalšie vokálno-inštrumentálne diela.
Orfeo and Euridice, opera podľa O. Kokoschku (1923), *Concerto grosso No. 2* (1924), *Johnny spielt auf*, opera na vlastné libreto (1926), *Der diktator samkeit*, opera na vlastné libreto (1926), *Organ concerto* (1928), *Kehraus um St. Stephan*, satira s hudbou (1930), *Theme with 13 variations* pre orchester (1931), *Tarquin*, komorná opera na libreto E. G. Laveryho (1941), *Hurricane Variations* pre klavír (orchestrálna verzia *Trick and Trifles*, 1954), *Lamentatio to Jeremiae Prophetae* pre zbor a cappella (1942), *Cantate for Wartime* pre zbor a orchester na slová H. Melvilla (1942), *Medea*, monológ pre mezzosoprán a orchester (1952), *Symphony Pallas Athene* (1954), *Spiritus intelligintae sanctus*, elektronické hudobné oratórium (1956), *Pentagram* pre dychové kvinteto (1957), *Hexaeder* pre komorný súbor (1958), *Echoes from Austria* pre klavír (1958), *Questio temporis* pre orchester (1959), *Basler Massarbeit* pre dva klavíry (1960), *Computed and Confounded*, televízna opera (1961), *San Fernando Sequenza*, elektronická hudba (1962), *Fibonnacci Mobile* pre sláčikové kvarteto, štvorručný klavír a koordinátora (1964), *Change of Frames* pre soprán a klavír na slová E. Bartha (1965), *Instant Remembered* pre soprán, rozprávača a mg. pás (1968), *Give Us Peace*, omša (1970), *Orga-nastro* pre organ a mg. pás (1971), *Von vorn herein* pre komorný orchester (1974), *I heard an Angel and I asked Thief* pre zbor a cappella na slová W. Blakea (1976), *Der Versteller*, monológ pre barytón a komorný orchester (1978), *Arc of Life* pre komorný orchester (1981), *Opus sine nomine*, oratórium (1986), *Suite for Mandolin and Guitar* (1989).

„Moja kompozičná technika sa za posledných desať rokov zámerne dodekafonizuje – úzko spätá s dvanásťtónovým systémom, napriek tomu zriedkavo zostáva verná striktnej disciplíne vyžadovanej seriálnou technikou. Stále preferujem komponovať flexibilnejším spôsobom. Moja hudba však nemá tonálne centrum, v dôsledku toho je atonálna a nemá nič spoločné s „novou jednoduchosťou", „neoromantizmom" či „minimalizmom" atď.
Tape and double (op. 207) som skomponoval na prelome rokov 1969-1970 a bola vytvorená pre dva klavíry (jeden z nich je preparovaný) a mg. pás. Part mg. pásu bol realizovaný s pomocou elektronického systému Buchla Modular".

Ernst Křenek

Alexander Gabryś (1974) je absolventom Akademii Muzycznej v Katoviciach (prof. W. Tamowsky) a dvojnásobným laureátom konkurzu A. B. Ciechańského v Poznani. Vďaka strhujúcej interpretácii získal prvé ceny na mnohých súťažiach: II. medzinárodný konkurz interpretov komornej hudby K. Pendereckého, XXV Concours International de Musique Electracoustique v Bourges apod. Už od študentských čias intenzívne koncertuje a zúčastňuje sa majstrovských kurzov po celej západnej Európe. Je štipendistom nadácie Lyra v Zürichu a v máji roku 1999 bol prijatý na Musik-Akademie v švajčiarskom Baseli (kontrabas, komorná hra). Ako prvý uviedol v Poľsku diela Sofie Gubajduliny, Lucu Lombardiho, Iannisa Xenakisa ale napríklad aj Ilju Zeljenku, určené pre kontrabas.

Eleonóra Škutová (1967) študovala v rokoch 1981-1987 hru na klavíri (Juraj Mašinda) a na čembale (Róbert Grác) na Konzervatóriu v Bratislave, v rokoch 1988-1992 hru na klavíri (Miloš Starosta a Daniela Varínska) na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Roku 1992-1993 bola štipendistkou Hudobného fondu a v školskom roku 1993-1994 pôsobila ako korepetítorka na Cirkevnom konzervatóriu v Bratislave. Od roku 1994 absolvuje postgraduálne štúdium na Vysokej škole múzických umení v triede Daniely Varínskej so špecializáciou na klavírnu tvorbu 20. storočia. Eleonóra Škutová sa opakovane zúčastnila na interpretačných kurzoch – v Piešťanoch (Eugene Indjič), v Szombathelyi (Zoltán Kocsis, András Wilheim), vo Weimare (Rudolf Kehrer), Darmstadte (Siegfried Mauser, Marianne Schroeder). Pravidelne spolupracuje s Mariannou Schroederovou. Okrem sólistickej činnosti sa venuje komornej hre (komorné duá s violončelistom Jozefom Luptákom a s klarinetistom Ronaldom Šebestom), bola členkou súborov VENI, VENI kvarteta (účasť na kurze v Center of the Arts, Kanada), je zakladajúcou členou súboru Opera aperta. Eleonóra Škutová je pravidelným hosťom medzinárodných festivalov pre súčasnú hudbu Melos-Étos a Večery novej hudby, ako sólistka vystupovala so Slovenskou filharmóniou, so Štátnou filharmóniou v Košiciach, so Symfonickým orchestrom Slovenského rozhlasu. Hosťovala na recitáloch a v rôznych komorných zoskupeniach vo viacerých krajinách Európy (Česko, Maďarsko, Nemecko, Rakúsko, Rumunsko, Taliansko). Realizovala nahrávky pre Slovenský rozhlas, Slovenskú televíziu a v štúdiu Hessenského rozhlasu. V spolupráci so svojimi komornými partnermi (Ivana Pristašová, Peter Krajniak, Peter Šesták, Jozef Lupták), realizovala kompaktný disk s komornou tvorbou Vladimíra Godára.

Mikuláš Škuta (1960) študoval v rokoch 1976-1979 hru na klavíri na bratislavskom konzervatóriu (Elena Elanová) a v rokoch 1979-1984 na Vysokej škole múzických umení (Eva Fischerová). V roku 1984 získal štipendium pre ďalšie štúdium u Claudea Helffera, v rokoch 1984-1985 bol štipendistom Slovenského hudobného fondu. V rokoch 1980-1988 sa s úspechom (1.-3. miesta) zúčastnil na viacerých domácich a zahraničných interpretačných súťažiach (o.i. Beethovenov Hradec, „Bedřich Smetana", „Maria Callas" Atény). Od roku 1981 spolupracoval ako sólista s poprednými československými orchestrami, od roku 1986 aj v zahraničí. Od roku 1989 sa Mikuláš Škuta intenzívne zaujíma o jazz a vystupuje ako jazzový klavirista i skladateľ vo vlastnom triu Esh a v skupine The Quartet po celom Československu. Od roku 1992 sa vracia na „klasickú" scénu, koncertuje doma i v zahraničí (Bruckner Orchester Linz, Slovenská filharmónia, Slovenský komorný orchester a ď., na významných hudobných festivaloch – Bratislavské hudobné slávnosti, Salzburger Festspiele, Melos-Étos, Jazz-Festival Saalfelden atď.) a súčasne spolupracuje s Christianom Muthspielom, od roku 1993 aj s huslistom Benjaminom Schmidom, s ktorým koncertuje najmä v Rakúsku a v Nemecku s klasickým repertoárom a vlastnými skladbami. Roku 1995 pôsobí ako lektor jazzových improvizácii na Medzinárodných letných kurzoch v Klagenfurte-Viktringu. Realizoval množstvo rozhlasových, televíznych a CD nahrávok.

UTOROK
13. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19:30

10

MONDSCHEIN ENSEMBLE
Lenka Šimková flauta
Kamil Doležal klarinet, umelecký vedúci
David Danel husle
Ludmila Sovadinová viola
Milada Strašilová violončelo
Hanuš Bartoň klavír
Miroslav Pudlák klávesy, dirigent
David Pavelka kontrabas
Tomáš Ondrůšek bicie nástroje
Daniel Hucek fagot
Petr Cígler lesní roh
Michal Kosťuk basklarinet

HANUŠ BARTOŇ
Míjení Času (1999)

MIROSLAV PUDLÁK
Drobné radosti (2001)

PETER GRAHAM
MOENS aneb Dvořákův problém (1998)

PRESTÁVKA

MARTIN BURLAS
Die unendliche Melodie (2001)
premiéra

JAMES MacMILLAN
Three Dawn Rituals (1983)

MAURICIO KAGEL
Phantasiestück (1988/89)

MELOS-ÉTOS 2001

HANUŠ BARTOŇ (1960) sa narodil v rodine výskumného pracovníka. Od roku 1975 študoval kompozíciu (u Ilju Hurníka) a klavír (u Emila Leichnera) na pražskom Konzervatóriu. V štúdiách pokračoval na AMU v Prahe (kompozícia Jiří Pauer, klavír Jan Panenka). Dnes tam pôsobí ako odborný asistent. Ako skladateľ sa Bartoň zameriava predovšetkým na inštrumentálnu hudbu, napísal mnoho diel pre rôzne kombinácie nástrojov. Jeho skladby sú často pokusom o organické spojenie rozličných štýlov, žánrov a histórie. Príležitostne komponuje aj scénickú hudbu. Bartoň je aktívny aj ako interpret-klavirista. Okrem Ensemble Mondschein je aj členom súboru Ars Cameralis (orientovaného na stredovekú a súčasnú hudbu) a so svojou ženou Janou Macharáčkovou sformoval klavírne duo. Participoval na nahrávkach diel J. L. Dusíka, L. Janáčka, Svatopluka Havelku a súčasných českých skladateľov.

Výber z diela: *Sonatína* pre štvorručný klavír (1979), *Sonatína* pre flautu a klavír (1983), *Klavírne trio* (1984), *Concertino* pre klavír a orchester (1987), *Koncert pre husle a orchester* (1988), *Dvojkoncert pre husle, violu a sláčikový orchester* (1990), *4 sonety* pre sláčikový orchester (1993), *Hudba pre veľký orchester* (1994), *5 piesní* (1997), *Míjení času* (1999).

Míjení času nás necháva plávať po prúde odvíjajúceho sa skladobného procesu, založeného na využití durových kvintakordov a ich kombinácií chápaných ako súčasť alikvótneho radu. Skladba neobsahuje prudké kontrasty ani zvraty, všetky zmeny se odohrávajú plynule.

MIROSLAV PUDLÁK (1961) študoval kompozíciu na pražskom Konzervatóriu a hudobnú vedu na Karlovej Univerzite v Prahe a na Université Paris VIII. Zúčastnil sa rôznych skladateľských kurzov (Darmstadt, Kazimierz, Amsterdam). Bol zakladateľom a umeleckým vedúcim súboru súčasnej hudby AGON (1985-1990). V roku 1993 dostal cenu Academy of St. Martin in the Fields. Orchester rovnakého mena si u neho objednal a následne odpremiéroval skladbu *A Winged Creature*, ktorá bola neskôr uvedená aj Jupiterom Orchestra v Londýne, Pražským komorným orchestrom, na ISCM World music days v Luxembursku. Neskôr vznikla nahrávka pre Český rozhlas. V rokoch 1995-1996 pôsobil Pudlák ako hosťujúci skladateľ a prednášateľ na amerických univerzitách v Kalifornii a v Oregone. Učí hudobnú teóriu na Akadémii múzických umění v Prahe. Je dirigentom a spoluzakladateľom súboru Mondschein. Jeho hudba sa hráva na koncertoch a festivaloch po celej Európe a v USA.

Výber z diela: *Spočinutí* pre sláčikový orchester (1983), *Rotace a kánony* pre dychové sexteto (1983), *Otisky* pre komorný súbor (1985), *Letím* pre komorný súbor (1985), *Hlasy* pre flautu a bicie (1987), *Downstream* pre komorný súbor (1988), *Speculum* pre komorný súbor (1989), *Tour de passe-passe* pre husle a komorný súbor (1991-92), *Dejte mi pevný bod...* pre mg. pás (1993), *A winged creature* pre komorný orchester (1994), *Chandra* pre klarinet, violončelo a klavír (1995), *Sexteto* (1996), *Bimbao* pre elektrifikované sláčikové kvarteto (1998), *OM-Age* pre komorný súbor (1998), *Artmannove piesne* pre mezzosoprán a klavír by H. C. Artmanna (1999), *Tvář noci* pre flautu, klarinet, trúbku, violončelo, klavír a cymbal (2000), *Malé radosti* (2001).

Drobné radosti se netvária ako skladba, ale ako rozverná improvizácia zložená z krátkych zvukových udalostí. Hlavnú úlohu má klarinet, ktorý akoby provokuje ostatné nástroje k reakciám drobnými zlomyselnosťami. Ostatné nástroje reagujú sprvu zdržanlivo, ale nakoniec se rozhnevajú a prestanú s ním komunikovať. Klarinet zostane sám, ale nevzdáva sa.

PETER GRAHAM (pseudonym Jaroslava-Štastného Pokorného) sa narodil v roku 1952. Po štúdiách organovej hra na brnenskom Konzervatóriu začal študovať kompozíciu u Aloisa Piňosa na Janáčkovej akadémii múzických umění v Brne. Prešiel celým radom zamestnaní v oblasti hudby, niekoľkokrát zmenil priezvisko. Jeho najväčším záujmom je však komponovanie. Graham rezignoval na tvorbu nejakého osobitého štýlu, skôr sa snaží zrušiť akékoľvek prvky, ktoré sa začínajú javiť ako konštanty. O svojej hudbe hovorí, že „rastie tak ako znie les", bez predeterminovaných plánov a cieľov. Viac ho zaujíma proces tvorby sám osebe ako kultivácia vlastného ega: „som to, čo robím". Jeho diela sa hrávajú v európskych krajinách, ale aj v USA. V roku 1993 jeho komorná kantáta *Der Erste* získala druhú cenu na medzinárodnej súťaži na skomponovanie diela na texty Franza Kafku, ktorá sa uskutočnila v rámci festivalu Musica Judaica.

Výber z diela: *Čtyři písne* pre barytón, klarinet, violu, gitaru a klavír (1977), *Kama* pre veľký orchester, 2 syntetizátory, klavír a mg. pás (1978), *Dvě etudy* pre klavír – 1. pre Zygmunta Krauzeho, 2. pre Keitha Jarretta (1978), *Trojkoncert* pre lesný roh, husle, klavír a orchester (1978/1980), *Largo* pre orchester (1981), *Smyčcový kvartet* č.1 (1977/1982), *Z plání a pralesů*, 3 piesne na slová indiánskej poézie pre mužský hlas a bicie (1981/82), *Duo* pre hoboj a akordeón (1982), *Džemsešn*, hudobná scéna pre jazzových hráčov (1980/83), *Bosé nožky*, melodráma pre recitátorku a komorný súbor (1986), *Adrienne* pre klavír a orchester (1986), *Tao* pre komorný súbor (1990), *Stabat mater* pre zbor (1990), *The Lovers* pre Martu a Györga Kurtágovcov (1991), *Elegie sur le morte di Luigi Nono* pre klavír (1993/94), *Čtyři (chabá) preludia podle Erika Satieho* pre klavír (1993/94), *ALBa (pro Amy Lynn Barber)* pre sólový vibrafón (1994/95), *Poor Clavier: 3 Impromptus, 2 Berceuses* pre klavír (1994), *Secreta* pre bicie nástroje (1995), *Canto (per Ezra Pound)* pre violončelo a klavír (1996), *Rozbitý čas* pre husle a 2 klavíry (1996), *MOENS aneb Dvořákův problém* pre komorný súbor (1998).

„Dvořákove známe povzdychnutie '...ale ty titule!' mi vytanulo na mysli, keď som dostal otázku na názov tejto skladby. *MOENS* je pracovná skratka pre objednávku Mondschein Ensemble. Zároveň je to tajomné, akoby snové slovo; nakoniec však možno najlepšie vystihujúce charakter tejto slovami ťažko postihnuteľnej hudby... išlo mi hlavne o preniknutie k duchu komornej hudby, o problémy súhry a nestability, o architektúru temp a tiež o hľadanie nových melódií....."

Peter Graham

MARTIN BURLAS (1955, Bratislava) po maturite na gymnáziu (paralelne sa v súkromnom štúdiu venoval hre na klavíri (M. Masariková) a kompozícii (J. Hatrík), študoval kompozíciu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (Ján Cikker). Po absolutóriu roku 1980 pôsobil ako hudobný režisér vo vydavateľstve Opus

a v Slovenskom rozhlase. Od roku 1995 je umelcom v slobodnom povolaní. V dôsledku odmietania spolupráce s oficiálnymi inštitúciami (ktoré o. i. znemožnili uvedenie Burlasovej opery *Ružové kráľovstvo*, ktorá vznikla na objednávku), Martin Burlas založil niekoľko súborov (Maťkovia, Ospalý pohyb), neskôr, v 90. rokoch spolu s Danielom Matejom a ďalšími skladateľmi VENI ensemble, Transmusic comp., Vitebsk Broken, Požoň sentimentál, VAPORI del CUORE. Zároveň intenzívne spolupracuje so slovenskou alternatívnou rockovou scénou. V roku 1999 spolu s Ľubom Burgrom, Zuzanou Piussi a Danielom Salontayom zakladajúci člen formácie Dogma. Od januára 2000 pracuje v Hudobnom centre v Bratislave a spolu s Ľubom Burgrom zakladá Združenie pre súčasnú operu.

Dielo (výber): *Nénia* pre sláčikové kvarteto (1979), *Hudba pre Róberta Dupkalu* pre sláčikové kvarteto, syntezátor, zvony, čembalo a flautu (1981/1990), *Plač stromov* pre mg (1981), *Sotto voce* pre miešaný zbor a orchester (1982), *Hudba k rozlúčke* pre dva melodické nástroje, violončelo, fagot a klavír (1982), *Predposledné leto* pre harfu, celestu, klavír, vibrafón, marimbu a komorný orchester (1984), *Hymnus pre zabudnutých* pre husle, violončelo a klavír (1984), *Koľajnice bez vlakov* pre klavír (1984), *Oáza* pre mg. pás (1985), *Decrescendo* pre hoboj, violončelo, fagot a čembalo (1986), *Simultánne kvarteto* pre violončelo, trombón, gitaru, klavír a bicie nástroje (1987), *Ružové kráľovstvo*, opera (1984-87), *33* pre komorný súbor (1987), *Kríž a kruh* pre 2 trúbky a mg. pás (1989-90), happening *Hexenprozesse* (1991), *Zavesené žily* (1992) pre komorný súbor, *Z môjho života* pre komorný súbor ad lib. (1992) *Building A New Society* pre komorný súbor (1993), *Talking about paradise lost*, mg (1993), *Súmrak bohov* (1993), *Bricks Game* pre elektronickú hračku a komorný súbor (1994), *Krásna udalosť* pre mg (1995), *Overload*, mg (1996), *Mutrans*, mg (1996), *Nový začiatok. (Nová nádej)* (1998), *Zbytočný záchvev* pre husle, violu, violončelo klarinet a klavír (1999), *Nový začiatok* pre Požoň szentimentálhy – flautu, akordeón, husle a klavír (1999), *Údel*, opera pre 3 až 5 spevákov a komorný orchester (2000), *Offertorium* pre barokové nástroje (2000), *Zábava až do smrti* pre flautu, klarinet, violu, akordeón, elektrickú gitaru, syntezátor, klavír (2000), *Chorál (pre) nereagujúcich* pre akordeón a záznamník (2001).

JAMES MacMILLAN (1959) „*Three Dawn Rituals* (Tri ranné rituály) – pôvod diela spočíva v staršej skladbe, ktorá vznikla po štúdiu javanského gamelanu, pre javanské nástroje s preparovaným klavírom a kontrabasom. Schéma originálneho gamelanového modelu je zachovaná, rovnako ako názvuky na mäkké zvonky a gongy, charakteristické pre gamelan. Druhý „Rituál", ktorý je ťažistkom celého cyklu, je impulzívna a zemitá štúdia kontrolovanej agresie. Dychové party majú väčšinou improvizačný a extrovertný charakter, party ostatných nástrojov zdôrazňujú strnulú a krehkú rytmickú štruktúru. Krajné vrty sú naproti tomu ukáznené - prvá prináša statickú izorytmickú prípravu, posledná stručné postlúdium kľudnejšieho a zamyslenejšieho charakteru".

James MacMillan

MAURICIO KAGEL (1931, Buenos Aires) študoval hudbu (viac súkromne), literatúru a filozofiu na univerzite v Buenos Aires. Roku 1949 sa stal umeleckým poradcom Agrupación Nueva Musica. V rokoch 1952-1956 pracoval ako filmový kritik pre časo-

pisy Gente de Cine a Nueva Vision. Od roku 1955 pôsobil ako korepetítor a dirigent v Teatro Colón. Ako držiteľ DAAD štipendia presídlil roku 1957 do (Západného) Nemecka, kde žije doteraz. Od roku 1960 prednášal na Prázdninových kurzoch v Darmstadte, v rokoch 1964-1965 pracoval na Newyorskej štátnej univerzite v Buffalo a roku 1967 na Filmovej a televíznej akadémii v (Západnom) Berlíne. Viedol kurzy Novej hudby v Kolíne a Škandinávske kurzy Novej hudby v Göteborgu. Od roku 1974 prednášal o novom hudobnom divadle na Vysokej hudobnej škole v Kolíne. V rokoch 1988-1989 bol sídelným skladateľom v Kolínskej filharmónii. Ako prednášateľ i výkonný hudobník cestoval po celom svete.

Kagelova tvorba zahŕňa drámy, komorné, vokálne a orchestrálne diela, filmy a rozhlasové hry. Okolo roku 1960 vytvoril žáner tzv. inštrumentálneho divadla, v ktorom inscenuje napríklad kompletné vystúpenie hudobníkov, alebo hráčovi na violončele „nainscenuje" hru s kockami a pod. Venoval sa tiež objavovaniu nových zvukových sfér a rád používal nové nástroje alebo neobvyklé zvukové zdroje. Od čias svojej koláže *Ludwig van* (1969) sa čoraz viac zameriaval na úlohu skladateľa pri transformovaní klasickej hudby, ktorá v jeho rukách podlieha vždy určitému druhu dekompozície (opera ako žáner sa stáva sama sebe témou v *Staatstheater)*. Vyvrcholením Kagelových historicko-kolážových diel sa stala koláž *Sankt Bach Passion*, ktorá hudobne prerozpráva Bachov život. Príležitostne sa zasadzoval za politické témy (*Der Tribun*) a zasiahol aj do „akustickej teológie" (*Die Erschöpfung der Welt*). V osemdesiatych rokoch sa Kagel ešte intenzívnejšie začal venovať tradícii v spojení s kolážou: akoby preveroval spôsobilosť minulosti pre súčasnosť, pričom sa nijako nevzdáva zásady zaviesť jednoznačné detaily do mnohovýznamových kontextov: zámerným výsledkom je odcudzenie, hra s návykmi, s očakávaniami, s ilúziami. Cieľom je aktivizácia myslenia a pozornosti poslucháčov, divákov: nič nie je isté. Skepsa a paradox ako základný princíp tvorby.

Dielo (výber): *Sláčikové sexteto* (1953-1957), *Sur sccne* (1959-1960), *Heterophonie* (1959-1961), *Pas de cinq* (1965), *Himmelsmechanik* (1965), *Camera obscura*, chromatická hra pre svetelné zdroje a hercov (1965), *Staatstheater* (1967), *Acustica* (1968-1970), *Privat pre jedného poslucháča* pre magnetofóny, telefón, rozhlasový príjimač, televízor, vysávač, kávový mixér, sprchu, písací stroj, záclony, dvere a okná, splachovací záchod, riad, kľučku na dverách atď. (1968), *Haleluja* pre hlasy (1968), *Ludwig van* (1969), *Atem* pre dychové nástroje (1970), *Charakterstück* pre citarové kvarteto (1971), *Die Erschöpfung der Welt* (1982), *Händelvariationen* (1971-1972), *Mare nostrum*, objavenie, upokojenie a konverzia stredomorského priestoru kmeňom z Amazónie pre kontratenor, barytón a komorný súbor (1973-1975), *Kantrimusik*, pastorále pre hlasy a nástroje (1973-1975), *Aus Deutschland*, opera (1977-1980), *Finale* pre komorný orchester (1981), *Szenario* pre lsáčiky a mg pás (1982), ... *nach einer Lektüre von Orwell*, rozhlasové vysielanie v metanemeckom jazyku (1983), *Sankt-Bach-Passion* (1984-1985), *Tanz-Schule*, balet (1985), *Old / New*, štúdia pre sólovú trúbku (1986), *Ein Brief*, koncertná scéna pre mezzosoprán a orchester (1986), *Mitternachtstück* pre hlasy a nástroje (1986), *Hudba pre klávesové nástroje a orchester* (1988), *3. sláčikové kvarteto* (1988), *Quodlibet* pre ženský hlas a orchester (1989), *Les idérs fixes*, rondo pre orchester (1989), *Fragmente Ode* pre dvojzbor, dychové a bicie nástroje (1989), *Liturgien* pre sólové hlasy, dva zbory a veľký orchester (1990), *Die Stücke der Windrose* pre salónny orchester (1989-1991), *Konzertstück* pre tympány a orchester (1992).

„Also da capo, oder vielmehr dal segno, liebes unmusikalisches Kind" (takže da capo, alebo oveľa viac dal segno, drahé nemuzikálne dieťa) týmto mottom z korešpondencie de la Motte Fouqué uvádza Kagel svoju skladbu *Phantasiestück* pre flautu a klavír so sprievodom skrytého ansámblu. Ide o typické kagelovské balancovanie na hrane naivity a rafinovanosti, gýča a sofistikovanej hudby. Virtuózny party flauty so sprevádzajúcim klavírom, sú plné quasi reminiscencií a klišé je komentované hlasmi nástrojov z pozadia.

texty ku všetkým skladbám napísali členovia súboru Mondschein

Súbor **MONDSCHEIN** bol založený niekoľkými pražskými hudobníkmi a skladateľmi v roku 1995. Jeho cieľom je špecializovaná, náročná interpretácia súčasnej komornej hudby a široký dramaturgický záber, zahrňujúci tak českú ako aj zahraničnú tvorbu. Záujem skladateľov o spoluprácu s týmto súborom svedčí o úspěšnom plnení vytýčenej úlohy: Mondschein má za dobu svojej päťročnej existencie na konte takmer štyridsať svetových premiér a tri samostatné CD s novou českou hudbou (*The End of the 20th Century in Czech Music*, *Peter Graham – Der Erste*, *Miroslav Pudlák – A Winged Creature*) a množstvo ďalších nahrávok pre rozhlas. Účinkoval na niekoľkých festivaloch ako napríklad Fliesende Grenzen (Hamburg), Pražské Jaro, Expozice Nové hudby (Brno), Maraton soudobé hudby (Praha).

STREDA
14. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

11

MOYZESOVO KVARTETO
Stanislav Mucha 1. husle
František Török 2. husle
Alexander Lakatoš viola
Ján Slávik violončelo

SUNLEIF RASMUSSEN:
Sunshine and Shadows

ILJA ZELJENKA:
Sláčikové kvarteto č. 7 (1991)

PRESTÁVKA

WOLFGANG RIHM:
Sláčikové kvarteto č.9 (1993)

MELOS-ÉTOS 2001

SUNLEIF RASMUSSEN (1961) vyrastal na Faerských ostrovoch. Kompozíciu študoval na Kráľovskej dánskej hudobnej akadémii v Kodani. Okrem diel pre orchester a komornej tvorby sa venoval najmä elektroakustickej hudbe a live-electronics. V roku 1992 dostal grant Nadácie Leonnin Sonning a od Dánskej skladateľskej spoločnosti. V roku 1997 bol ocenený trojročným štipendiom od nadácie Danish State Arts. Vo svojich dielach vychádza z literatúry, histórie a tradičnej ľudovej hudby jeho rodnej krajiny. Jeho skladba *Song of a child* bola objednaná a venovaná Sofii Asuncion Claro. Dielo bolo inšpirované šiestou časťou básne amerického autora Walta Whitmana *Song of myself*.

Výber z diela: *Hoyrdu tit havsins andalag,* pre flautu a klarinet (1984), *Avaringar 2 (Warnings 2)* pre violončelo (1989), *The Naked Destruction* pre flautu, klarinet, klavír, husle a violončelo (1990), *Fataekt er mansins hjarta* pre soprán a klavír (1990), *Sum ta id steinar anda,* pre dychový súbor a perkusie (1991), *Eitt ljos er kveikt (A Light has been Lit)* pre organ a mg. pás (1993), *Cantus borealis* pre dychové kvinteto (1995), *Chaindance with Shadows* pre elektrifikovaný klavír (1997), *Symphony no.1 (Oceanic Days)* pre veľký orchester a 2 syntetizátory (1996/98).

ILJA ZELJENKA (1932, Bratislava) študoval kompozíciu u Jána Cikkera na VŠMU v Bratislave (absolvoval roku 1956). Po štúdiách pôsobil ako dramaturg a lektor v Čs. rozhlase v Bratislave, neskôr ako dramaturg Slovenskej filharmónie. Od roku 1968 sa venuje výlučne kompozičnej tvorbe. V rokoch 1985-95 bol externým pedagógom kompozície na VŠMU.

Po období reagovania na hudbu klasikov moderny 20. storočia sa v šesťdesiatych rokoch orientoval na uplatňovanie a rozvíjanie postwebernovských a sonoristických kompozičných postupov, experimentoval s elektroakustickou a konkrétnou hudbou, aleatorikou; bol vedúcou osobnosťou slovenskej hudobnej avantgardy. V sedemdesiatych rokoch sa jeho rukopis ďalej kryštalizuje a ustaľuje do zreteľnej a neopakovateľnej podoby. K uvedeným prameňom pristupuje osobitá inšpirácia folklórom a snaha o syntézu všetkých východísk s vlastným a originálnym tvarovaním hudobného procesu. Zeljenkovo večné hľadačstvo sa poslednom období sústredilo na zložku rytmickú. Jeho diela sa stretávajú s veľmi pozitívnym ohlasom v radoch interpretov i obecenstva.

Dielo (výber): 5 symfónií (1954, 1961, 1972, 1978, 1985), 8 sláčikových kvartet (1963, 1976, 1979, 1986, 1988, 1988, 1991, 1995), 5 klavírnych sonát (1957, 1974, 1985, 1989, 1997); *Osvienčim,* kantáta pre dvoch recitátorov, dva zbory a orchester na báseň Mikuláša Kováča (1960), *Polymetrické kvarteto* pre 4 klavírne hlasy (1965), *Metamorfózy XV* pre komorný súbor a recitátora na Ovídiov text (1966), *Koncert pre klavír a orchester* (1966), *Variácie pre orchester* (1971), *Elégia* pre sláčikový orchester a sólové husle (1973), *Concertino per violino ed archi* (1974), *Trio pre husle, violončelo a klavír* (1975), *Galgenlieder* pre soprán, sláčikové kvarteto, klarinet, flautu a klavír na básne Ch. Morgensterna (1975), *Musica per pianoforte ed archi* (1976), *Dychové kvinteto s použitím bicích nástrojov* (1977), *Slovo,* kantáta pre recitátora, miešaný zbor a orchester na text M. Válka (1980), *2. klavírny koncert* (1981), *Monológy* pre sólové violončelo (1982), *Rozhovory* pre violončelo a komorný sláčikový orchester (1984), *Aztécke piesne* pre soprán, klavír a bicie nástroje (1986), *Hudba pre Warchala* pre komorný orchester (1987), *Koncert pre husle a veľký orchester* (1989), *Zakliaty pohyb* pre veľký orchester (1989), *Capriccio* pre flautu a kontrabas

(1989), *3 prelúdiá pre klavír* (1989), *2. koncert pre husle a orchester* (1989), *Nežné deti novembra* pre detský zbor (1990), *Chvála spevu* pre miešaný zbor (1991), *Hry* pre klavír a 4 bongá (1991), *Tri klavírne skladby* (1992), *Toccata* pre organ (1992), *Pulzácie* pre organ (1992), *Sonáta pre husle a klavír* (1992), *Hry* pre klavír a 4 bongá 1992), *Marekánia* pre flautu a bicie (1992), *Syn človeka*, slovenské pašie (1993), *Polymetria II* pre počítačom riadený syntezátor (1993), *Prelúdiá a fúgy pre organ* (1993), *Altamira II*, hudba na páse, vokál (1993), *2. dychové kvinteto* (1993), *31 klavírnych drobností pre deti* (1993), *Concerto per due violoncelli ed orchestra* (1994), *Concertino* pre kontrabas a komorný sláčikový orchester (1994), *Cantate Domino*, Žalm 98 pre miešný zbor a 4 harfy (1994), *Mobília* pre hoboj a klavír (1994), *Bátoryčka*, opera v 2 dejstvách podľa Jonáša Záborského (1994), *Toccata* pre 2 klavíry (1994), *Koncert pre orchester* (1994), *Fortuna* pre mužský zbor (1995), *Symfonietta giocosa* pre komorný sláčikový orchester (1995), *Polymetria III* pre počítač a syntezátor (1995), *Monodráma* pre sólové husle – pamiatke Tadeáša Salvu (1995), *Hudba pre organ* (1995), *Missa serena* pre miešaný zbor, komorný orchester a bas (1995), *Spomienka* pre Požoň sentimentál (1996), *Flautové duettína* (1996), *Posledné dni Veľkej Moravy*, opera podľa Jonáša Záborského (1996), *Concertino pre klavír a sláčikový orchester* (1997), *Sonatína pre klavír* (1997), *Hry pre Jordanku* pre klavír a 4 bongá – jeden interpret (1997), *Kontrasty pre sólové husle* (1997), *Aztécke piesne II* pre bas, flautu, violončelo a bongá (1997), *30 invencií pre klavír* (1997), *Concerto grosso* pre organ a sláčikový orchester (1997), *12 prelúdií a fúg* pre klavír/organ (1997), *AFRO-DITA* pre bicie nástroje (1997), *Giocomobil* pre akordeón (1997), *Americké capriccio* pre kontrabas (1998), *Sonáta* pre klarinet a klavír (1998), *Sonáta* pre violončelo a klavír (1998), *Klavírne trio č. 3* (1998), *Klavírne kvinteto č. 3* (1998), *Mozartina* pre sláčiky (1998), *Lesné jahody* pre akordeón (1998), *Symfónia č. 6* pre orchester (1998), *Symfónia č. 7* pre sóla, mužský zbor a orchester (1998), *Sláčikové kvarteto č. 9* (1999), *Toccata* pre cimbal (1999), *Okteto* pre dychové nástroje (1999).

„Pýtam sa: čo by mal autor pri príležitosti svojich premiér povedať poslucháčom? Utápať sa v popise technológie, alebo prezrádzať takzvaný obsah hudby? Akosi intuitívne to odmietam. Hudba, ak je dobrá, dokáže hovoriť sama o sebe (a i o autorovi). Inotaje hudby (a umenia vôbec) si tak či tak každý interpretuje po svojom a nie je dobré zasahovať do tvorivej fantázie poslucháčov. Myslím si, že i vnímanie umenia je tvorbou. Možno moje skladby priblíži a ozrejmí môj vzťah k hudbe vôbec, prípadne jeho vývoj. Po mladíckych hľadaniach zmyslu hudby, po mnohých úsiliach o vyslovenie smutného a tragického pocitu osamelého človeka som v posledných rokoch našiel hudbu radosti, hry a poriadku. Sféru čistej hudby by som rozprávkovo pomenoval „živou vodou". Je to pre mňa taká intenzívna a nákazlivá inšpirácia, že v posledných rokoch som do hudby doslova ponorený.

A ak by som predsa mal čo to z technológie spomenúť, tak by to bol najmä môj návrat (po veľkých okľukách) k harmónii. Považujem ju za priam kvantový jav. V jej mikrosvete skupina tónov je a súčasne nie je súčasťou tej či onej funkcie. Fascinujú ma tiež metrorytmické vzťahy. Najmä v spolupôsobení s harmóniou potvrdzujú kvantovú osciláciu hudby. Záverom chcem zdôrazniť, že prevažná väčšina skladieb z môjho posledného obdobia je inšpirovaná interpretmi. Oni sú súčasne mojimi prvými a veľmi pozornými poslucháčmi, vykladačmi i kritikmi. (...) Sláčikové kvarteto č. 7 je venované Moyzesovmu kvartetu."

Ilja Zeljenka

WOLFGANG RIHM (1952, Karlsruhe, Nemecko) študoval hudobnú teóriu, klavír a kompozíciu na Musikhochschule v Karlsruhe, kde navštevoval i kurzy H. Searla. V rokoch 1972-73 bol žiakom Karlheinza Stockhausena v Kolíne, v rokoch 1973-76 študoval vo Freiburgu hudobnú vedu u H. Eggebrechta a kompozíciu u Klausa Hubera. Bol jedným z prednášajúcich na Darmstadtských kurzoch Novej hudby (1978, 1980, 1982), na Musikhochschule v Karlsruhe najskôr učil hudobnú teóriu, od roku 1985 aj kompozíciu.

Rihm je považovaný za jedného z najúspešnejších skladateľov svojej generácie. Bezprostrednosť a spontánny výraz jeho diel (ktorý ho radí k Mahlerovi, Bergovi a Hartmannovi), sa uňho spája s predstavou zvukovej komplexnosti, ktorá vyniká najmä v dramatických kontrastoch a „veľkoplošných" štruktúrach. Príznačnými pre jeho posluchácky zrozumiteľnú hudbu sú široko koncipované melodické oblúky so zámerným, vysoko expresívnym pátosom a sledy disonantných akordov striedajúcich sa s prevažne tonálnymi úsekmi.

Výber z diela: 9 sláčikových kvaret, *Tri symfónie* pre sporán, barytón, miešaný zbor a veľký orchester na texty F. Nietzscheho a A. Rimbauda (1969, 1975, 1977), *Parusie* pre organ (1970), *Sätze* pre 2 klavíre (1971), *Sláčikové trio* (1972), *Hervorgedunkelt* pre mezzosoprán a komorný súbor na text P. Celana (1974), *Segmente* pre 18 sólových nástrojov (1974), *Dis-kontur* pre orchester (1974), *O Notte* pre barytón a malý orchester na text M. Buonarottiho (1975), *Cuts and Dissolves* pre orchester (1976), *Nachtordnung* pre 15 nástrojov (1976), *Lichtzwang (in memoriam Paul Celan)* pre husle a orchester (1976), *Hölderlin-Fragmente* pre spev a klavír alebo orchester (1976), komorná opera č. 1: *Faust und Yorick* na libreto J. Tardieua (1977), komorná opera č.2: *Jakob Lenz* na text M. Fröhlinga podľa G. Büchnera (1979), *La musique creuse le ciel* pre 2 klavíre a orchester (1979), *Nature morte – Still alive* pre 13 nástrojov (1980), *Koncert pre violu a orchester* (1981), *Tutuguri*, balet pre hlasy, sóla a orchester podľa A. Artauda (1981), *Oedipus* (hudobné divadlo podľa Sofokla), (1986–87), *Bruchstück 'Die Vorzeichen'* pre orchester (1988–89), *Ungemaltes Bild* pre orchester (1989–90), *Dritte Musik für Violine und Orchester* (1993), *Musik für Oboe und Orchester* (1994), *Nucleus* pre 13 nástrojov (1996), *Vers une symphonie fleuve*, pre orchester I, II, III (1994–95), IV (1997–8), *In-Schrift* pre orchester (1995), *Etude d'après Séraphin* pre súbor a mg. pás (1997), *Marsyas*, scéna pre trúbku, perkusie a orchester (1998), *Toccata* pre klavír a orchester (1998), *Musik für Klarinette und Orchester* (1999)

Sláčikové kvarteto č. 9 je venované Emerson kvartetu a bolo napísané pri príležitosti 20. výročia Der Römer Bad-Musik-Tage, v Badenweilere v roku 1993.

MOYZESOVO KVARTETO vzniklo už počas konzervatoriálnych štúdií jeho členov roku 1975, ked sa formovalo pod pedagogickým vedením Albína Vrteľa, neskôr Vysokej škole múzických umení pracovalo pod vedením Tibora Gašpareka. Kvartetovú hru si súbor neskôr cibril aj pod vedením členov Kvarteta Albana Berga vo Viedni (Pichler, Samohyl). Od roku 1986 je Moyzesovo kvarteto organizačne začlenené do zväzku Slovenskej filharmónie. Členovia kvarteta sa zúčastnili na viacerých interpretačných kurzoch, v rámci ktorých spolupracovali s hráčmi významných svetových kvartet (Amadeus Quartet, Alban Berg Quartet, Smetanovo kvarteto, Janáčkovo kvarteto). Súbor absolvoval viac ako tisíc koncertov v Európe, Maroku, Indii, Japonsku, USA, na Kube a nahral viac ako desať kompaktných diskov pre rôzne gramofónové firmy, ako aj rozhlasové nahrávky v Bratislave, Viedni, Lipsku, Drážďanoch, Belehrade, Malmö, Sofii, Frankurte nad Mohanom, Tórshavene. Repertoár Moyzesovho kvarteta zahŕňa všetky štýlové obdobia, vrátane dedikácií od slovenských skladateľov (A. Moyzes, I. Zeljenka, V. Godár, L. Kupkovič...).

ŠTVRTOK
15. NOVEMBER

Hudobná sieň
Bratislavského
hradu
17.00

12

Harry Sparnaay basklarinet
Silvia Sparnaay organ
Greta Jašková klarinet

DAI FUJIKURA
Vanished Whisper (2001)
svetová premiéra

RODERIK DE MAN
Écoute, écoute (1999)

TOEK NUMAN
Pavane Lachrimae

JOJI YUASA
Bass Clarinet Solitude (1980)

RODOLFO ARIZAGA
Diferencias del tercer tiento

VLADIMÍR BOKES
Ária Margaréty (2001)
premiéra

MAURICIO KAGEL
Schattenklänge (1995)
3 kusy pre basklarinet

TON BRUYNÈL
Dust (1992)
pre organ a mg. pás

IRIS SZEGHY
Preludio e danza (1992)
pre basový klarinet

PETER VAN ONNA
Momentum (1992)

DAI FUJIKURA

„Skladbu *Vanished Whisper* som napísal špeciálne pre Harryho Spaarnaya a Silviu Spaarny-Castillo. Harry bol taký láskavý, že už predtým predvádzal moju staršiu skladbu *First Evening* a od mnohých ľudí som počul aký je to vynikajúci hudobník (hoci som ho dodnes stále nestretol osobne!). Bol som veľmi rozrušený, keď ma požiadal o skladbu pre basklarinet a organ. Bola to pre mňa značná kompozičná výzva písať pre túto kombináciu nástrojov. Nikdy som nepočul túto dvojicu znieť spolu, a v minulosti som navyše získal dojem, že organ rovná sa HLASNO. Mojou prvotnou ideou bolo preto zložiť tichú hudbu. Ďalšia vec, ktorú som o Harrym počul bola, že je virtuózny hráč. Predstavoval som si, že by nemusel mať rád iba parádne multifonické kusy a preto som obmedzil využitie multifónie ešte než som napísal prvú notu. Vždy som mal rád tento spôsob komponovania pripomínajúci varenie (kde sa človek rozhoduje, aký druh zeleniny alebo mäsa ide použiť).

Dai Fujikura

RODERIK DE MAN (1941, Bandung/Indonézia) študoval hru na bicie nástroje a hudobnú teóriu u Heina Kleina na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu. V rovnakom čase študoval kompozíciu u Keesa van Baarena a pracoval v elektronickom štúdiu ako študent Dicka Raaymakersa. Od roku 1972 učí kompozíciu a teoretické predmety v tej istej inštitúcii. S obľubou píše najmä komornú hudbu, ktorá umožňuje priamu komunikáciu s interpretmi. Píše diela pre tradičné nástroje a kombinuje ich s elektronickými zvukmi, ktoré pridáva vo svojom domácom štúdiu. Napísal množstvo hudby pre najrôznejšie kombinácie nástrojov, vrátane gamelánového orchestra či bigbandu. Medzi jeho zákazky patrí napríklad aj DVD produkcia v spolupráci s výtvarníkmi alebo v súčasnosti objednávka od prestížneho Institute International de Musique Electro-Acoustique de Bourges na skladbu pre nástroje a elektroniku. Jeho skladby získali ocenenia predovšetkým na ISCM World Music Days (*Chordis canam*, 1991 a *Ivory Landscape*, 1993) a na festivale elektroakustickej tvorby v Bourges (2. miesto za skladbu *Chordis canam* v roku 1991, rovnaké umiestnenie za skladbu *Air to Air* o osem rokov neskôr).

Výber z diela: *Frenzy* pre čembalo (1985), *Momentum* pre basklarinet, čembalo a mg. pás (1991), *Three minutes for Harpsichord* (1991; rev. 1998), *Dhawa-Cendak* pre gamelánový súbor a mg. pás (1993), *Serendipity* pre gitaru, kontrabas, perkusie a tubu (1995), *On Sensations of Tone* pre miešaný zbor a mg. pás na texty H. von Helmhotza, Platóna, F. Bacona a P.B. Shelleyho (1995; rev. 1997), *Radioverhaal*, elektronická hudba (1996), *Lesser Slides of Sound* (1996) pre 2 štvrťtónové skladby, *Orkes Bercahaya* pre gamelánový súbor svetelnú projekciu ad libitum (1997), *Dirge* pre tubu, čembalo a mg. pás (1997), *Air to Air* pre súbor dychových nástrojov a elektroniku (1998), *Changin' Sue* pre bigband (1999), *Lirica* pre soprán, mg. pás a video (1999), *Magnetic Fields* pre orchester a kvadrofonický mg. pás (1999).

„Skladba *Écoute, écoute* bola skomponovaná na žiadosť Harryho Spaarnaya pri príležitosti projektu pod názvom *Who is afraid?*, ktorý organizovala Iris van der Goot. V tomto projekte sa popri prominentných známych dielach súčasnej hudby pre sólové nástroje premiérujú nové kompozície. Moja skladba je poctou promotérom súčasnej hudby, v tomto konkrétnom prípade najmä Harrymu Spaarnayovi. Tento skvelý hudobník už niekoľkokrát stal zdrojom inšpirácie pre mnohých skladateľov. Otvárací text

k skladbe opisujúci takmer rituálne konanie hudobníka, ktorý často predchádza samotnému hraniu rozpráva Harryho žena, Silvia Castillo. Keďže obaja manželia komunikovali spolu vo francúžštine počas svadobného obradu, s častým pužívaním výrazu „écoute, écoute", názov skladby sa dal predpovedať. Materiál použitý na vytvorenie partu pre mg. pás bol nasamplovaný zo zvukov basklarinetu. Skladba sa dostala do finále súťaže elektroakustickej hudby v Bourges.

Roderik de Man

JOJI YUASA (1929) najskôr študoval medicínu, ale po ukončených dvoch ročníkoch začal so štúdiom kompozície. V rokoch 1951-57 bol členom experimentálneho worskhopu Jikken Kobo pod vedením renomovaného Toru Takemitsu. V kompozícii je samoukom. Jeho diela dokazujú cit pre sonoristiku a intelektuálny prístup k tvarovaniu materiálu. Z čias na medicíne si odniesol záujem o hudobnú fyziológiu a ako jeden z prvých japonských skladateľov sa začal zaujímať o výdobytky *musique concréte*, ktoré sa pokúšal kombinovať s vizuálnou zložkou pri predvádzaní vlastných diel. Záujem o nové možnosti a využitie sonoristiky ho priviedol k práci s počítačmi. V súčasnosti pôsobí ako hostujúci profesor na Tokyo College of Music.

Masakata Kanazawa, krátené

Výber z diela: *So soku so nyu* (Interpenetration) pre 2 flauty (1963), *Projection* pre violončelo a klavír (1967), *Music for Space Projection* pre orchester a mg. pás (1970), *Chronoplastic* pre orchester (1972), *Not I, but the Wind* pre saxofón (1976), *Shin kiyari: Kanda sanka (New Kiyari: a Praise of Kanda)*, mužský zbor (1984), *Naishokkakuteki uchu II: Hen'yo (Cosmos Haptic II: Transfiguration)* pre klavír (1986), *Basho no jokei II (Scenes from Basho II)* pre orchester (1989), *Futurity*, počítačom riadené divadlo (1989), *Hommage a Sibelius* pre orchester (1991), *Shigen eno gansa II (Eye on Genesis II)* pre orchester (1992), *Concertino* pre klavír a orchester (1994), *Solitude in Memorial Toru Takemitsu* pre husle, violončelo a klavír (1997).

RODOLFO ARIZAGA (1930-1985) bol skladateľom a hudobným publicistom. Hudbu začal študovať na Národnom konzervatóriu v Buenos Aires, čoskoro nato začal so štúdiom práva na Národnej Univerzite a filozofie na Slobodnom inštitúte pre vyššie vzdelávanie. V roku 1954 sa usadil v Paríži, kde študoval kompozíciu u Messiaena, Boulangerovej a Martenota. Po návrate do Argentíny (1960) začal učiť kompozíciu na spomínaných univerzitách v Buenos Aires. Vo svojich dielach pracuje rovnako so seriálnou technikou, ako aj s modalitou či notáciou umožňujúcou tvorivý vklad interpretov do výslednej podoby skladby. Ako publicista v rokoch 1946-64 pôsobil v denníku *Clarin*, písal články a recenzie do mnohých ďalších argentínskych, ale aj zahraničných periodík. Je autorom dvoch monografií – *Manuel de Falla* (1961) a *Juan Jose Castro* (1963) a jeho *Encyclopedia de la musica Argentina* (1971) mapuje skladateľov 20. storočia v jeho rodnej krajine.

John M. Schechter

Výber z diela: *Divertimento* pre 2 hoboje, klarinet a fagot (1945), *Sonata* pre klavír (1946), *Cantatas humanas* pre alt a violu (1952, rev. 1961), *Serranilas del jaque*

pre klavír (1956), *Piezas epigramaticas* pre klavír (1961), *Piano concerto* (1963), *Musica para Cristobal Colon* pre orchester (1966), 2 sláčikové kvartetá (1968, 1969), *Hymnus* pre orchester (1970).

VLADIMÍR BOKES (1946) okrem hry na violončele študoval na Konzervatóriu v Bratislave aj kompozíciu v triede Juraja Pospíšila. V štúdiu kompozície pokračoval na Vysokej škole múzických umení v triede Dezidera Kardoša (absolvoval roku 1970 *1. symfóniou*). Najprv prednášal teoretické predmety na Konzervatóriu a VŠMU. Od roku 1983 je učiteľom kompozície na VŠMU, kde bol roku 1993 menovaný profesorom. V rokoch 1993-1998 bol predsedom festivalového výboru Medzinárodného festivalu súčasnej hudby Melos-Étos.
Bokes je skladateľ racionálneho založenia. Tvorivým a svojským spôsobom rozvíja vo svojej tvorbe odkaz 2. viedenskej školy. Kombinuje dôslednú organizáciu prvkov (princíp tzv. zlatého rezu) s aleatorikou a so snahou zmocniť sa témbrových kvalít Novej hudby, pričom konfrontuje serializmus a tonalitu zasadením radu do tonálnych súvislostí.

Dielo (výber): 5 symfónií (1970, 1978, 1982, 1986, 1988), 2 klavírne koncerty (1976, 1985), 4 klavírne sonáty (1963, 1973, 1979, 1985), *Sláčikové trio* (1963), *Sequenza per 9 stromenti* - hoboj, klarinet, fagot, lesný roh, trúbka, tuba, husle, viola, violončelo (1965), *La Folia*, ciaccona pre sólové husle (1967), 2 sláčikové kvartetá (1970, 1974), *Kadencia na pamiatku P. Picassa* pre flautu a gitaru (1973), *Dobrý deň Mr. Fibonacci*, cyklus klavírnych skladieb (1977), *Spôsob ticha*, cyklus piesní pre bas a 4 nástroje na básne J. Mihalkoviča (1977), *Línie* pre 12 spevákov (1978), *Hudba pre organ a dychy* (1986), *Coll'Age* pre klavír, 2 huslí, violu a violončelo (1989), *Prelúdiá a fúgy pre klavír* op. 53 (1989), *Päť etud pre klavír*, pre IŠU (1989), *Deväť variácií na tému Z. Fibicha* pre klavír op. 54 (1990), *Pater noster* pre trúbku a barytón (1990), *Missa Posoniensis* pre sóla, zbor, organ a orchester (1990), *Ave Maria* pre soprán a sláčikové kvarteto (1991), *Lied ohne Worte* pre mezzosoprán/trúbku in C, basklarinet a klavír (1992), *Haydn pri počítači*, predohra pre komorný orchester (1992), *Variácie na tému z Haydnovej Londýnskej symfónie* pre sólovú flautu op. 57 (1992), *Variácie* na tému Jána Cikkera *pre sólový klarinet* (1992), *1. symfónia* pre orchester – nová verzia (1969/1993), *Variácie* na tému Jána Egryho pre dychové okteto (1994), *Commedia del'arte*, ária pre tenor a klavír na text ÚV Zväzu slovenských skladateľov z roku 1981 (1995), *Cadenza No 3 per violino solo* (1995), *Capriccio pre flautu a klavír* (1996), *St. Martin*, hymnus pre miešaný zbor (1996), *Variácie na tému J. Haydna* pre orchester (1996), *Rondo pre hoboj a fagot* (1997), *Ostináto* pre kontrabas a klavír (1998), *Musique triste* pre husle, violu a violončelo (1996-98), *Musica stricta* pre flautu, klarinet, husle, violončelo a klavír (1999).

„Vždy som obdivoval tie obrovské skoky cez celý register nástroja v kantilénach W. A. Mozarta. Rozširujú priestor, dodávajú človeku odvahu, radosť zo zmeny kvality zvuku v rámci jednej frázy. Spomenul som si na ne, keď som dostal ponuku napísať skladbu pre Gretu Jaškovú, ktorá prišla do súboru Societa Rigata rovno z Južnej Afriky. Jej krstné meno, skrátený tvar mena Margaréta, automaticky pripomína Goetheho Fausta, povedal som si, veď prečo nie. Ale predsa ten Mozart: spev, jemnosť a pokoj, len občas vystriedaný náznakom veľkého napätia. Som vďačný, že taký inštrumentalista ako Harry Spaarnay sa podujal hrať v tejto árii basso continuo. Vladimír Bokes

MAURICIO KAGEL —> s. 75

TON BRUYNÉL (1934, Utrecht) študoval v rokoch 1952-56 kompozíciu na konzervatóriu v Utrechte (Wolfgang Wijdeveld) a v rovnakom čase bral súkromné hodiny u Keesa va Baarena. Od roku 1957 sa sústreďuje na elektronickú hudbu a založil si vlastné štúdio, kde produkuje vlastné skladby. Jeho dielo *Mobile* bolo ocenené prvou cenou festivale Gaudeamus Music Week v roku 1966. Ako väčšina jeho nasledujúcich kompozícii, obsahuje kombináciu synteticky a akusticky generovaných zvukov. Bruynel sa zaujíma aj o aplikovanie elektronickej hudby s ďalšími formami umenia. Spolupracuje preto s výtvarníkmi a tvorí hudbu k ich dielam. V roku 1997 skomponoval video-operu o histórii lietania na texty holandského básnika Berta Schierbeeka.

Výber z diela: *Relief* pre organ a 4 mg. pásy (1964), *Mobile* pre mg. pás (1965, rev. 1972), *Elegy* pre ženské hlasy a mg. pás (1972), *Looking Ears* pre basklarinet a mg. pás (1972), *Soft Song* pre hoboj a mg. pás (1974, verzia pre sláčikový orchester a mg. pás 1978), *Toccare* pre klavír/čembalo a mg. pás (1979), *From the Tripod* pre ženský zbor a mg. pás (1980), *Rain* pre 2 klavíry a mg. pás (1981), *Denk mal das Denkmal*, pre bas/barytón a mg.pás (1984), *Chatarra* pre čembalo a mg. pás (1991), *Le jardin* pre ženský hlas, flautu, čembalo a mg. pás (1993), *Brouillard* pre klavír a mg. pás (1994), *Imker* pre 4 flauty a mg. pás (1995), *Ball'alla luce* pre sláčikový orchester, perkusie a mg. pás (1997).

IRIS SZEGHY (1956, Prešov) študovala na Konzervatóriu v Košiciach kompozíciu a klavír (1971-1976), na VŠMU v Bratislave kompozíciu (1976-1981). Štúdium skladby ukončila internou ašpirantúrou na VŠMU (1986-1989, titul „artis doctor"). Skladateľka absolvovala viacero štipendijných pobytov doma i v zahraničí - štipendium Hudobného fondu (1984-1986), 16-mesačné štipendium Akademie Schloß Solitude v Stuttgarte (1992-1993), štipendium Soros Foundation a National Endowment for the Arts v New Yorku pre pobyt na University of California v San Diegu ako „visiting composer" (1994), štipendium STEIM štúdia v Amsterdame (1995), štipendium „composer in residence" v Hamburskej štátnej opere (1995) atď. Na základe štipendia Spolkovej krajiny Niedersachsen v Nemecku strávila desať mesiacov tohto roku na tvorivom pobyte v Künstlerhäuser Worpswede. Iris Szeghyová píše orchestrálne, komorné a zborové skladby. Jej diela odzneli na mnohých festivaloch a koncertoch v Európe, v Amerike i v Ázii, z toho na troch samostatných autorských koncertoch (1993 v Stuttgarte, 1994 v San Diegu, 1996 v Hamburgu, 1999 v Brémach). Jej skladby boli viacnásobne ocenené doma i v zahraničí.

„V tvorbe Iris Szeghy sú zastúpené dva hlavné motívy: tradícia európskej hudby posledných troch storočí a proti tejto tradícii namierené avantgardné smery posledných päťdesiatich rokov. Zákonite dochádza medzi týmito záujmami k pnutiu, ku stretu. Szeghy však tento vnútorný rozpor nepovyšuje na centrálny štýlotvorný prvok, jej spracovanie divergentného materiálu nevedie poslucháča k uvedomovaniu si „šokujúcich" rozporov, ale celá jej tvorba je podriadená základnému postoju - „nové" sa integruje do „starého", resp. naopak. Osobitný dôraz v tomto procese syntézy kladie na ozvláštnenie výpovede, o čo sa snaží raz priamou konfrontáciou ustálenej, „tradičnej" textúry s efe-

mérnou zvukovosťou súčasných techník tvorenia tónu (vrátane elektroakustickej hudby), inokedy ponorením sa do vopred zvolenej formy (napr. ciaccona) a hľadaním prieniku objektívnych a subjektívnych úrvkov v priestore vymedzenom touto formou. Dôležitým motivačným zdrojom sú pre Szeghy aj hodnoty pochádzajúce z výtvarného umenia, literatúry či archaického folklóru".

Peter Zagar

Dielo (výber): *Prosté a ťažké*, tri piesne pre mezzosoprán a klavír na básne M. Rúfusa (1978), *Tebe*, štyri ľúbostné piesne pre soprán, tenor, flautu, violončelo, gitaru a triangel na slová Piesne piesní (1983), *Jarná sonáta* pre organ (1984), *Poetické štúdie* pre husle, violončelo a klavír (1984), *Sláčikové kvarteto – Musica dolorosa* (1985), *Vivat leto!*, malá suita pre klarinet (1985), *Canto triste*, nokturno pre trombón (violončelo) a klavír (1986), *Suita do vrecka* pre gitaru (1986), *Žalm hladujúceho* pre miešaný zbor (1989), *Koncert pre violončelo a orchester* (1989), *Tri piesne zo Shakespeara* pre ženský/miešaný zbor (1990), *De profundis*, 4 canzoni per voce e 2 stromenti melodici secondo le poesie di Michelangelo Buonarotti (1990), *Afforismi per flauto, oboe e clarinetto basso* (1991), *Ciaccona per violino solo/viola sola* (1990), *Afforismi II per flauto, oboe e clarinetto basso* (1992), *Svätojánske mystérium* pre 2/4 hráčov na bicie (1992), *Ave Maria* pre spev, violu, violončelo a kontrabas/pre spev a sláčikový orchester (1992), *Psalm* pre sólový hlas na text P. Celana (1993), *Perpetuum mobile* pre klavír (1993), *In Between* pre hoboj a mg.pás (1993), *Oratio et gratias actio pro sanitate matris meae* pre 4 mužské hlasy (1994), *Story* pre hlas a mg pás (1995), *Variácie na nemeckú ľudovú pieseň* pre hornové trio (1995), *Musica folclorica* pre klarinet, bicie nástroje a klavír (1996), *Deň na Manhattane* pre gitarové kvarteto (1996), *Cestou domov* pre veľký symfonický orchester (1997), *Story*, EA (1995), *Un petit sentiment de Pojogne* pre komorný súbor (1998), *Modlitba* pre miešaný zbor (1998), *Psalm 130* pre miešaný zbor a organ (1999), *Tableaux d'un parc* pre flautu, hoboj, klarinet, lesný roh, bicie, klavír, husle, violu, violončelo a kontrabas (1999), *Bolero-Blues* pre klavír (2000).

Preludio e danza je tanečná miniatúra z r. 1992, ktorá môže byť hraná na basklarinete alebo na basetovom rohu.
Prelúdium je „vzdušným" prelúdiom, pretože ticho má v ňom formotvornú funkciu – rýchle chromatické tónové sledy a najhlbší tón nástroja sú sústavne prerušované pauzami. Tanec je modálny, je plynulou gradáciou vystavanou na rytmickom burdóne najhlbšieho tónu nástroja. Skladba nezaprie istú džezovú inšpiráciu.
V repertoári Harryho Sparnaaya je už 6 rokov; za ten čas ju mnohokrát uviedol na svojich vystúpeniach v rôznych kontinentoch sveta.

Iris Szeghy

PETER VAN ONNA sa narodil v roku 1966 v Hengelo (Holandsko). Kompozíciu vyštudoval na Kráľovskom konzervatóriu v Haagu u Thea Leovendie.

Silvia Sparnaay Castillo sa narodila v Buenos Aires. Študovala klavír, hoboj a organ na konzervatóriu Manuela Fallu. V štúdiách pokračovala na niekoľkých majstrovských kurzoch po boku zahraničných špecialistov v Argentíne a neskôr v Paríži. Ako sólistka účinkovala v orchestri LRA Radio Nacional a symfonickom orchestri Rosario (pod vedením Juana Carlosa Zorziho). Trikrát získala štipendium Univerzity San Juan a v roku 1987 bola sólistkou na záverečnom koncerte prvého hudobného Summerfestivalu v Buenos Aires. V roku 1997 prišla do Holandska a stala sa ženou Harryho Spaarnaya, s ktorým vytvorila duo. Pravidelne koncertuje v európskych krajinách a v rodnej Argentíne.

Harry Spaarnay študoval hru na klarinet na Konzervatóriu v Amsterdame u Ru Otla. Po absolvovaní sa špecializoval na basový klarinet a ako hráč na tento nástroj získal vôbec prvú cenu na prestížnej medzinárodnej súťaži Gaudeamus.V súčasnosti sa radí medzi najlepších svetových inštrumentalistov. Ako sólista účinkoval na množstve kľúčových festivalov súčasnej hudby od Varšavy až po New York. Spolupracoval s poprednými súbormi a telesami ako ASKO ensemble, BBC Symphony orchestra, Concertgebouw Orchestra, Ensemble Intercomporain, Berlin Radio Orchestra, Schoenberg ensemble a renomovanými dirigentami ako Luciano Berio, Peter Eötvös, Reinbert de Leeuw, Diego Masson, Mark Summerbell, Lucas Vis and Hans Vonk. Viac než 500 kompozícií napísali skladatelia výlučne pre neho – v zozname sú také mená ako Luciano Berio, Morton Feldman, Andrew Ford, Jonathan Harvey, Maki Ishii, Helmut Lachenmann, Ton de Leeuw, Roderik de Man, Michael Smetanin, Maurice Weddington, Iannis Xenakis a mnohí ďalší. Premiéroval diela Stockhausena, Paula-Heinza Dittricha Thea Loevendie, Luigiho Nona a Klaasa de Vriesa. Harry Spaarnay založil niekoľko vlastných komorných súborov (Fusion moderne, Bass clarinet collective, Het trio, Double Action) a svojou ženou Silviou Spaarnay-Castillo interpretuje diela napísané špeciálne pre nich. Celkovo má na konte viac než 40 albumov a množstvo spolupráci s rozhlasom a televíziou. Je členom holandskej sekcie ISCM a niekoľkokrát bol členom poroty na medzinárodnej súťaži Gaudeamus.
Harry Sparnaay hrá na nový model Prestige Bass Clarinet od Buffeta Crampona.

Greta Jašková sa narodila v Južnej Afrike, kde začala so štúdiom hry na klarinet. V roku 1987 získala dve štipendiá na postgraduálne štúdiá v Holandsku. Pôsobila ako sólistka v rôznych orchestroch a komorných súboroch vystupujúcich hlavne v krajinách západnej Európy. V švajčiarskom Sione navštevovala majstrovské kurzy. Potom dostala ponuku robiť asistentúru u Prof. W. Boeykensa v Rotterdame, kde začala aj učiť a koncert až do roku 1991. Po návrate do Južnej Afriky sa stala sólistkou Transvaal Philharmonic Orchestra v Pretorii a neskôr National Symphony Orchestra v Johannesburgu. V roku 1996 sa presťahovala so svojím manželom na Slovensko, kde sa stala členkou orchestra opery Slovenského národného divadla. Začala spolupracovať s komorným súborom Societa Rigata a stala sa *ad hoc* hráčkou českého národného symfonického orchestra. V minulom roku bola sólistkou štátneho komorného orchestra v Žiline.

ŠTVRTOK 15. NOVEMBER

Moyzesova sieň
19.30

13

ENSEMBLE SURPLUS
Martina Roth flauta
Nicola Miorada klarinety
Pascal Pons bicie nástroje
Stefan Häussler husle
Bodo Friedrich viola
Beverley Ellis violončelo
Sven Kestel kontrabas
James Avery klavír (umelecký vedúci)

GERALD ECKERT
Gefaltetes Moment (1998)
pre flautu, klarinet, bicie, husle a violončelo

MORTON FELDMAN
The Viola in my Life 1 (1970)
pre violu, flautu, bicie, klavír, husle a violončelo

NICOLAUS A. HUBER
Ohne Hölderlin (1992)
pre klavír a kontrabas

PRESTÁVKA

OLE LÜTZOW-HOLM
Contour (1984)
pre pikolu a kontrabas

IRIS SZEGHY
Musica folclorica (Hommage à Bartók)
pre klarinet, bicie a klavír
1. Preludio
2. Poetico
3. Interludio I
4. Baladico
5. Interludio II
6. Ritmico
7. Postludio

MIROSLAV BÁZLIK
Septetto resonancen on B-A-C-H + poesie J. E. Vincze (2001)
pre flautu, klarinety, bicie, klavír, husle, violončelo a kontrabas
I. Resonanz
II. So leise
III. Iraklion
IV. – weiter, aber wohin?
premiéra

GERALD ECKERT (1960, Norimberg) v rokoch 1985-1990 študoval violončelo, klavír a dirigovanie na Konzervatóriu v Norinbergu, v rokoch 1987-1992 matematiku na Univerzite v Nürnbergu a v rokoch 1989-1992 kompozíciu (W. Jentzsch). Potom sa presídlil do Essenu, kde okrem kompozície (A. Huberund) študoval elektroakustickú hudbu (D. Reith). V rokoch 1996-97 pracoval na Stanfordskej Univerzite v USA, v tamojšom CCRMA – Centre pre počítačový výskum v hudbe a akustike). V roku 1998 pôsobil ako pedagóg na medzinárodných kurzoch v Darmstadte a na workshope v rámci medzinárodného festivalu v japonskom Akiyoshidai. Za svoju tvorbu získal rôzne ocenenia ako napríklad Gubenkian Prize (Portugalsko), NDR-Musik Preise či nomináciu na ICMC (Hong-Kong). Eckert je aktívny aj v oblasti súčasného výtvarného umenia – sám kreslí a od roku 1994 pripravil rôzne výstavy a inštalácie.

Gefaltetes Moment (*Zvinutý moment*)
Momenty, ktoré sú zachytené v štruktúrach zvinovania:
- Napätie medzi symetrickým usporiadaním makroformálnych štruktúr a asymetrických časových momentov, ktoré z nich vyplývajú. Tieto miktoštruktúry tvoria reflexívne časové štruktúry, a až toto uspôsobenie umožňuje vnímanie, „počutie" makroštruktúry. V tejto hre vzájomných vplyvov sa zvukové centrá prezentujú bez fixných bodov a odrážajú také cesty, ktoré nie sú prístupné uchopeniu.
- Hudobné štruktúry, ktoré nikdy nie sú priamočiare, sa objavujú v rôznych obmenách v rôznych časových bodoch. Tieto časové body – momenty – sú vnímateľné manifestácie nadradených štruktúr, ktoré pôsobia v pozadí a nie sú vnímateľné.

Časová línia
- Reálne: Bod v priestore.
- Relácie medzi jeho rôzličnými polohami v čase.
- Žiaden pohyb v čase nie je súvislý.
(F. Nietzsche: *Fragmenty z pozostalosti*)

Zvinovanie ako štrukturálne momenty, ležiace vedľa seba, každý sám pre seba, a predsa pôsobiace rôznymi smermi
- Skladanie ako prekrývanie – vymazávanie, vyvolávajúce zhusťovanie.
- Momenty – časové štruktúry – ktoré sa (s posunom perspektívy) vzťahujú na virtuálne fixné body.
- Tvary sa menia v závislosti od miesta a časového prostredia.

MORTON FELDMAN (1926-1987) študoval kompozíciu u Rieggera a S. Wolpeho, ale najväčší vplyv na formovanie jeho kompozičných postojov malo stretnutie s Johnom Cageom v roku 1950. V nasledujúcich rokoch začal úzko spolupracovať s ním a s E. Brownom, Ch. Wolffom, D. Tudorom a maliarmi abstraktného expresionizmu v New Yorku. Ovplyvnený viac dielami vizuálnych umelcov než ktorýmkoľvek muzikantom (s výnimkou Weberna a Varésa) začal komponovať skladby bezprostredne rozpoznateľné vďaka extrémnemu pointilistickému poňatiu partitúry a utlmenému dynamickému rozsahu. Zároveň vynašiel nové prostriedky notácie, umožňujúce istú slobodu v interpretácii. Feldman sa zaujímal o rôzne hustoty a kombinácie farieb, obykle hraných veľmi ticho. V roku 1953 zavrhol grafickú notáciu cítiac, že vyčerpal jej možnosti a okolo roku sa definitívne vrátil ku konvenčnej forme (keďže našiel prostriedky vytvo-

renia fixovaných diel zachovávajúc rôznorodé kvality svojho zvukového sveta). Jeho skladby z posledného tvorivého obdobia sa stále predlžujú a tým akoby zdôvodňujú jeho úsilie z predošlých období, úsilie o neprestajné smerovanie k tichu, ku zduchovnelému zvuku, k nekonečnosti.

Výber z diela: *Illusions* pre klavír (1948), *Piece for violin and piano* (1950), *Four songs to E. E. Cummings* pre soprán, klavír, violončelo (1951), *Extensions 5* pre 2 violončelá (1953), *Eleven instruments* pre komorný súbor (1953), *Three pieces for string quartet* (1956), *Two instruments* pre lesný roh a violončelo (1958), *Atlantis* pre komorný súbor (1959), *Out of „Last Pieces"* pre orchester (1961), *Christian Wolff in Cambridge* pre zbor a cappella (1963), *The Possibility of a New York* pre elektrickú gitaru (1966), *Madame Press Died Last Week at Ninety* pre komorný orchester (1970), *The Viola in my Life I, II, III, IV* (1970, 1970, 1970, 1971), *Voices and Cello* pre 2 ženské hlasy a violončelo (1973), *Piano and Orchestra* (1975), *Neither*, opera v jednom dejstve pre soprán a orchester (1977), *Principal Sound* pre organ (1980), *For John Cage* pre husle a klavír (1982), *Crippled Symmetry* pre flautu, klavír a perkusie (1983), *For Bunita Marcus* pre klavír (1985), *For Stefan Wolpe* pre zbor a 2 vibrafóny (1986), *Samuel Beckett, Words and Music* pre 2 flauty, vibrafón, klavír, husle, violu a violončelo (1987).

Jedna zo série štyroch skladieb pod názvom *The Viola in My Life*, bola skomponovaná pre violistku Karen Philips, ktorá sa objavila vo vtedajšom Feldmanovom živote. Dielo je neobyčajné v autorovej tvorbe tým, že bolo fakticky jeho rezignáciou na pokusy definovať „rovný povrch" vo vlastnej hudbe. Veľmi jemná dynamika predpísaná autorom slúži na vytvorenie akéhosi maliarskeho plátna, na ktorom sú hudobné farby úspešne rozmazané tak, aby zmiatli poslucháča (akoby šlo o maľovanie umývateľnými vodnými farbami). Je počuť violu, ktorá robí nepatrné crescendá mimo rovnej textúry – formuje sólovú líniu. Hrá najneobyčajnejšie melódie, aké kedy Feldman napísal. Tieto melodické fragmenty sa objavujú vo všetkých štyroch častiach „koncertu", naznačujúc príslušnosť k celému radu diel, ktoré môžu dané na zváženie a byť plne pochopené poslucháčom.

James Avery

NICOLAUS A. HUBER (1939, Passau) študoval kompozíciu u F. X. Lehnera na mníchovskej Musikhochschule v rokoch 1958-62. Potom bral hodiny u Bialasa (1964-67) a pracoval v mníchovskom elektronickom štúdiu a navštevoval Stockhausenove kurzy v Darmstadte. Vďaka grantu Deutsche Akademische Austauschdienst sa v roku 1969 dostal na štúdiá k Luigimu Nonovi do Benátok. V tom istom roku začal vyučovať teóriu na Folkwanghoschschule v Essene, kde bol v roku 1974 menovaný za profesora. Huber patrí medzi jednu z vedúcich osobností post-stockhausenovskej generácie nemeckých skladateľov. V jeho raných dielach nachádzame rozvíjanie princípov serializmu v kombinácii s využívaním elektroniky. Neskôr začal skúmať hovorený jazyk (napísal vedeckú prácu *Versuch über Sprache* – 1969) a vďaka didaktickým zámerom začal písať eseje o lingvistike a o spoločnosti.

Výber z diela: *Informationen über Töne e-f* pre sláčikové kvarteto (1955-56), *Parusie* pre orchester a mg. pás (1967), *Traummechanik* pre perkusie a klavír (1967), *Epigenesis III* pre 14 sláčikov a perkusie (1968), *Versuch über Sprache* pre

16 sólových hlasov, nástroje a mg. pás (1969), *Versuch zu Versuch über Sprache* pre nástroje a mg. pás (1969), *Harakiri* pre rozprávačku, orchester a mg. pás (1971), *Anerkungen und Aufhebung* (Lukács), 4 filmy, zvukové zdroje (1971), *Aion* pre mg. pás a parfémy (1968-72).

OLE LÜTZOW-HOLM (1954, Kodaň) vyrastal v Nórsku a od osemdesiatych rokov žije vo Švédsku. Študoval kompozíciu a klavír na Academy of Music v Štokholme, v štúdiách pokračoval vo Freiburgu u Klausa Hubera a Briana Ferneyhougha (1978-1982). Vo svojich dielach rozvíja techniky viazané na štrukturalistickú metódu s hojnosťou farby, rozpoznateľné vďaka expresívnej lyrike, ktorá mu čoskoro vyniesla širší ohlas.
Jeho diela získali mnohé ocenenia, napríklad cenu Karla Szcuku (1981) či Promotion Prize mesta Stuttgart. Lützow-Holm učí kompozíciu na School of Music and Musicology v Göteborgu a v roku 1994 bol umeleckým riaditeľom ISCM World Music Days v Štokholme.

Dielo tvorí trinásť neurčito symetrických častí, ktoré formou pripomínajú rondo a chaconnu. Proti tejto repititívnej štruktúre sa v procese (pri ktorom vzniká akoby kópia samotného diela) rozvíja hudba. V druhej fáze tvorby počas postupnej kondenzácie a akcelerácie vzniká negatívny dojem. Tóny plné rozrušenia tak harmonizujú s pokojným tichom. V tomto tichu sa kontúry, až groteskne vytvárané oboma nástrojmi, stierajú a postupne miznú do stratena. Vzor opakovania pripomína sériu pokusov o vytvorenie kontaktu a postupné vyrovnanie oboch častí, ktoré by hudbu oslobodilo od opakovania. V skutočnosti sú však absorbované prázdnom, ktoré prechádza všetkým a ktoré tu po zvyšok času ostáva. Na konci partitúry sa objavuje anonymná citácia, text na túto tému: „stále uprene hľadím - a akým prázdnym okom!" Podľa všetkého je to spýtavý pohľad. Kontúry zmizli, no či sa obe časti zmierili sa nikdy nedozvieme.

IRIS SZEGHY —> s. 90

„Bezprostredným podnetom k napísaniu skladby bola žiadosť dnes už neexistujúceho súboru „Trio pre súčasnú hudbu" zo Sofie. Skladbu som napísala v r. 1996, súbor ju premiéroval na festivale „Musica nova" v Sofii v r. 1998. Proveniencia súboru sa stala i inšpiračným momentom skladby – dielo je výrazne ovplyvnené balkánskym, no i slovanským a maďarským folklórom. Príťažlivosť a šarm folklóru tohoto regiónu Európy učarila nielen mne, ale aj môjmu slávnejšiemu predchodcovi Bélovi Bartókovi - touto skladbou mu vzdávam svoj hold. Folklórny element je čitateľný nielen z názvu skladby, ale aj z názvov jej častí – poetický, baladický a rytmicko-tanečný element sú podstatné atribúty ľudovej hudby. Folklórna melodika a rytmika sú občas v skladbe zjavné, občas skryté, občas aj neprítomné, ale istý druh „folklórneho espressiva" je temer stále počuteľný. Ensemble SurPlus uviedol skladbu v rámci môjho autorského koncertu v Radio Bremen v novembri 1999. Skladba dnes odznie vo svojej slovenskej premiére".

(Iris Szeghy)

MIRO BÁZLIK (1931, Partizánska Ľupča) študoval na bratislavskom Konzervatóriu hru na klavíri (Anna Kafendová), ktorej sa spolu s kompozíciou venoval aj počas štúdia

matematiky na Prírodovedeckej fakulte Karlovej univerzity v Prahe (1951-1956). V Bratislave študoval kompozíciu v triede Jána Cikkera (absolvoval roku 1962) na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Zároveň prednášal matematiku na Slovenskej vysokej škole technickej. Od roku 1963 je umelcom v slobodnom povolaní, v rokoch 1990-1993 pôsobil aj ako externý pedagóg na VŠMU. Miro Bázlik získal rad ocenení doma i v zahraničí: za cyklus *Spektrá* (Boswil), *Canticum 43* (Ženeva), za oratórium *Dvanásť* (Cena J. L. Bellu), za *Pastiersku baladu* a *Bačovskú elégiu* (Prix folklorique de Radio Bratislava).
Bázlika-skladateľa determinovalo viacero skutočností: jeho pianistické schopnosti, o ktorých svedčí napríklad realizácia kompletnej nahrávky Bachovho *Dobre temperovaného klavíra* v Čs. rozhlase v Bratislave (1968-71), ako aj matematické vzdelanie, ktoré využíva pri organizácii hudobného materiálu. Popri zameraní na odkaz Druhej viedenskej školy v jeho hudbe nájdeme alúzie na barokové formy, bachovské témy, ktoré cituje alebo varíruje. Zmysel pre kompaktnú architektúru diela preukázal najmä vo svojich veľkoplošných dielach hudobnodramatických, orchestrálnych a vokálno-inštrumentálnych.

Dielo (výber): *Baroková suita pre malý orchester* (1959), *Päť piesní na čínsku poéziu* pre flautu, alt, klavír a violončelo (1960), *Koncertantná hudba* pre husle a orchester (1961), *Peter a Lucia* opera (1962-66), *Dvanásť*, oratórium pre recitátora, miešaný zbor a veľký orchester (1967), *Canticum 43* pre soprán, zbor a orchester (1971), *Spektrá*, cyklus 6 EA kompozícií (1970-72), *Sláčikové kvarteto* (1973), *Päť malých elégií* pre sláčikový orchester (1975), *Simple Symphony Electronic,* EA skladba (1975), *Dychové kvinteto I* (1977), *Dychové kvinteto II* (1978), *Ergodická kompozícia,* EA skladba (1980), *24 prelúdií pre klavír* (1981-83), *Epoché* pre violončelo, orchester a mg pás (verzie pre violončelo a orchester/pre violončelo a mg pás) (1983), *Balada* pre violu a orchester (1984), *Canticum Jeremiae*, komorné oratórium pre soprán, basbarytón, husle, miešaný zbor a sláčikový orchester (1987), *Partita (Variácie na tému J. S. Bacha)* pre orchester (1988), *De profundis* pre mezzosoprán a veľký orchester (1990), *Štefan Krčméry — 2 piesne* (1990), *Apparition d'aprčs Stéphane Mallarmé (pour „Collage")* pre soprán a komorný súbor (1994), *Pro cantorum*, organové prelúdiá (1995), *Tri fantázie pre organ* (1997), *Liturgické nápevy Evanjelikej cirkvi na Slovensku* pre hlas a organ (1998), *Introitus* pre veľký orchester (1999).

Skladba vznikla na prelome rokov 2000-2001, na základe viacerých podnetov: za prvé som už dávnejšie sľúbil priateľovi J. E. Vinczemu, že ku jeho trom básňam (druhej až štvrtej) urobím hudbu. Začiatkom roku 2000 som dostal ponuku napísať skladbu pre súbor SurPlus a festival Melos-Étos. Nakoniec, keď som úplne náhodou nalistoval v zbierke básní Ivana Vincze aj báseň prvú a uvedomil, že dve výročia – 250. rokov od Bachovho úmrtia a 70. výročie narodenia môjho priateľa sa stretajú v jednom roku 2000, idea napísať septet bola na svete.
Základná idea Bachovej hudby – harmonicky kontrolovaná melódia a zároveň melodicky kontrolovaná harmónia mi vždy slúžili ako maják v rozbúrenom mori hudobnej moderny. Skladba využíva túto ideu maximálne. Ivanovi Vincze som zase vďačný za mne blízke poeticko-lyrické videnie nášho rozbúreného, a žiaľ čiastočne už aj rozbúraného sveta.

Miro Bázlik

Hudobník a spisovateľ **Ivan Eugen Vincze** sa narodil roku 1930 v Bratislave. Tam študoval na Konzervatóriu a Vysokej škole múzických umení a zároveň sa sám vzdelával vo filozofii a poetike. Ako hudobník z povolania a básnik pôsobil niekoľko rokov v Rakúsku, Nemecku a vo Švédsku. Dnes žije v Kodani.
Slovo, tak často zneužívané, sa rozbilo. Vincze ho obnovuje, využívajúc drahocenný a sčasti neviditeľný materiál. V jazyku jeho lyriky je slovo otvorené a rozšírené. Slovo sa tu neizoluje. Usmieva sa, hľadá a nachádza prepojenie. Štyri slová zažiaria a odvažujú sa vystúpiť na „Wertwortleiter", na rebrík hodnôt a slov. Čitateľ otvára knihu. Ako prvý má možnosť rozpoznať v nej hodnotové slová: poznanie, vlasť, tolerancia, krása.

SURPLUS – súbor pre novú hudbu bol založený vo Freiburgu v roku 1992. Jeho hlavným cieľom je interpretovať novú alebo neznáme diela, s prihliadnutím na ich technické a intelektuálne nároky. Už rok po svojom vzniku bol pozvaný na prázdninové kurzy v Darmstadte. Súbor pracuje nielen v rámci tradičných koncertov, ale tiež s akustickou a priestorovou experimentáciou, improvizáciou a inštrumentálnym divadlom. Jeho členovia hrajú spolu v najrôznejších kombináciách, od duetov až po veľký komorný súbor. Úzka spolupráca Ensemble SurPlus s Akademie Schloss Solitude Stuttgart (od roku 1994) vyústila do vydania série CD nahrávok s dielami dvadsiatich skladateľov, ktorí majú v tejto inštitúcii štipendium.

PIATOK
16. NOVEMBER

Slovenský rozhlas
- Štúdio 1
19.30

14

SYMFONICKÝ ORCHESTER
SLOVENSKÉHO ROZHLASU
Roman Rewakowicz dirigent
Eleonóra Škutová klavír
Zygmund Krauze klavír
Jolana Fogašová mezzosoprán

ZYGMUNT KRAUZE
Koncert pre klavír a orchester č. 1
(1976)

JURAJ BENEŠ
Koncert pre klavír a orchester (2001)
premiéra

PRESTÁVKA

FRANK MARTIN
Die Weise von Liebe und Tod (1942)

MELOS-ÉTOS 2001

ZYGMUNT KRAUZE (1938, Varšava) študoval klavír u Marie Wilkomirskej a kompozíciu u Kazimierza Sikorského na Hudobnej akadémie vo Varšave. V rokoch 1966-67 pokračoval vďaka štipendiu francúzskej vlády v štúdiu kompozície v Paríži (N. Boulangerová). V roku 1957 získal prvú cenu na celopoľskej klavírnej súťaži v interpretácii súčasnej hudby v Lodži a v roku 1966 zvíťazil na klavírnej súťaži nadácie Gaudeamus v Utrechte. Od roku 1963 je Krauze aktívny ako interpret súčasnej klavírnej hudby (vrátane predvádzania vlastných diel) po celej Európe, ale aj v USA. V roku 1967 založil súbor Music Workshop, špecializovaný na predvádzanie najnovšej hudby. Viac než 100 skladateľov napísalo skladby špeciálne pre tento súbor. V rokoch 1974-75 Krauze pobýval v Paríži na základe štipendia DAAD a v roku 1982 bol pozvaný Pierrom Boulezom do slávneho IRCAMu ako umelecký poradca. V roku 1980 bol predsedom poľskej sekcie Medzinárodnej spoločnosti pre súčasnú hudbu (ISCM), v rokoch 1987-90 predsedom celej ISCM. V rokoch 1971-81 bol členom programovej komisie festivalu Varšavská Jeseň.

Krauze spolupracoval s poľskou televíziou a francúzskym rozhlasom na sérii programov propagujúcich novú hudbu. Je aktívny aj ako pedagóg – vedie semináre a majstrovské kurzy po celej Európe, USA, ale aj v Japonsku a Izraeli. Za svoje zásluhy na poli súčasnej hudby dostal niekoľko významných cien, napríklad vysoko cenený titul Chevalier dans l' ordre des Arts et des Lettres, udeľovaný francúzskou vládou osobnostiam v oblasti umenia. Krauze je známy predovšetkým ako tvorca „muzyky unistycznej", teórie založenej na koncepte umenia „jednoty", ktorý rozpracovali v 20. rokoch minulého storočia Poliaci Wladyslaw Strzeminski a Krystyna Kobro. Odvrhnúc formu v tradičnom zmysle, skladateľ zbavil svoju hudbu dramatického rozvíjania, tenzií, vrcholov, kontrastov a typických emócií. Podľa Krauzeho, v tejto statickej hudbe všetko „čo poslucháč objaví v prvých sekundách pretrvá až do konca bez akéhokoľvek prekvapenia". Poslucháč je povzbudzovaný k všímaniu si schopnosti zmeny a pohybu takmer nemeniteľného hudobného materiálu, aby rozlíšil jemné zvukové nuansy. Skladateľ tento koncept uplatnil v dielach zo 60. rokov ako napríklad *Polichromia* či *Five Unistic Piano Pieces*. Vo svojich ďalších experimentoch ho rozšíril o kvality priestoru – do sály umiestnil reproduktory, simultánne znejúce s hudobníkmi na pódiu (*Spatial composition No. 1 and No. 2*). Krauze sa pokúšal pracovať aj s juxtapozíciou rafinovaných citátov – z ranej či ľudovej hudby alebo z repertoára hudby pre deti. Kritici vysoko hodnotia aj jeho zmysel pre sonoristické kvality zvuku.

Výber z diela: *Monodia i fuga* pre klavír (1959), *Prime numbers* pre 2 huslí (1961), *5 kompozycji unisticznych* pre klavír (1963), *Polichromia* pre klavír, husle a klarinet(1965), *Esquisse* pre klavír (1967), *II kwartet smyczkowy* (1970), *Pieces for orchestra No. 1, No. 2* (1969, 1970), *Gloves music* pre klavír (1972), *Stones music* pre klavír (1972), *Folk music* pre orchester (1972), *Automatophone* pre 3 alebo viac gitár, 3 alebo viac music boxov (1974), *Sounscape* pre mg. pás a 4 sólistov (1974), *Koncert fortepianowy (Piano concerto)* (1976), *Music box waltz* pre klavír (1977), *Ballada* pre klavír (1978), *Violin concerto* (1980), *Gwiazda*, komorná opera (1981, 1994 verzia pre orchester), *Commencement* pre čembalo (1982), *Tableau vivant* pre komorný orchester (1982), *Arabesque* pre klavír a komorný orchester (1983), *Fete galante et pastorale* pre 13 inštrumentálnych skupín a 13 mg. pásov (1984), *Dvojkoncert pre husle, klavír a orchestr* (1985), *Je prefer qu il chante* pre sólový fagot (1984), *Symphonie parisienne* pre komorný orchester (1986), *From Keyboard to Score* pre klavír (1987), *Polyeucte*, hudba k dráme P. Corneillea

(1987), *Postcards from* mountain pre soprán, flautu, hoboj, klarinet, vibrafón, husle, violu, violončelo a kontrabas (1988), *Operette*, hudba k hre W. Gabrowicza (1989), *Le chanson du mal-aime* pre klavír (1990), *Macbett*, hudba k dráme E. Ionesca (1992), La *terra* pre klavír a orchester (1995), *Rapsody* pre sláčikový orchester (1995), *Refrain* pre klavír sólo (1995), *Trois chansons* na texty C. Lefebvrea (1997),

Prvý klavírny koncert som skomponoval v rokoch 1974-76. Vznikol na objednávku Südwestfunk v Baden-Badene a premiérovo bol uvedený na festivale v Donaugeschingen v prevedení Südwestfunk Symphony Orchestra pod vedením Ernesta Boura (sólový part hral sám skladateľ). Koncert je jednočasťový, trvá približne 20 minút. V orchestri absentujú bicie nástroje, aj väčšina drevených a plechových nástrojov, ale inštrumentárium dopĺňajú dva akordeóny, dve elektrické gitary a tri saxofóny. Sólový part dominuje skladbe – všetok nový hudobný materiál uvádza klavír. Od začiatku až dokonca skladby sa klavírny part (bez akýchkoľvek páuz) neustále rozširuje: v dôsledku toho orchester slúži iba v úlohe sprievodu alebo koordinácie celku. Sólový part je pomerne náročný, ale poskytuje množstvo čírej hudobnej satisfakcie. Klavírny prvok je vždy podriadený dôležitosti hudobného diania. Často využíva repetíciu jedného alebo viacerých zvukov. Notácia klavíra pripomína skladby písané pre maďarský cimbal. V tomto koncerte som rezignoval na princíp jednoty formy, ktorým som sa zaoberal vo svojich raných skladbách. Namiesto toho som použil formu, ktorá je nekontrastná a nekonfliktná, ale poskladaná zo série rôznych prvkov. Tieto prvky-segmenty sú aranžované v sériách, ktoré sa dajú, s veľkým zjednodušením, popísať ako A+B+A1+C+A2+D. Vyhol som sa aj použitiu folklórnych prvkov, s cieľom vyhnúť sa forme citátu či nejakému inému menej explicitnému tvaru.

Zygmunt Krauze

JURAJ BENEŠ (1940, Trnava) študoval hru na klavíri u Romana Rychlu na Konzervatóriu v Bratislave a kompozíciu u Jána Cikkera na Vysokej škole múzických umení v Bratislave. Po absolutóriu pôsobil desať rokov ako korepetítor v opere SND, neskôr prednášal na Katedre hudobnej výchovy Pedagogickej fakulty UK v Trnave a od roku 1984 prednáša hudobnú teóriu na Katedre hudobnej teórie Hudobnej fakulty VŠMU v Bratislave. V rokoch 1988-1991 bol dramaturgom Opery SND. Od roku 1989 je docentom na VŠMU, roku 1997 získal titul profesora na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne. V rokoch 1994-1998 bol predsedom Slovenskej sekcie ISCM. Benešove diela uviedli na viacerých zahraničných koncertných a divadelných pódiách (Grécko, Veľká Británia, Poľsko).

Juraj Beneš si už od svojich kompozičných začiatkov budoval osobitý jazyk, ktorý pôsobí dojmom bezstarostnosti, „znevažovania vážneho", ktorý narúša konvencie osobitým spôsobom dramatického stvárnenia, narábania s ľudským hlasom, používaním netypických nástrojových zostáv. Literárny text, trvalý zdroj inšpirácie pre Juraja Beneša, sa v jeho javiskových dielach stáva celkom novou entitou, v ktorej mimo celostného významu pôsobí význam - ale i zvuk - izolovaných slov pôvodného Benešom rozdrobeného textu. V inštrumentálnych skladbách z posledného obdobia Beneš nahradil nadmernú expresívnosť dôrazom na architektonickú výstavbu kompozície a na rytmické a harmonické vzťahy. Okrem troch opier a *Requiem* je Beneš autorom desiatok skladieb pre orchester, pre komorné súbory, zborových, komorných vokálno-inštumentálnych i pre

sólové nástroje. Venuje sa aj tvorbe pre deti. Skladby Juraja Beneša získali mnohé významné ocenenia doma (Cena J. L. Bellu, Cena ministra kultúry SR) i v zahraničí (v Arezze, na World Music Days Atény).

Dielo (výber): *Cisárove nové šaty*, opera H. Ch. Andersena (1966), 6 klavírnych sonát (1971, 1976, 1977, 1978, 1985, 1995), *Allegro* pre orchester (1974), *Préférence* pre 9 nástrojov (1974), *Skamenený*, opera na texty Janka Kráľa (1974), *Musique pour Grock No. 1, 2, 3* (1975), *Waltz for Colonel Brumble* pre 11 hráčov (1975), *Zlomky Janka Kráľa* pre hlboký mužský hlas (1976), *Intermezzo* No. 1 (pre 6 fláut - 1976, No. 2 (pre 12 violončiel - 1979), No 3 (pre 2 klavíry - 1987), *Manželská hudba* pre 2 klavíry (1976), *Quartetto d'archi* (*Events* - 1977, *No. 2* - 1984, *No. 3* - 1989), *Mémoire* pre orchester (1977), *Hudba pre trúbku, bicie a sláčikové nástroje* (1978), *Lunovis*, canzone chorale per coro di fanciulli (1978), *Lamento per violino solo* (1979), *Hostina*, opera na texty P. O. Hviezdoslava (1980), *Suita č. 1* pre klavír (1980), *Suita č. 2 - Old Boys Anthology* pre klavír (1981), *In memoriam Pavel Raška per 12 archi* (1981), *Sonata per un clarinetto solo* (1981), *Temptation of St. A for King's Singers* pre 6 mužských hlasov (1981), *Hudba pre orchester* (1982), *Prelúdium* pre orchester (1983), *Il sogno di Poppea* pre soprán a klavír (1984), *Sonata per violoncello solo* (1985), *Requiem* pre sóla, miešaný zbor a orchester (1986), *Intolleranza* pre soprán a klavír (1987), *Quattro identificazioni* pre soprán a klavír (1988), *Hudba pre J.S.* pre orchester (1989), *Hudba pre trombón a orchester* (1989), *Puzzle* pre sláč. orchester (1990), *Notturni* pre klavír - 1, 2 (1989), 3 (1992), 4, 5 (1997), *Madrigalsonetto secondo Petrarca-Liszt per coro misto* (1991), *When Music*...pre orchester (1991), *Notturno* pre klavír (1992), *Cantata (Eating)* (1992), *For Instance Black Pony* pre basetový roh (1992), *Musica d'inverno* pre husle a orchester (1992), *Alice was beginning*...pre klavír (1993), *The Players*, opera na text Shakespearovho Hamleta (1994), *Going to* pre 6 violončiel (1994), *Il seme seducente della genealogia* pre sólovú flautu (1994), *Cantata No 2 (déjeuner)* pre soprán, klarinet a bicie nástroje (1995), *Chanson triste* pre husle, klarinet, violončelo a klavír (1996), *His Masters Voice* pre orchester (1997), *Notturno No 4* a *No 5* re klavír (1997), *Hudba pre orchester č. 4* (1997), *Intermezzo No 4* pre 5 lesných rohov (1998), *Quartetto d'archi No. 4* (1998), *The white rabbit with pink eyes looking at a watch and Alice started* pre cimbal (1999).

FRANK MARTIN (1890-1974) pochádzal zo starého francúzskeho rodu, jeho predkovia (nakoľko to boli Hugenoti) z rodnej krajiny utiekli a usadili sa vo Švajčiarsku. Martin začal komponovať už ako osemročný a jeho jediným učiteľom hudby bol Joseph Lauber. Dával mladíkovi lekcie hry na klavír, harmónie a kompozície, nie však kontrapunktu. Martin šiel namiesto na konzervatórium, študovať matematiku a fyziku na želanie svojho otca. Počas prvej svetovej vojny žil v Ríme, Zürichu a Paríži. Keď sa v roku 1926 vrátil do Ženevy, zúčastnil sa teoretického kurzu o problematike hudobnej rytmiky. V tom čase bol už dlhšiu dobu aktívny ako klavirista a čembalista, popri tom ešte učil komornú hudbu na konzervatóriu. Po skončení druhej svetovej vojny sa presťahoval do Holandska a v rokoch 1950-57 viedol jednu z kompozičných tried na Hochschule für Musik v Kolíne. Precestoval takmer celý svet, aby predviedol svoje diela. Trvalo mu veľmi dlho než si vyvinul vlastný charakteristický hudobný jazyk, ktorý by ho odlíšil od akejkoľvek skladateľskej školy či diel iných autorov. Prešiel celou

škálou vplyvov – od impresionizmu, cez indickú a bulharskú rytmiku, jazz, až po harmonické výboje Arnolda Schönberga. Z minulosti okrem Bacha, najviac vychádzal zo Schumanna a Chopina, v jeho prvej husľovej sonáte (1913) je zase jasný vplyv Césara Francka. Jeho diela z posledného tvorivého obdobia sú vysokej kvality, vyznačujú sa delikátnym narábaním s farbou jednotlivých zvukov a expresivitou.

Výber z diela: *Symphonie pour orchestre burlesque* (1915), *Piano quintet* (1920), *Violin sonata I, II* (1915, 1931), *Rythmes* pre orchester (1926), *Mass* pre zbor a orchester (1926), 2 klavírne koncerty (1934, 1970), *Chanson en canon* (na text Ramuzovho *Le petit village*), pre miešaný zbor (1930), *4 pičces brčves* pre gitaru (1933, rev. 1955), *Rhapsodie* pre 2 huslí, 2 violy a kontrabas (1935), *Die blaue Blume*, balet (1936), *5 ballades:* pre altsaxofón, sláčiky a klavír (1938), pre flautu a sláčiky (1939), pre klavír (1939), pre pozaunu (1940) a pre violončelo a malý orchester (1949), *In terra* pax, oratórium (1944), *Petit symphonie concertante* (1946), *Ballade* pre violončelo a malý orchester (1949), *Clair de lune* pre klavír (1952), *Harpsichord Concerto* pre čembalo a malý orchester (1951–2), *Études* pre sláčiky (1956), *Pièce brève* pre flautu, hoboj a čembalo (1957), *Monsieur de Pourceaugnac*, opera (1962), 2 sláčikové kvartetá (1936, 1967), *Passacaille* pre sláčikové nástroje (1963), *Les 4 élements* pre orchester (1963), *Agnus Dei* pre organ (1966), *Fantaisie sur des rythmes flamenco* pre klavír a tanec ad alibitum (1973), *Polyptyque: 6 images de la Passion du Christ* pre husle, 2 sláčikové orchestre (1973).

SYMFONICKÝ ORCHESTER SLOVENSKÉHO ROZHLASU je najstarším profesionálnym orchestrálnym telesom a Slovensku. Už jeho prví dirigenti kládli popri svetovom repertoári dôraz na slovenskú tvorbu. Preto je pôsobenie orchestra úzko späté s rozmachom tvorby predstaviteľov slovenskej hudobnej moderny. Medyi šéfdirigentov SOSRu patrili Krešimír Baranovič, Ľudovít Rajter, Ladislav Slovák, Otakar Trhlík, Bystrík Režuch a Ondrej Lenárd a Róbert Stankovský. Okrem realizácie množstva nahrávok pre potreby Slovenského rozhlasu, orchester venuje zvláštnu pozornosť koncertným vystúpeniam v rámci vlastného koncertného cyklu a účinkuje aj na významných hudobných podujatiach na Slovensku. SOSR hosťoval na početných koncertných pódiách po celom svete, pravidelne spolupracuje s televíziou a s hudobnými vydavateľstvami Opus a HNH International. Medzi jeho zahraničných partnerov patrí aj bostonská firma MMC Recordings, pre ktorú realizuje nahrávky súčasnej americkej tvorby. S orchestrom spolupracovali významný svetoví dirigenti a sólisti.

Roman Rewakowicz —> s. 20

Eleonóra Škutová —> s. 69

Mezzosopranistka **Jolana Fogašová** patrí k najpozoruhodnejším zjavom slovenskej opernej scény. Po štúdiách na Konzervatóriu (1986-1990) a absolutóriu na Vysokej škole múzických umení v Bratislave (1990-1994, prof. Viktória Stracenská) dostáva ihneď medzinárodné príležitosti nielen na operných, ale i koncertných pódiách. Už počas štúdia na VŠMU bola sólistkou opery Slovenského národného divadla. Okrem domácich vystúpení je J.Fogašová predovšetkým hosťom zahraničných pódií. Opakovane sa predstavila v mnohých krajinách /Rakúsko, Nemecko, Taliansko, Francúzsko, Švajčiarsko, Portugalsko, Maďarsko, Česká republika, Turecko, Chorvátsko, Holandsko etc./ a to nielen v operných predstaveniach, ale i koncertných vokálno-symfonických produkciách. Kreácie operných postáv Jolany Fogašovej sú nielen speváckou ekvilibristikou, ale i plnohodnotným hereckým zážitkom. Práve preto je opätovne prizývaná k spolupráci a to takými dirigentskými osobnosťami, akými nesporne sú Fabio Luisi či Nikša Bareza.

PONDELOK 12. NOVEMBER

Koncertné štúdio Slovenského rozhlasu - S1
17.00

15

Milan Paľa husle
Monika Štreitová-Popelářová flauta
Martin Farkaš klavír
Martin Kovařík organ
Zuzana Ferjenčíková organ
Dušan Jamrich recitácia

JEAN GUILLOU:
Cantiliana op.24
pre flautu a klavír (1972)

Sonáta I. pre klavír op. 5 (1958)
Fête op.55
pre husle a organ (1995)

Co – incidence pre husle

Alice au Pays de l'Orgue
pre organ a recitátora (1995)

MELOS-ÉTOS 2001

JEAN GUILLOU viz. koncert 06

Skladba *Fête* (*Slávnosť*), op. 55 vznikla na objednávku spoločnosti MUSART (Muse&Art) pri múzeu v Clevelande, k dvestoročnému jubileu mesta. Bola koncipované pre klarinet, ako keby tento nástroj bol prídavným organovým registrom a mohol viesť dialóg s organom ako rovný s rovným. Klarinet so svojou pohyblivosťou a výrazovými možnosťami je toho naozaj do značnej miery schopný, je dokonca schopný organu konkurovať. *Slávnosť* je teda akási monodráma, v ktorej sa oba nástroje stávajú aktívnymi, akoby ľudskými bytosťami, ktoré stupňujú svoje vášne vo vzájomnej konfrontácii k novej sile. Dielo má rapsodickú formu. Začína piesňovou a melancholickou témou, ktorá prechádza do otázky a vyúsťuje do malých rytmických jednotiek, do neustále prerušovanej a opäť nadväzovanej melódie. Valčík, ktorý sa vždy znovu vynára v priebehu celého diela, je náhle prerušený, vracia sa úvodná téma, i tá sa preruší a nahradí ju ostro synkopický päťdobový rytmus. To sú však iba náznaky obrazov; valčík ich zotrie a ponorí do trblietavého svetla, pričom len takt ostáva rozpoznateľný. Po opätovnom zlome sa vynorí valčíková téma, tentoraz v nespútanej, takmer brutálnej podobe. Vedie späť k malým figúram druhej témy, ktoré sa teraz realizujú veľmi vzletne.
Pohltí nás opäť horúčkovitá fáza. Opäť sa stretávame s valčíkovou témou, tentokrát však bez rytmického štrukturovania; zaznieva v podobe akéhosi snivého nárekú. Vzápätí túto tému náhle preruší tónomaľba, pozostávajúca z dvoch do seba zaklinených krídel. Jedno krídlo pozostáva z neustále sa meniacich rytmov, druhé zase z krúživej melódie. Tak sa zase dostávame späť k predchádzajúcemu päťdobovému rytmu. Tento záverečný úsek ústi do triumfálnych valčíkových zvukov organu a veľkej klarinetovej (resp. v tomto prípade husľovej) kadencie, ktorá rekapituluje témy kompozície. Myšlienka úpravy diela pre husle pochádza od huslistu Milana Paľu. Časť kadencie napísal nanovo, aby ju prispôsobil svojmu nástroju. Táto transkripcia bola uskutočnená s plným súhlasom skladateľa.

Jean Guillou

Milan Paľa sa narodil v roku 1982 v Prešove. V rokoch 1996-2000 študoval hru na husle na Konzervatóriu v Banskej Bystrici (u prof. P. Strenáčika), momentálne pokračuje v štúdiu na Universität für Musik und Darstellende Kunst vo Viedni, v triede Jely Špitkovej a Rainiera Küchla. V roku 1998 absolvoval majstrovské kurzy v Zürichu (V. Spivakov). V rokoch 1998 a 2000 sa stal víťazom súťaže slovenských konzervatórií v hre na husliach, v roku 2000 získal 1. cenu a stal sa absolútnym víťazom medzinárodnej súťaže Anglo-Czecho-Slovak Trust v Londýne. V tomto roku získal 2. cenu v komornej hre na medzinárodnej súťaži v Londýne.

Monika Štreitová-Popelářová —> s. 20

Martin Farkaš sa narodil v roku 1973 v Nových Zámkoch. Klavír študoval na Konzervatóriu v Bratislave, v triede Mgr. K. Dibákovej, následne pokračoval na VŠMU v Bratislave u doc. D. Varínskej. Po ukončení vysokej školy získal dvojročné štipendium na Lizstovej akadémii v Budapešti. Počas štúdií sa zúčastnil niekoľkých medzinárodných súťaží, kurzov (E. Indjič, L. Berman, J. Guillou).

Martin Kovařík (1971, Nový Jičín) sa narodil v rodine významného českého zbormajstra. Po maturite na Ostravskom konzervatóriu pokračoval v štúdiu hry na organ v triede prof. J. V. Michalku na VŠMU v Bratislave. Bral súkromné hodiny u Jeana Guillou v Paríži. Koncertoval vo viacerých európskych štátoch ako organista, klavirista i komorný hráč.

Zuzana Ferjenčíková —> s. 19

DOKUMENTÁCIA 1991 / 1993 / 1995 / 1997 / 1999

(skladatelia - diela - interpreti)

Acezantez: *Ružacvijet* (97, Acezantez)
Adamík, Josef: *Tance labilní a nepravděpodobné* (91, AGON)
Adams, John: *Koncert pre husle a orchester* (95, SF/P.Keuschnig/K.Nikkanen, vn), *Shaker Loops* (99, ŠKO Žilina/ J. Powolny)
Ager, Klaus: *An die Stille* (93, I.Fábera, ob/Trávníčkovo kvarteto)
Aiblinger, Peter: *Verkündigung** (97, Ensemble Wien 2001)
Andriessen, Louis: *Ouverture pour Orphée* (93, E.Chojnacka, cemb), *La Voce* (95, F.-M.Uitti, vc), *Registers* (97 Z. Krauze, pf)
Avni, Tzvi: *Mizmorei Tehilim* (91, Slovenskí madrigalisti/ L.Holásek)
Bagin, Pavol: *Pastorále* (93, M.Jurkovič, fl), *Poetické nálady** (95, Slovenské filharmonické trio)
Bachratá, Petra: *Piano Trio* (97, študenti VŠMU), *Ontogenesis* (99, M.Štreitová-Popelářová, fl)
Barrett, Richard: *Ne songe plus ŕ fuir* (95, F.-M.Uitti, vc)
Bázlik, Miro: *Ária* (91, EA), *Koncertantná hudba* (91, SF/ W.Michniewski), *Piesne na čínsku poéziu* (91, M.Beňačková, alt/kom.súbor), *Dychové kvinteto* (95, Nové slovenské dychové kvinteto); *Apparition d'aprés Stéphane Mallarmé** (97, Melos Ensemble/A. Popovič/H. Lednárová, sopr), *Introitus** (99, SOSR/R.Stankovský, dir./A.Kohútková, sopr)
Beneš, Juraj: *Intermezzo pre 6 fláut* (91, Flauti di Bratislava), *O virtů mia* (91, S.Kopčák, bas/ J.V.Michalko, org), *Il sogno di Poppea* (91, A.Csengery, sopr/M.Kurtág, pf), *Waltz for Colonel Brumble* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon, dir.), *Requiem** (95, Státní filharmonie Brno, Brněnský filharmonický sbor/R.Bernas/I.Matyášová, spor/M.Beňačková, mezzosopr/I.Pasek, ten/F.Ďuriač, bas); *Intermezzo 3* (97, M. Škuta, pí/E. Škutová-Slaničková, pf); *Chanson triste** (97, Opera aperta); *Lunovis** (97, Detský a mládežnícky zbor SRo); *Cantata No. 2 (déjeuner)* (97, Ensemble 2e2m), *Haiku** (99, N.Higano, sopr/E.Ginzery, zmb), *Hudba pre J. S.* (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir.)
Berger, Roman: *Exodus IV* (91, J.V.Michalko, org), *Adagio pre Jana Branneho* (91, M.Jokanovic, vn/N.Popovic, pf), *Epitaf pre Mikuláša Kopernika* (91, EA), *De profundis* (91, S. Kopčák, bas/mg. pás), *Memento po smrti Mira Filipa* (93, SF Brno/A.Tamayo), *November Music* (95, D.Buranovský, pf)
Berio, Luciano: *Folk Songs* (91, S.v.Osten, sopr/AGON/Musica viva Pragensis/B.Kulínský), *Sequenza VIII* (93, T.Grindenko, vn)
Betko, Miloš: *Office on the Road** (97, Ensemble Wien 2001), *Pohyb podľa Dionýza D.** (99, SOSR/R.Stankovský, dir.)
Bokes, Vladimír: *Línie pre 12 spevákov* (91, Slovenský komorný zbor/P.Procházka), *3.dychové kvinteto* (93, Bratislavské dychové kvinteto), *Prelúdiá a fúgy pre klavír* op.53 (95, S. Zamborský, pf), *Variácie na tému Jána Egryho* op.60* (95, Bratislavské dychové okteto/A.Popovič); *Inquieto* (97, Ensemble 2e2m), *Musica stricta** (99, Concorde), *Capriccio pre flautu a klavír* (99, M.Štreitová-Popelářová, fl/E.Škutová, pf), *Prelúdiá a fúgy* (99, E.Škutová, pf)
Borden, David: *The Continuing Story of Counterpoint,* Part 2 (93, Double Edge)
Boroš, Tomáš: *Pantomíma zvuku* (97, študenti VŠMU)
Bosseur, Jean Ives: *Création En Quete de Tango* (99, Intervalles)
Boucourechliev, André: *Tombeau* (97, Collegium for Contemporary Music)
Boulez, Pierre: *Don* (93, SF Brno/A.Tamayo/J.Mende, sopr), *Dérive* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/ A.Vinogradov)
Bowles, Paul: *Night Waltz* (93, Double Edge)
Bryars, Gavin: *Glorious Hill* (95, Hilliard Ensemble)
Buck, Ole: *Fiori di Ghiaccio* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Burgr, Ľubomír: *Bože, Bože, prečo si mi odpustil?** (97, študenti VŠMU)

Burlas, Ivan: *Jarná pieseň* (93, K.Roško, tr/ M.Škuta, pf/ Reiterovo kvarteto/M.Vach)
Burlas, Martin: *Súmrak bohov* (93, M.Burlas, klávesy/D.Baláž, gramof., meotar/V.Sláma, bicykel), *Krásna udalosť** (95, EA), *Záznam siedmeho dňa* (95, VENI ensemble), *Zbytočný záchvev** (99, Opera aperta/V.Zboroň, spk)
Burt, Francis: *2.sláčikové kvarteto* (95, Arditti String Quartet)
Busotti, Sylvano: *5 skladieb pre D. Tudora* - 1 skladba (97, Z. Krauze, pf)
Cage, John: *Aria* (S.v.Osten, sopr/Agon/Musica viva Pragensis/ B.Kulínský) *5 Melodies* (93, A.Malkus, pf), *The Composed Improvisation* (93, W.Konink, tamb.pic), *Two*(93, Double Edge), *Etudes Boreales I & II* (95, F.-M.Uitti, vc), *She is Asleep* (99, B.Grifith, spev/E.Škutová, ppf)
Cameron, Allison: *The Chamber of Statues* (93, VENI ensemble/ T.Battista), *Rainsnout* (95, VENI ensemble/A.Popovič)
Campana, Jose Luis: *Création pour quatuor* (99, Intervalles)
Caprioli, Alberto: *A quinze ans* (91)
Cardew, Cornelius: *Material* (93, Agon/P.Kofroň)
Casken, John: *Sharp thorne* (95, Hilliard Ensemble)
Cenova, Julia: *Das Wasser schläfert mich ein* (97, Collegium for Contemporary Music)
Cifariello Ciardi, Fabio: *Finzione* pre vn, mg a kvadrof.(93, A.Jablokov, vn/X.Chabot, réžia, IRCAM)
Cowell, Henry: *The Aeolian Harp* (99, Z. Krauze, pf)
Crumb, George: *Vox balaenae* (93, Trio Salomé)
Čekovská, Ľubica: *Brownov Pohyb** (97, študenti VŠMU)
Demierre, Jacques: *Bleu* (95, L'art pour l'art: B.Griffith, sopr)
Denisov, Edison: *2.komorná symfónia* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Detoni, Dubravko: *Assonance* (97, J.Lupták, vč, N.Škutová-Slaničková, pf); *Phonomorphia II* (97, F.Došek, pf, D.Detoni, pf); *Vergessene Musiken* (97, Moyzesovo kvarteto); *Fairy Tale* (97, Acezantez); *Walzer* (97, Acezantez)
Dinescu, Violeta: *Scherzo da fantasia III* (97, I.Pristašová, vn, J.Lupták, vč)
Dlouhý, Dan: *Nejistoty* (95, DAMA DAMA)
Domanský, Hanuš: *Ad libitum* (93, Duo clarinettina/F.Rek, perc/ T.Gaál, pf), *Sonáta-fantázia pre klavír* (99, J.Palovičová, pf)
Durieux, Frédéric: *Devenir* pre cl a elektr (93, R.Šebesta, cl/ X.Chabot, réžia/IRCAM)
Ďuriš, Juraj: *Portrét* (95, EA)
Eben, Petr: *Nedělní hudba* (91, J.V.Michalko, org); *Festive Voluntary* (97, J.Kalfus)
Faltus, Leoš: *Jméno růže* (91, DAMA-DAMA)
Fedele, Ivan: *Donax* (95, X.Chabot, fl/EA)
Feldman, Morton: *Last Pieces* (93, M.Schroeder, pf), *Piano* (93, M.Schroeder, pf), *Only* (95, Hilliard Ensemble); *King of Denmark* (97, Collegium pre súčasnú hudbu)
Ferneyhough, Brian: *Bone Alfabeth* (93, W.Konink, perc)
Ferrari, Luc: *Programme commun* (93, E.Chojnacka, cemb)
Flammer, Ernst Helmuthg: *Etude 1; Farbenmusik* (95, Ch.M. Moosmann, org)
Fox, Christopher: *Straight Lines in Broken Times* (99, Opera aperta)
Fribec, Krešmir: *Makedonia* (97, Acezantez)
Frith, Fred: *Seven Circles* (97, D. Wandewalle, pf)
Fundal, Karsten: *The Wings of a Butterfly* (99, Storstrřms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Fürst, Paul Walter: *Tromboncussion* (99, Percussion Plus)
Gabunija, Nodar: *Elégia pre sláčikový orchester* (99, Ľvovskí virtuózi)
Gardner, Stephen: *You Never Know What's Round the Corner* (99, Concorde)
Gašparík, Róbert: *Deep-Bluew Rockturne* op. 40* (97, študenti VŠMU)

Georgescu, Corneliu Dan: *Sláčikové kvarteto č. 3* (99, Moyzesovo kvarteto)
Gerhardt, Frank: *Nachtwärts Musik* (91, B.Sitzius, pf)
Gismonti, Egberto: *Cherubin* (99, Intervalles)
Glass, Philip: *Pád domu Usherovcov* (99, AGON Orchestra/P.Kofroň, dir./P.Tyc, réžia)
Globokar, Vinko: *Échanges* (95, V.Globokar, pos), *?Corporel* (95, V.Globokar), *Cris des Alpes* (95, V.Globokar, alpský roh), *Kolo* (95, Coro Zerocento/K.Seidmann/V.Globokar, pos)
Godár, Vladimír: *Sonáta na pamäť Viktora Šklovského* pre violončelo a klavír (91, J.Slávik, vc/D.Rusó, pf), *Barkarola** (93, SKO/J.Čižmarovič, vn/B.Warchal), *Meditácia pre sólové husle, sláčikový orchester a tympany** (95, ŠKO Žilina/L.Svárovský/J.Čižmarovič, vn); *Ricercar per quattro stromenti* (97, Opera aperta), *Emmeleia** (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir./I.Pristašová, vn)
Górecki, Henryk Mikolaj: *Juz se zmierzka*, sláč. kvarteto č.1 (93, Sliezske kvarteto), *3.symfónia op. 36* (93, SF/ A.Borejko/E.Izykowska, sopr), *Hudbička IV.-Trombónový koncert* op. 28 (95, A.Hrubovčák, pos/J.Luptáčik ml., clar/J.Lupták, vc/V.Godár, pf), *2.sláčikové kvarteto-Quasi una fantasia* op.64 (95, Moyzesovo kvarteto), *Recitatívy a arióza-Lerchenmusik* op.53 (95, J.Luptáčik, cl/J.Lupták, vc/V.Godár, pf), *Amen* (95, Detský a mládežnícky zbor SRo/Echo), *Beatus vir* (95, SF/Technik/Tempus/A.Borejko/P.Mikuláš, bas); *Refrain* (97, SF/P. Keuschnig)
Graham, Peter: *Get Out Of Whatever Cage You Are In* (93, Agon/P.Kofroň)
Grygar, Milan: *Lineární partitura* (93, Agon/P.Kofroň)
Gubajdulina, Sofia: *De profundis* (93, E.Moser, bajan), *Sedem slov* (93, Mladí bratislavskí sólisti/D.Gazon/ K.Georgian, vc/E.Moser, bajan), *Concordanza* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Guy, Barry: *Un coup de dčs* (95, Hilliard Ensemble)
Haas, Georg Friedrich: *...kein Ort für Begegnung* (99, Percussion Plus)
Hamel, Peter Michael: *Kaffka-Weiss-Dialoge* (91, M.Radič, vl/ E.Prochác, vc)
Hamilton, Andrew: *Tree* (99, Concorde)
Harvey, Jonathan: *Curve with Plateaux* (95, E.-M.Uitti, vc)
Hatrík, Juraj: *Ponorená hudba* (93, Mladí bratislavskí sólisti/F.Lynch, sopr/D.Gazon), *Moment musical avec J.S.Bach* (95, A.Kohútková, sopr/V.Samec, fl/J.Budzák, cor/A.Jablokov, vn/R.Šašina, cb/M.Lapšanský, pf); *An die musik* (97, P. Krajniak, vn/J. Lupták, vc/R. Šebesta, cl/Eleonóra Škutová-Slaničková, pf), *Stratené deti* (99, Moyzesovo kvarteto/G.Beláček, bas), *Bolo raz jedno ticho* (99, Animae Trio)
Haubenstock-Ramati, Roman: *Les symphonies des timbres* (91, SOSRo/M.Bamert)
Heiniö, Mikko: *Tri fínske ľudové piesne* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström)
Hellstenius, Henrik: *Søkk* (99, G.Drausvoll/mg. pás)
Henze, Hans Werner: *El Rey de Harlem* (97, Ensemble Musica temporale/A. Mounk/S. V. Osten, sopr)
Holliger, Heinz: *Päť skladieb pre organ a EA* /95, Ch.M. Moosmann, org)
Hölszky, Adriana: *Avance* (97, Ensemble Musica temporale/A. Mounk)
Huber, Klaus: *Plainte - lieber spaltet mein Herz...II* (95, L'art pour l'art)
Hrušovský, Ivan: *Idée fixe* (91, M.Piaček, fl), *Combinationi sonoriche per 9 stromenti* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon), *Tri etudy* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *2. sonáta pre husle a klavír** (95, Ensemble Wiener Collage); *Lamento* (97, P. Šaray, vn/M. Banda, vla); *Sedem bagatel pre klavír* (S. Čápová-Vizváryová, pf); *Sláčikové kvarteto č. 3* (97, Moyzesovo kvarteto)
Chini, André: *Le chant des coquillages* (99, Kroumata Ensemble)
Iršai, Jevgenij: *Gospodi vozvach* (95, Moyzesovo kvarteto)
Ištvan, Miloslav: *2.sláčikové kvarteto* (91)
Ives, Charles: *The Unanswered Question* (93, VENI ensemble/ T.Battista), *2.symfónia* (95, Státní filharmonie Brno/R. Bernas); *Study 20 - Seven Durations Unuvenly Divided* (97, D. Vandewalle, pf)

Janárčeková, Viera: *Aber alles war Musik* (91)
Járdányi, Pál: *Ľúbostné piesne* (91, A.Csengery, sopr)
Jasinski, Marek: *Beatus vir* (97, Detský a mládežnícky zbor SRo/J. Rychlá)
Jekimovskij, Viktor: *Avicennovo zrkadlo* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Jeney, Zoltán: *Soliloquium No 1* (91, Z.Gyöngyösi, fl), *Self quotations* (95, Componensemble), *Miserere mei, Deus* (99)
Kabeláč, Miloslav: *8 invencií* (91, Krakowska grupa perkusyjna)
Kagel, Mauricio: *Recitativarie* (95, L'art pour l'art/ B.Griffith, sopr/cemb), *La Voce* (95, L'art pour l'art), *Serenáda* (95, L'art pour l'art), *Trio v troch častiach* (99, Animae Trio)
Kaipainen, Jouni: *Lacrimosa op.36* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Andamento – Trio II* (99, Storstrøms Kammerensemble)
Kančeli, Gija: *Život bez vianoc-IV.Nočné modlitby* (95, Moyzesovo kvarteto)
Kapyrin, Dmitrij: *Pastorále* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Karajev, Faradž: *...a crumb of music for George Crumb* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/ A.Vinogradov)
Kasparov, Jurij: *Nad večným pokojom*: 95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/ A.Vinogradov/ V.Popov, fg)
Kaufmann, Dieter: *Paganibilismo* (99, E.Denisowa, vn/mg. pás)
Kazandžiev, Vasil: *Epizódy* (97, Collegium pre súčasnú hudbu)
Kelemen, Mirko: *Tantana* (97, Acezantez)
Kinsella, John: *Symphony for Five* (99, Concorde)
Klusák, Jan: *Malá hlasová cvičení* na texty F.Kafku, *Přísloví* pro hluboký hlas a dechové nástroje, *Sonáta* pro housle a dechové nástroje (91)
Kmiťová, Jana: *Štyri miniatúry* (97, študenti VŠMU)
Knapik, Eugeniusz: *Sláčikové kvarteto* (93, Sliezske kvarteto)
Knittel, Krzystof: *Nibiru* (97, ŠKO Žilina / J.Powolny)
Kofroň, Petr: *Enbexe* (93, Agon/P.Kofroň)
Kollert, Jiří: *Domino* (95, DAMA DAMA)
Kolman, Peter: *E 15* (91, EA), *Monumento per 6,000.000* (91, ž SF/W.Michniewski), *Panegyrikos* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon), *Koncert pre orchester** (95, SF/ P.Keuschnig)
Komorous, Rudolf: *Olympia, Chanson, Sweet Queen* (91, AGON)
Kopelent, Marek: *Hudba pro 5* (91, AGON), *Chant du merle au détenu* (91, S.v.Osten/AGON), *Zátiší* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov)
Košut, Michal: *Trio** (95, Sonata a tre), *Šaty pro Desdemonu* (95, Nao Higano, sopr/P.Vrbinčík, vl)
Kozarenko, Alexandr: *Sinfonia estravaganza* (99, Ľvovskí virtuózi)
Krajči, Mirko: *Laudate Dominum** (93, Mladí bratislavskí sólisti/D.Gazon); *Proroctvá** (97, V. Račková, fl/J. Šimonovič, rec/Detský a mládežnícky spevácky zbor SRo/J. Rychlá), *Prelúdium toccata a fúga** (99, Animae Trio)
Krák, Egon: *Panoptikum* (93, T.Gaál, pf), *Sonate en deux expressions caractéristiques* (95,J. Slávik, vc/D.Rusó, pf); *Sonate en deux expressions caractéristique francaises* (97, Ensemble 2e2m), *Lettre de mon moulin* * (99, Intervalles/D.Benčová, gui/A.Rusnák, vbf)
Krauze, Zygmunt: *Voices for ensemble* (91, AGON), *Arabesque* (97, ŠKO Žilina / J. Powolny / Z. Krauze, pf), *Stone Music* (99, Z. Krauze), *Gloves Music* (99, Z. Krauze), *Quatuor pour la Naissance* (97, Opera aperta)
Kubička, Víťazoslav: *Vlci* op. 118 (97, Bratislavské klarinetové kvarteto)
Kulenty, Hana: *E for E* (93, E.Chojnacka, cemb)
Kupkovič, Ladislav: *Mäso kríža* (91, Krakowska grupa perkusyjna), „...“ (91, Moyzesovo

kvarteto), *Sláčikové kvarteto A dur* (91, Moyzesovo kvarteto), *Malá rokoková symfónia B dur** (93, SKO/B.Warchal)

Kurtág, György: *Hry*-výber (91, M.Kurtág, pf), *Zlomky J. Attilu* (91, A.Csengery, sopr), *Znamenia/Signs* (91, J.Fehérváry), *Hommage ŕ J.S.B.* (91), *Hommage to John Cage*; *Pilinszky János: Gerard de Nerval* op.5b; *Ligatura-Message to Frances-Marie* op. 31b (95, F.-M.Uitti, vc); *Hommage ŕ R.Sch.* op.15d (95, Componensemble; 97, Opera aperta), *Capriccio* (99, C.Klenyán, clb), *Hozzám már hütlen lettek a szavak* (99, C.Klenyán, clb), *Tre pezzi per clarinetto e cimbalom* (99, C.Klenyán, cl/E.Ginzery, zmb), *Tre altre pezzi per clarinetto e cimbalom* (99, C.Klenyán, cl/E.Ginzery, zmb), *Splinters/Triesky* (99, E.Ginzery, zmb), *Sedem piesní* (99, A.Cserekyei, sopr/E.Ginzery, zmb), *Officium breve in memoriam Andreae Szervánszky* (99, Moyzesovo kvarteto)

Kutavičius, Bronius: *Anno cum tettigonia-2.sláčikové kvarteto* (93, Sliezske kvarteto)

Kühnl, Claus: *„...im horizont hätten fahnen zu stehen* (91, B.Sitzius, pf)

Lachenmann, Helmut: *Dal niente -Interieur III* (97, Collegium pre súčasnú hudbu)

Liddle, Elizabeth: *Whale Rant* (95, Hilliard Ensemble)

Ligeti, György: *Capriccio č.1, Capriccio č.2-Invention, Musica ricercata, Etudes pour piano* (91, P.-L.Aimard, pf), *Lontano* (91, SF/W.Michniewski), *Tri ranné piesne* (91, A.Csengery, sopr), *Éjszaka, Reggel* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Hungarian Rock* (93, E.Chojnacka, cemb), *2.sláčikové kvarteto* (95, Arditti String Quartet), *Monument-Selbstporträt-Bewegung* (95, D.Rusó, pf/E.Škutová-Slaničková, pf; 97, M. Škuta, pf/E.Škutová-Slaničková, pf), *Trio* (95, Ensemble Wiener Collage), *3 bagately* - č. 2 (97, Z. Krauze, pf)

Logothetis, Anestis: *Styx* (93, Agon/P.Kofroň)

Loudová, Ivana: *Canto amoroso* (97, J. Slávik, vc)

Lutoslawski, Witold: *Koncert pre klavír a orchester* (91, SF/W.Michniewski/E.Poblocka, pf), *Dve klavírne etudy* (93, E.Škutová-Slaničková, pf), *Variácie na Paganiniho tému* (93, A.Solárik, P.Pažický, pf), *Sláčikové kvarteto* (93, Sliezske kvarteto), *Epitaph* (93, J.Ďurdina, ob/O.Šebesta, pf), *Grave* (93,J.Lupták, vc/E.Škutová-Slaničková, pf), *Sacherovská variácia* (93, L.Lupták, vc), *Partita* (93, J.Rissin, vn/ O.Rissin-Morenova, pf), *4.symfónia* (95, SF/P.Keuschnig), *Melodie ludowe* - 2 skladby (97, Z. Krauze, pf)

Mahler, Gustav: *Kvarteto a mol* (99, Opera aperta)

Machajdík, Peter: *logo** (95, EA, detská trúbka)

Machę, Francois-Bernard: *Nuit blanche* (91, EA),*Korwar* (93, E.Chojnacka, cemb), *Trois chants sacrés*; *Figures; Phénix; Aulodie* (95, Ensemble Accroche Note)

Malovec, Jozef: *Poéma pre sólové husle* (91, P.Michalica, vn), *Ortogenezis* (91, EA), *Avvenimento ricercado* (93, Trávníčkovo kvarteto/Bereníkovo kvarteto/Nové slovenské kvinteto), *Hudba pre bas a komorný orchester* (95, ŠKO Žilina/L. Svárovský/J.Galla, bas)

Malovec, Pavol: *Invocazione II.* (95, J. Čižmarovič , vn)

Manoury, Philippe: *Jupiter* pre fl a elektr (93, Clara Novak, fl/X.Chabot, réžia,IRCAM)

Mansurian, Tigran: *Koncert č.3 pre violončelo a 13 dychových nástrojov* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon/ K.Georgian, vc)

Marez Oyens, Tera de: *Nam San* (93, W.Konink, marimba)

Marthinsen, Niels: *A Bright Kind of High* (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Martinček, Dušan: *Coextistences** (95, Ensemble Wiener Collage)

Martynov, Vladimir: *Partita* (93, T.Grindenko, vn)

Mashayekhi, Nader: *mise en sccne* (97, Ensemble Wien 2001)

Matej, Daniel: *Musica aeterna* (93, VENI ensemble/T.Battista), *Make love not art** (95, VENI ensemble/A.Popovič), *Rock Me, Baby! No.1 (in the style of old masters** (95, VENI ensemble/A.Popovič), *(Three) Songs & Refrains** (95, Hilliard Ensemble), *Wenn wir in höchsten Nöten sein...* * (99, Opera aperta)

Mayzumi, Toshiro: *Bunraku* (93, K.Georgian, vc)
McKay, Deirdre: *through still pollen* (99, Concorde)
Medek, Ivo: *Zlomený kríž/* 1.časť (91, DAMA DAMA/synt/ M.Vašek, pf)
Meis, Susanne: *Orthopädische Lieder* (99)
Mellnäs, Arne: *Intimate Games* (99, ŠKO Žilina/J. Powolny
Mengjiqi, Mehdi: *Valle* (91, Krakowska grupa perkusyjna)
Messiaen, Olivier: *Réveil des oiseau* (91, SOSRo/M.Bamert/ P.Crossley, pf), *Quatuor pour la fin du temps* (91, Quaderni Perugini), *Un sourire* (93, SF Brno/A.Tamayo), *Visions de l'Amen* (95, D.Rusó, pf/E. Škutová-Slaničková, pf), *Cantéyodjaya* - 3 fragmenty (99, Z. Krauze, pf)
Mettraux, Laurent: *Trio pre husle, violončelo a klavír** (99, Animae Trio)
Mihalič, Alexander: *Composition* (91, EA), *Ce 7** (93, Trio Salomé), *Fractals* (95, EA), *Phaestos Disk A II** (99, Storstrøms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Milučký, Marián: *Implantácie* (97, študenti VŠMU)
Møller Pedersen, Gunnar: *Periphery* (99, Paul Terracini, tr)
Monk, Meredith: *Phantom Waltz* (93, Double Edge)
Moody, Ivan: *Canticum canticorum II* (95, Hilliard Ensemble)
Mosolov, Alexandr: *Dve prelúdiá* (93, A.Malkus, pf)
Müller-Weinberg, Achim: *Elégia pre sólové husle* (91, P. Michalica, vn); *Sláčikové kvarteto č. 3* (97, Moyzesovo kvarteto)
Münz, Harald: *Parkfiguren* (99)
Nancarrow, Conlon: *3. sláčikové kvarteto: Kánon 3-4-5-6* (95, Arditti String Quartet)
Neuwirth, Olga: *Spleen* (97 E. Molinari, bcl)
Nono, Luigi: *La fabbrica illuminata* (91, AGON), *Con Luigi Dallapiccola* (91, Krakowska grupa perkusyjna)
Nørgård, Per: *Hanne Meltling, Tortoise Tango* (99, Storstrøms Kammerensemble)
Nussbaumer, Georg: *AnArmonica* (97, Ensemble Wien 2001)
Nyman, Michael: *Koncert pre čembalo a sláčikový orchester* (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir.)
Ohana, Maurice: *Trois Contes de l'Honorable Fleur* (97, Ensemble 2e2m)
Orbán, György: *Duo č.2* (91)
O'Leary, Jane: *Into the Wordless* (99, Concorde)
Parík Ivan: *Piesne o padajúcom lístí* (91, B.Sitzius, pf), *Sonata-Canon* pre vc a mg (91), *Hudba pre Miloša Urbáska* (93, Sliezske kvarteto), *Listy* (95, I.Černecká, pf); *Dve árie na fragmenty textu Stabat Mater* (97, J. Pastorková, sopr/L. Marcinger, pf)
Parsch, Arnošt: *Květy* (91), *Kresby* (95, Sonata a tre)
Pärt, Arvo: *Berliner Messe* (93, Collegium iuvenae Posoniensis/ Finnish Radio Chamber Choir/ E.-O.Söderström), *Magnificat* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Summa; And one of the Pharisees...* (95, Hilliard Ensemble), *Festina Lente* (95, ŠKO Žilina, L.Svárovský); *Te Deum* (97, Komorní sólisti Bratislava, Camerata Bratislava/J. Rozehnal)
Peitsalo, Peter: *Tri básne na Williama Blakea* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström)
Penderecki, Krzysztof: *Credo* (99, SF/Krakovský filharmonický zbor/Bratislavský chlapčenský zbor/K.Penderecki, dir./A.Kohútková, sopr/J.Valášková, sopr/M.Beňačková, alt/A.Zdunikowski, ten/R.Žukowski, bas)
Piaček, Marek: *Flauto dolce '91* (91, EA/M.Piaček, fl), *Melodies and Rhythms for Shoko and Hidemi* (93, M.Piaček, fl/ K.Seidmann, pf), *Ešte viac čarovných okamihov** (95, Bakalárske dychové trio), *Učiteľka očami detí* (95, VENI ensemble/A.Popovič), *Jar prišla...* (99, R.Šašina, cb/D.Šašinová, pf)
Piazzolla, Astor: *Histoire du tango Nr. 1-3* (99, Storstroms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Piňos, Alois: *Euforie* (91, DAMA DAMA/M.Vašek, pf/ D.Forró, synt/L.Couralová, vc)
Podprocký, Jozef: *Dve chorálové meditácie* (99, J.Klein, cl)
Pospíšil, Juraj: *2. klavírne trio* (91, Hummelovo trio), *Malá suita pre trúbku in B a klavír* op. 54* (95, T.Svitek, tr/ V.Kelly, pf)
Psathas, Ioannis John: *Zeal**-výber (93, Double Edge)
Pudlák, Miroslav: *The Last Word** (93, Trio Salomé)
Radak, Xenia: *7-9-11* (97, Acezantez)
Rautavaara, Einojuhani: *Credo op.63* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström)
Reich, Steve: *Drumming* (91, Krakowska grupa perkusyjna); *Piano Phase* (97, M. Škuta, pf/E. Škutová-Slaničková, pf)
Reudenbach, Michael: *Standlinien 1,2,3* (95, Ch.M.Moosmann, org)
Rihm, Wolfgang: *Hölderlin-Fragmente* (91, S.v.Osten, sopr)
Ropek, Jiří: *Partita „Adoro te devote"* (97, J.Kalfus, org)
Rosing-Schow, Niels: *Granito y Arco Iris* (99, Storstroms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Rudolf, Róbert: *Scar* (95, EA)
Rzewski, Frederic: *Lost and Found* (93, W.Konink, perc), *Coming Together* (97, Ensemble Musica temporale/A. Mounk/S. v. Osten, sopr); *The Road* (97, D. Vandewalle, pf)
Saariaho, Kaija: *Suomenkielinen Sekakuorokappale* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Laconisme de l'aile* (95, X.Chabot, fl), *Noa-Noa* (95, X.Chabot, fl/el.zariadenie)
Sakač, Branimir: *Barasou* (97, Acezantez)
Salva, Tadeáš: *Balada pre sólové violončelo* (91), *Slovenské concerto grosso* č.I/b (93, Trávníčkovo kvarteto/ Cappella Istropolitana), *Balada* (95, EA), *Sedem kresieb* (97, ŠKO/J. Powolny)
Sandström, Sven-David: *Spring Music* (99, Kroumata Ensemble)
Sári, József: *Five sound models* (95, Componensemble)
Sáry, László: *Magnificat* (91, A.Csengery, sopr.)
Scelsi, Giacinto: *Olehö* (91, S.v.Osten, sopr/AGON), *Tri štúdie* (91 Quaderni Perugini), *Suita č.10 „KA"* (93, M.Schroeder, pf), *Ygghur* (95, F.-M.Uitti, vc), *3.sláčikové kvarteto* (95, Arditti String Quartet); *I presagi* (97, Agon Orchestra/J. Wyttenbach); *Anahit* (97, Agon Orchestra/J. Wyttenbach/C. Fournier, vn); *Yamaon* (97, Agon Orchestra/J. Wyttenbach/J. Schmidt, bas), *Ko-Lho* (99, B.Wystraete, fl/A.Marschutz, cl) *Quattro pezzi su una sola nota* (Agon Orchestra/J. Wyttenbach)
Sciarrino, Salvatore: *Centauro marino* (99, Opera aperta)
Seidmann, Kristian: *Komorná hudba* (93, Ensemble Zerocento)
Serei, Zsolt: *Seven minutes for twenty years* (95, Componensemble)
Semerák, Oldřich: *Prelude, Chorale and Fugue* (97, J. Kalfus, org)
Schnebel, Dieter: *Lieder ohne Worte* (99)
Schnittke, Alfred: *Sonáta pre violončelo a klavír* (91, E.Prochác, vc/M.Pivka, pf), *Pianissimo* (91, SOSRo/ M.Bamert), *4.koncert pre husle a orchester* (93, SF/ A.Borejko/T.Grindenko, vn), *2.sonáta (Quasi una sonata)* (93, T.Grindenko, vn/A.Malkus, pf), *Malé tragédie* - verzia pre súbor sólistov J. Kasparov (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A. Vinogradov), *Sonáta pre husle a komorný orchester* (95, ŠKO Žilina/L.Svárovský/ J.Čižmarovič, vn), *Klavírne kvarteto* (99, Opera aperta), *Triová sonáta* (99, ŠKO Žilina/L.Svárovský, dir.), *Koncert pre violončelo a orchester č. 1* (99, SOSR/R.Stankovský, dir./J.Bárta, vc)
Schönberg, Arnold: *Begleitungsmusik zu einer Lichtspielszene* (91, SOSRo/M.Bamert)
Schumann, Robert: *Märchenerzählungen* op. 132 (97, Opera aperta)
Schweinitz, Wolfgang von: *Sehr kleiner Drachen* (99)
Siegel, Wayne: *Concerto for Trumpet and ensemble „Millenium Café"* (99, Storstrřms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)

Sikora, Elzbieta: *On the Line* (93, F.Lynch, sopr/A.Burges, zvuk.inž.)
Silvestrov, Valentin: *Dedikácia pre husle a orchester* (97, SF/P. Keuschnig/I. Pristašová, vn), *Serenáda* (99, Ľvovskí virtuózi)
Singier, Jean-Marc: *Apendice* (93, Trio Salomé)
Sixta, Jozef: *2.sláčikové kvarteto* (91, Moyzesovo kvarteto), *Kvarteto pre 4 flauty* (91, Flauti di Bratislava), *Piano-Sonata* (93, M.Schroeder, pf), *Variácie pre 13 nástrojov* (93, Bratislavské komorné združenie/D.Gazon); *2. symfónia** (97, SF/P. Keuschnig)
Sluka, Luboš: *Via del silenzio* (97, J.Kalfus, org)
Smolka, Martin: *Půjčovna ricercarů* (93, Agon/P.Kofroň)
Spassov, Bojidar: *Ode* (99, J.Lupták, vc), *Fiato continuo I* (99, T.Janošík, fl/mg. pás), *Wasserfälle* (99, M.Škuta, pf), *Asylphonia* (99, EA/T.Waliczky, počítačová animácia)
Staar, René: *Gemini A1, A5*, A7** (95, Ensemble Wiener Collage)
Steinecker, Anton: *Notturno* (97, študenti VŠMU)
Stockhausen, Karlheinz: *Harlequin; Tierkreis* (93, Moving Music Theatre/I.Stuart, cl,tanec/ E.Best, sopr,tanec/ P.Alvares, pf), *Klavierstück IX* - začiatok (99, Z. Krauze, pf)
Szeghy, Iris: *De profundis* (93, M.Beňačková,mezzosopr./ J.Ďurdina, ob/P.Selecký, vl), *Svätojánske mystérium* (95, DAMA DAMA), *Oratio et gratias actio pro sanitate matris meae** (95, Hilliard Ensemble); *In between* (97, Ensemble 2e2m), *Ha meghalok** (99, Percussion Plus), *Psalm* (99, B.Griffith, spev), *Ave Maria* (99, B.Griffith, spev/A.Lakatoš, vl/J.Lupták, vc/R.Šašina, cb)
Szemzö, Tibor: *Čajka - chorálová variácia č. 2* (97, Moyzesovo kvarteto)
Szokolay, Sándor: *Due motetti* (91, Slovenský komorný zbor/ P.Procházka)
Szöllösy, András: *Fragmenty* pre mezzosoprán, flautu a violu (91, A.Csengery, sopr/ Z.Gyöngyösi, fl/ J.Fehérváry, vl), *Elegy* (95, Componensemble)
Szymanski, Pawel: *Bagatela pre A.W.** (95, Ensemble Wiener Collage)
Ščetinskij, Alexander: *Tvárou k hviezde* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A.Vinogradov); *Slovo kazateľa* (97, Moyzesovo kvarteto/N. Higano, sopr)
Šimai, Pavol: *Sen a ráno* (91, Slovenský komorný zbor/ P.Procházka), *Laetitia recognitionis** (95, Moyzesove kvarteto), *Škuľaví svedkovia* (99, Percussion Plus)
Šimandl, Karel: *Modlitby* (95, DAMA DAMA)
Šostakovič, Dmitrij: *Antiformalističeskij rajok* (91)
Štědroň, Miloš: *Kondukty a moteta* (91, Due Boemi)
Takemitsu, Toru: *Les yeux clos* (91, B.Sitzius, pf), *Nostalghia* (95, ŠKO Žilina/ L.Svárovský/ J.Čižmarovič, vn), *Rain-Tree* (99, Kroumata Ensemble)
Tavener, John: *The Last Sleep of the Virgin* (95, Moyzesovo kvarteto)
Tenney, James: *Chromatic Canon* (93, Double Edge), *Quiet Fan for Erik Satie* (93, VENI ensemble/T.Battista)
Tómasson, Haukur: *Quartet II* (99, Storstrřms Kammerensemble/Henrik Vagn Christensen, dir.)
Tormis, Veljo: *Kullervo's message*; *Orja palk* (95, Hilliard Ensemble)
Tüur, Erkki-Sven: *Requiem* (97, Bratislavskí komorní sólisti, Camerata Bratislava/J. Rozehnal)
Tyranny, „Blue" Gene: *The De-Certified Highway of Dreams* (93, Double Edge)
Uitti, Frances-Marie: *Ricercar* (95, F.-M.Uitti, vc)
Urbanner, Erich: *Quasi una Fantasia** (95, Ensemble Wiener Collage)
Ustvoľskaja, Galina: *12 prelúdií; 5. klavírna sonáta* (93, M.Schroeder, pf), *Sonáta pre husle a klavír; Duo pre husle a klavír* (93, J.Rissin,vn/O.Rissin-Morenova,pf)
Vajo, Juraj: *Bez názvu pre 3 dychové nástroje* (97, študenti VŠMU)
Varèse, Edgard: *Densité 21,5* (99, B.Wystraete, fl)
Vidovszky, László: *Soft errors* (95, Componensemble)
Viñao, Alejandro: *Chant d'Ailleurs; Borges y el Espejo* (93, F.Lynch,sopr/A.Burges, zvuk.inž.);

Trojkoncert (93, Trio Salomé)
Volans, Kevin: *Leaping Dance* (95, D. Rusó, pf/ E. Škutová-Slaničková, pf)
Vostřák, Zbyněk: *Maharasvátí* (91, Agon)
Vustin, Alexander: *Hudba pre 10* (95, Moskovský súbor pre súčasnú hudbu/A. Vinogradov)
Wallin, Rolf: *Stonewave* (99, Kroumata Ensemble)
Webern, Anton: *Päť častí pre sláčikové kvarteto op.5* (91, Moyzesovo kvarteto, *Variácie* op. 27 - 2 fragmenty (97, Z. Krauze, pf)
Weir, Judith: *King Harald's Saga* (93, F.Lynch, sopr/A.Burges, zvuk.inž.)
Wolff, Christian: *Bratislava** (95, VENI ensemble/A. Popovič), *Eisler Ensemble Piece* (99, Opera aperta)
Wüthrich-Mathez, Hans: *Weinenarie* (95, B. Griffith, sopr)
Wysocki, Zdzislaw: *Etudy pre komorný súbor-III-VI** (95, Ensemble Wiener Collage)
Wystraete, Bernard: *Vacilacao e danca* (99, Intervalles)
Xenakis, Iannis: *Dikhthas* (93, T.Grindenko, vn/A.Malkus, pf), *Jonchaies* (93, SF Brno/ A.Tamayo), *Naama* (93, E.Chojnacka, cemb), *Nuits* (93, Finnish Radio Chamber Choir/E.-O.Söderström), *Rebonds* (93, W.Konink, perc), *Tetora* (93, Sliezske kvarteto), *Kottos* (95, E.-M.Uitti, vc), *Tetras* (95, Arditti String Quartet), *Gmeeoorh* (95, Ch.M.Moosmann, org)
Xu Yi: *Tui* pre kb a PC (93, A.Viskup/X.Chabot, réžia, IRCAM)
Yun, Isang: *Königliches Thema* (91, Quaderni Perugini), *Intermezzo* (93, K.Georgian, vc)
Zagar, Peter: *Stabat mater* (91, Slovenský komorný zbor/ P.Procházka), *Hudba k videu* (93, VENI ensemble/ T.Battista), *Štyri kusy pre sláčiky** (93, Mladí bratislavskí sólisti/D.Gazon), *Sláčikové kvarteto* (95, Moyzesovo kvarteto), *Blumentálsky tanec č. 2** (99, Opera aperta), *Blumentálsky tanec č. 1** (99, Percussion Plus)
Zach, Ján: *Krátka hudba* (93, I.Maršálek, vn/S.Sokol, pf)
Zeljenka, Ilja: *Polymetrická hudba, 2.klavírne kvinteto* (91); *Zariekania* (91, Moyzesovo kvarteto/M.Beňačková, alt); *3 monológy pre sólové violončelo* (91); *Sonáta pre husle a klavír* (93, P.Michalica, vn/T.Gaál, pf), *Rozmar, Sourire** (95, Ensemble Accroche Note); *Sonatína pre klavír** (97, D. Šašinová, pf); *Toccata** (97, M. Škuta, E. Škutová-Slaničková, pf); *Marecania* (97, Collegium pre súčasnú hudbu), *Prologo e Barbaro per pecussioni** (99, Kroumata Ensemble), *Sonáta pre klarinet a klavír* (99, M.Drlička, cl/E.Škutová, pf), *Concertino pre klavír a sláčikový orchester** (99, Ľvovskí virtuózi/M.Lapšanský, pf)
Zemek, Pavel: *Chvála manželství* (91, J.Horák, clb/DAMA DAMA)
Zimmerlin, Alfred: *Raumspielsuite* (95, M. Schröder, git)
Zorn, John: *Carny* (97, D. Vandewalle, pf)
Zouhar, Vít: *Zdá se mi zato pokaždé...* (95, Sonata a tre)

* - svetová premiéra

ARIZAGA Rodolfo s. 88
BAÁN Jozef s. 36
BARTOŇ Hanuš s. 73
BÁZLIK Miro s. 97
BENEŠ Juraj s. 28, 104
BERGER Roman s. 17
BOKES Vladimír s. 89
BRUYNÈL Ton s. 90
BURLAS Martin s. 74
ČEKOVSKÁ Ľubica s. 55
ECKERT Gerald s. 95
FELDMAN Morton s. 95
FORD Ronald s. 66
FREITAG Erik s. 40
FUJIKARA Daji s. 87
GABRYŚ Ryszard s. 64
GRAHAM Peter s. 74
GRISEY Gérard s. 13
GUBLER Rico s. 34
GUILLOU Jean s. 45, 109
HATRÍK Juraj s. 23
HARTZELL Eugene s. 40
HUBER Nicolaus s. 96
KAGEL Mauricio s. 75, 90
KAUFMANN Dieter s. 28, 39
KOŠUT Michal s. 27
KRAUZE Zygmunt s. 103
KŘENEK Ernst s. 67
KURTÁG György s. 26
LACHENMANN Helmut s. 24
LOMBARDI Luca s. 64
LÜTZOW-HOLM Ole s. 97
MACHAJDÍK Peter s. 34
MacMILLAN James s. 75
MAN Roderik de s. 87
MARTIN Frank s. 105
MATEJ Daniel s. 12
MENCE Selga s. 67
MENGJIQI Mehdi s. 14
MIKI Minoru s. 11
NISHIMURA Akira s. 11
ONNA Peter van s. 91
PARÍK Ivan s. 17
PÄRT Arvo s. 49
PIAZZOLLA Astor s. 57
PUDLÁK Miroslav s. 73
RASMUSSEN Sunleif s. 81
RIHM Wolfgang s. 83
RILEY Terry s. 33
RUDOLF Róbert s. 35
SÁRY László s. 24
SCELSI Giacinto s. 63
STAAR Rene s. 39
SZEGHY Iris s. 90, 97
TAKEMITSU Toru s. 56
XENAKIS Iannis s. 65
YUASA Joji s. 88
ZAGAR Peter s. 55
ZELJENKA Ilja s. 82

INTERPRETI 2001

ARTE QUARTETT s. 36
BACHOVÁ Helga s. 28
BURANOVSKÝ Daniel s. 58
CAMERATA BRATISLAVA s. 51
CASTILLO-SPAARNAY Silvia s. 92
ENSEMBLE SURPLUS S. 99
ENSEMBLE WIENER COLLAGE s. 41
FARKAŠ Martin s. 109
FERJENČÍKOVÁ Zuzana s. 19, 109
FOGAŠOVÁ Jolana s. 106
GINZÉRYOVÁ Enikő s. 28
GUILLOU Jean s. 45, 109
HATRÍK Juraj s. 23
HENSELOVÁ Mária s. 20
HIGANO Nao s. 28
HLISTOVÁ Kristína s. 29
JAŠKOVÁ Greta s. 92
JURČO Róbert s. 28
KOMORNÍ SÓLISTI BRATISLAVA s. 51
KOSORÍN Peter, ml. s. 20
KOVAŘÍK Martin s. 109
KRAKOWSKA GRUPA PERKUSYJNA s. 14
KRAUZE Zygmunt s. 103
LENKO Boris s. 58
LUPTÁK Jozef s. 19
MAJKÚT Martin s. 19
MONDSCHEIN ENSEMBLE s. 77
MOYZESOVO KVARTETO s. 84
PAĽA Milan s. 109
POPOVIČ Anton s. 51
REWAKOWICZ Roman s. 20, 106
ROZEHNAL Jan s. 51
SOVOVÁ Ivana s. 29
SPAARNAY Harry s. 92
SVÁROVSKÝ Leoš s. 58
SYMFONICKÝ ORCHESTER SLOVENSKÉHO ROZHLASU s. 106
ŠKUTA Mikuláš s. 69
ŠKUTOVÁ Eleonóra s. 106
ŠTÁTNY KOMORNÝ ORCHESTER ŽILINA s. 58
ŠTREITOVÁ-POPELÁŘOVÁ Monika s. 109
TÖRÖK František s. 29
VIOLONČELOVÉ SEXTETO s. 29
VOCI FESTOSE s. 19

DÔLEŽITÉ ADRESY
(Bratislava)

Moyzesova sieň
Vajanského nábrežie 12

Slovenský rozhlas — Štúdio 1 /Štúdio 2
Mýtna 1

Nová Scéna
Živnostenská 1

Veľký evanjelický kostol
Panenská ul.

Dóm Sv. Martina
Kapitulská ul.

Konzultačno-informačné centrum energetiky
Konventná 9

Hudobné centrum
Michalská 10

PREDAJ VSTUPENIEK

v pokladnici Hudobného centra
Michalská 10, 815 36 Bratislava
pokladničné hodiny
pondelok – piatok od 13.00 do 17.00 h
Tel: +421 2 5443 4558

v predajni Musica Slovaca
Medená 29, 811 02 Bratislava
pokladničné hodiny
pondelok-piatok od 10.00 do 18.00 h

na predstavenie 10. novembra na Novej scéne
v pokladnici Novej scény
Živnostenská 1, Bratislava
pondelok – piatok od 12.30 do 19.00 h

SLOVENSKÁ POISŤOVŇA

UNIVERZÁLNA POISŤOVŇA S NAJŠIRŠOU PALETOU POISTENÍ A OBCHODNEJ SIETE V SR

VÁM PONÚKA SVOJE SLUŽBY.

Naši odborníci so znalosťami nazbieranými za 80 rokov od založenia Slovenskej poisťovne, účastinnej spoločnosti (1919), poznajú potrebu získania pevného bodu v občianskom i profesionálnom živote a pripravili Vám ponuku

vyše 200 moderných poistení.

POISTÍME:

- **Vás**
- **Vaše deti**
- **Vašu rodinu**
- **Vašu budúcnosť**
- **Vašu dovolenku**
- **Vaše motorové vozidlo**
- **Vaše podnikateľské riziká**
- **Váš hnuteľný i nehnuteľný majetok**
- **Vašu občiansku i profesijnú zodpovednosť za škodu**

Od Vášho dnešného rozhodnutia závisí, ako budete Vy a Vaši najbližší žiť zajtra. Obráťte sa na ktorúkoľvek z našich 34 pobočiek a 101 zastupiteľstiev. Naši pracovníci Vám radi poskytnú podrobné informácie a uzatvoria s Vami poistenia, ktoré si z našej bohatej ponuky vyberiete.

http://www.spas.sk

Budúcnosť je s nami istejšia

Hudobný život

Časopis pre klasickú hudbu, jazz, world music

INFORMUJE
o najdôležitejších udalostiach zo všetkých oblastí hudobného života na Slovensku a v zahraničí

KRITICKY REFLEKTUJE
premiéry na koncertných pódiách a hudobných divadlách doma a v zahraničí

OBOZNAMUJE
verejnosť s profilmi mladých slovenských hudobných umelcov

Každý mesiac uverejňuje
ROZHOVOR
s významnou osobnosťou domáceho či zahraničného hudobného života

V dlhodobých
SERIÁLOCH
uverejňuje významné štúdie z oblasti dejín slovenskej hudby, Opery SND, z histórie jazzu, o problematike world music atď.

RECENZUJE
CD a knihy z oblasti hudby

PONÚKA
prehľad najdôležitejších hudobných podujatí

Pravidelne vypisuje
SÚŤAŽ
s atraktívnymi cenami

Ponúka bezplatnú čitateľskú
BURZU
hudobného tovaru
a platenú
INZERCIU

Čítajte a rozširujte
HUDOBNÝ ŽIVOT

Objednávky zasielajte na adresu redakcie
HUDOBNÝ ŽIVOT
Michalská 10, 815 36 Bratislava
Tel./Fax: 02/54 43 37 16, 54 43 03 66
E-mail: hudobnyzivot@hc.sk

hudobné centrum

Michalská 10, 815 36 Bratislava 1
tel: +421 2 54 43 40 03
fax: +421 2 54 43 03 79
e-mail: hc@hc.sk

Hudobné centrum je dokumentačné, informačné, propagačné a edičné pracovisko hudobnej kultúry s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorého činnosť zahŕňa oblasť hudobnej tvorby, koncertného života a muzikológie. Prezentuje slovenské hudobné umenie v zahraničí.

Oddelenie dokumentácie a informatiky
tel.: +421 2 54 43 32 28, 54 43 16 06
tel./fax: +421 2 54 43 50 70
e-mail: odi@hc.sk

zhromažďuje a sprístupňuje informácie o všetkých oblastiach hudobného umenia na Slovensku, umožňuje odposluch diel slovenských autorov

Oddelenie edičnej činnosti
tel./fax: +421 2 54 43 37 16, 54 43 18 15
e-mail: slovedit@hc.sk, hudobnyzivot@hc.sk

vydáva hudobniny, muzikologickú literatúru a časopis Hudobný život

Oddelenie vonkajších vzťahov
tel.: +421 2 54 43 45 26, 54 43 03 31
fax: +421 2 54 43 26 52, 54 43 32 43
e-mail: exrelat@hc.sk

organizuje koncerty, hudobné festivaly a muzikologické podujatia, propaguje slovenské hudobné umenie doma i v zahraničí

www.hc.sk

INSTITUT FRANÇAIS BRATISLAVA

GOETHE-INSTITUT

ISCM
SLOVAK SECTION
MEDZINÁRODNÁ SPOLOČNOSŤ PRE SÚČASNÚ HUDBU
INTERNATIONAL SOCIETY FOR CONTEMPORARY MUSIC

SLOVENSKÝ ROZHLAS

PRO HELVETIA
Schweizer Kulturstiftung

INSTYTUT POLSKI
POLSKÝ INŠTITÚT

ČESKÉ CENTRUM
NÁMESTIE SNP 12
811 06 BRATISLAVA

rakúske | kultúrne | fórum bts

APPEL COUNSELLING

InfoWork

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

ernst von siemens musikstiftung

SLOVENSKÁ POISŤOVŇA

KKultur Kontakt AUSTRIA

.KUNST bundeskanzleramt

Für die Musik AKM

Bundesministerium für auswärtige Angelegenheiten

Editori ďakujú všetkým autorom, interpretom a vydavateľstvám za poskytnutie biografických údajov, komentárov ku skladbám a ďalších potrebných informácií.
Špeciálna vďaka patrí pani Alžbete Rajterovej
za nezištné poskytnutie archívnych údajov.

Zmena programu a účinkujúcich vyhradená

Programový bulletin MELOS-ÉTOS '01.
Vydáva Hudobné centrum - Medzinárodný festival súčasnej hudby MELOS-ÉTOS

Redakcia programu, preklady, texty
Oliver Rehák
Silvia Šályová
Silvia Kovaríková
Zita Ročkárová

Reprodukcia na obálke
Daniel Fischer

Grafická úprava ORMAN s.r.o.
Tlač COLORPRINT

ISBN 80-88884-28-4

Mediálni partneri:

ISBN 80-88884-28-4